

Mofumahadi Angie Motshekga, letona la Lafapha la Thuto ya Motheo

Mong. Enver Surty, Motlatsi wa Letona la Thuto ya Motheo

Dibuka tsena tsa tshebetso di etseditswe bana ba Afrika Borwa tlasa boetapele ba Letona la Thuto ya Motheo, Mof. Angie Motshekga, mmoho le Motlatsa Letona la Thuto ya Motheo, Mong. Enver Surty.

Dibuka tsa tshebetso tsa Rainbow di bopa karolo ya Lefapha la Thuto ya Motheo, ya thuso e reretsweng ho netefatsa tshebetso ya baithuti ba Afrika Borwa dikereiting tse qalang tse tsheletseng. Jwaleka e nngwe ya dintlha tsa bohlokwa tsa Moralo wa Tshebetso ya Mmuso, projeke ena e etsahetse ka tshehetso ya letlole la Polokelo la Setjhaba. Sena se entse hore Lefapha le etse dibuka tsena tsa tshebetso ka dipuo tsohle tsa semmuso, ntle le tefello ya letho.

Re tshepa hore, matitjhere a tla fumana dibuka tsa tshebetso di le bohlokwa mosebetsing wa bona wa letsatsi le letsatsi, le ho etsa bonnete ba hore baithuti ba bona ba etsa kharikhulamo yohle. Re nkile boikarabelo ba ho tataisa titjhere mosebetsing ka e nngwe le e nngwe ya mesebetsi, ka ho kenyelletsa motshwao a bontshang hore na seo barutwana ba tshwanelang ho se etsa ke sefe.

Re a kgolwa hore bana ba tla natefelwa ke ho sebetsa ka buka ena ha ba ntse ba hola le ho ithuta, le hore wena titjhere, o tla natefelwa mmoho le bana.

Re le lakalletsa katleho ho sebediseng dibuka tsena tsa tshebetso.

ISBN 978-1-920458-44-7

a b c d e
f g h i j
k l m n o p
q r s t u
v w x y z

Rainbow WORKBOOKS

SESOTHO HOME LANGUAGE
GRADE 4 – BOOK 1
TERMS 1 & 2
ISBN 978-1-920458-44-7

THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

SESOTHO PUO YA LAPENG – Kereiti ya 4. Buka ya 1

ISBN 978-1-920458-44-7

E hlabolotswe e bile e tsamaelana le CAPS

SESOTHO PUO YA LAPENG

Kereiti ya 4

Buka ya 1
Kotara 1 & 2

Lebitso:

Tlelase:

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Tsela ya ho ngola

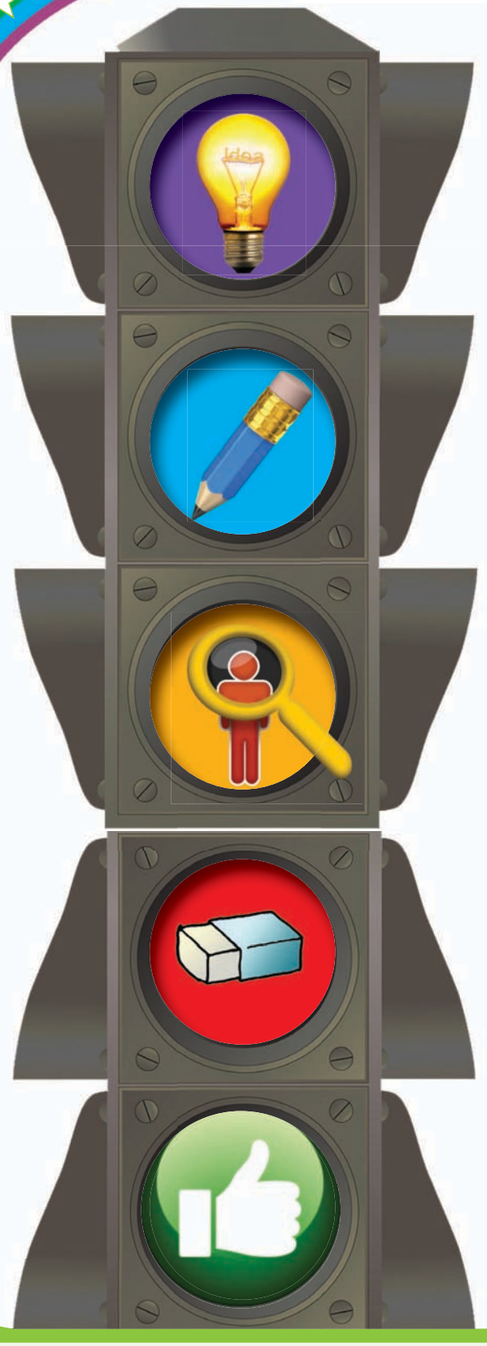

Tlhophiso

Etsa qeto ka sehlooho sa hao. Buisana le sehlopha sa hao ho bokella dintlha. Sebedisa mmapa wa kelello ho hlakisa dintlha tsa hao ka poloto, baphetwa le tikoloho.

Mokgwaritso

Qala ka ho ngola mokgwaritso. Nahana ka babohi/bamamedi, popeho le ka seratswana ka seng.

Boeletsa

Bala mokgwaritso ka hloko mme o fumane maikutlo a baithutimmoho le a titjhere.

Lokisa

Lokisa sengolwa ka ho lekola mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo. Etsa ditokiso tsa mokgwaritso oo.

Phatlalatsa

Ngolo ditokiso tsa mokgwaritso e le tlhahiso ya sengolwa sa hao.

Tshepedišo ya ho bala

Pele ho palo

- **Nahana ka seo o seng o ntse o se tseba ka taba ena.**
- **Nahana ka mongodi le letsatsi la phatlalatso.**
- **Bala serapa sa pele le sa ho qetela sa karolwana.**
- **Leka ho lepa hore sengolwa se tla bua ka eng.**

Palo

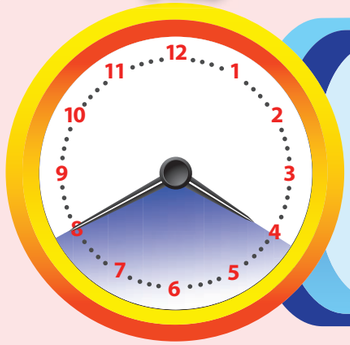

- **Ha o ntse o bala kgefutsa nako le nako ho hlahloba hore na o ntse o utlwisisa.**
- **Bapisa bolepi ba hao le seo o se balang.**
- **Ha o sa utlwisise meelelo ya mantswe ao o sa a tsebeng, sebedisa dikishinari.**
- **Ha o sa utlwisise karolwana, e bale hape buutle. E balle hodimo.**

Ka morao ho palo

- **Leka ho hopola tlhahisoleseding e itseng.**
- **Etsa mmapa wa mohopolo ka dintlha tsa bohlokwa.**
- **Ngola kgutsufatso ho o thusa ho hopola dintlha tsa bohlokwa.**
- **Sebedisa dintlha tse hlahang moo o badileng ho seo o ingollang sona.**

Published by the Department of Basic Education
222 Struben Street
Pretoria
South Africa

© Department of Basic Education
Fifth edition 2015

ISBN 978-1-920458-44-7

This book may not be sold.

The Department of Basic Education has made every effort to trace copyright holders but if any have been inadvertently overlooked, the Department will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

Kereiti ya 4

Rainbow WORKBOOKS

Puo ya Lapeng

KA SESOTHO

Buka ena ke ya:

SESOTHO

Buka 1

TATAISO YA HO SEBEDISA BUKATSHEBETSO ENA

Sebedisa Bukatshebetso mmoho le dithusathuto tse ding tsa hao. Tadima CAPS boemo ba bohareng Puo ya Lapeng.

Re lakatsa ho o amohela boemong ba bohare ba Bukatshebetso Puo ya Lapeng. Boemo ba bohareng ba Puo Ya Lapeng bo maikemisetsong a ho matlafatsa bokgoni ba morutwana ba puo dikamanong,maemong a botho, le ho matlafatsa bobatsi ba bokgoni ba ho etsa mosebetsi wa sekolo dithutong tsohle.Re tshepa hore o tla fumana Bukatshebetso ena e le molemo ho thusa barutwana ba hao ho matlafatsa bokgoni ba bona.

Bukatshebetso ena e raluwe ka ho ya ka disekele tsa dibeke tse pedi tsa CAPS. O tla fumana kakaretso ya se tla etswa ho e nngwe le e nngwe ya disekele tsena maqepheng a 1, 35, 69, le 103 Bukatshebetsong ena. Sekele ka nngwe ya beke ya 2 e bokelletswe ho kenyelletsa bokgoni bo latelang ba puo:

1 Ho mamela le ho bua(Puo) – dihora tse 2 ka sekele ya dibeke tse 2

Barutwana ba hloka menyetla e tlang kgafetsa ya ho matlafatsa bokgoni ba bona ba ho Mamela le ho Bua hore ba kgone tlhahisoleseding, ho rarolla qaka le ho matlafatsa maikutlo le dikgopolo.Bukatshebetso e na le mesebetsi e mmalwa ya ho bua le ho mamela eo o ka e matlafatsang ho netefatsa hore barutwana ba fumana monyetla wa ho kwetlisa mosebetsi wa ho bua.

2 Ho bala le ho bona – dihora tse 5 sekeleng ya dibebe tse 2

CAPS e hloka barutwana ho bala le ho sheba dingolwa tse itseng le mefuta ya dingolwa ho e ngnwe le e nngwe yay a disekele tse pedi. Sena se kenyeletsa ho bala: dipale tse kgutshwane, ditshomo, diketsahalo tse etsahetseng ho yena, mangolo, di email, bukatsatsi, tshwantshiso, diatekele tsa koranta, diatikele tsa dimakazine, puisano ya radiong, dithothokiso, dingolwa tse susumetsang, papatso, ditaelo, ditaelo tsa ho leba le le tsela ya ho etsa. Ho tlatseletsa CAPS e hloka hore barutwana ba bale dingolwa tsa tlhahisoleseding tse nang le ditshwantsho: mmapa, tjhate, tafole, ditshwantsho, mmapa wa mohopolo, tjhate ya boemo ba lehodimo, diphousetara, ditsebiso, ditshwantsho le dikerafo. O tla fumana kgetho e ngata e ntle ya dingolwa tsena Bukatshebetsong ena.

CAPS e kgetholla tsela ya ho bala e itshetlehileng mehatong ya se etsah alang pele ho balwa, ho bala, le kamora ho bala. O tla fumana tlhaloso e molemo ya ditshwantsho ya mokgwa wa ho bala kahare leqepheng le ka ple la khabara.

3 Ho Ngola le ho Behela – dihora tse 4 sekeleng ya dibeke tse 2

CAPS e hloka hore barutwana ba fumane monetla wa ho kwetlisa ho ngola mefuteng e fapaneng ya dingolwa kgafetsa. Bukatshebetso e nehelana ka diforeimi le tlhophiso ya ho ngola ho tshehetsa nehelano ya barutwana ya tsela ya ho ngola, mmoho le dingolwa tse bonwang le tsa mefuta e meng e fapaneng.

4 Sebopeho sa Puo le Diphetoho – dihora tse 1 ka sekele ya dibeke tse 2

CAPS e nehelana lenane la Dibopeho tsa Puo le Diphetoho tse tshwanetseng ho etswa kereiting e nngwe le e nngwe. Tlwaelo ke hore diketsahalo tsena di ba le "tlhokomediso" e hlalosang diphetoho tsena.

LAPENG

Bakeng sa tataiso e nngwe tadima bukana ya kwetliso ya Bukatshebetso.

Lenaneo

Tema 1: Dipale le ditema

Dipale
Kotara 1: Dibeke 1 - 2

1 Ho bapala papadi 2
Tokisetso ya ho bala le ho lepa pale.
Ho bala pale.
Puo ka baphetwa, sebaka le moralo.
Puo ka ho lepa hore pale e tla fela jwang.
Ho ngola pheletso ya pale.
Ho etsa tshwantsho ka pale.
Hlakiso ya tlotlontswe e itshetlehileng mantsweng a ntshofaditsweng.

2 Ho nahana ka pale 4
Tlotlontswe: Ho amanya mantswe le meelelo.
Kutlwisiso ho araba dipotso tse arajwang ka e kapa tjhe le dipotso tseo ho kgethwang e nepahetseng ho tse ngata.
Kgutsufatsa tatellano ya diketsahalo paleng.

3 Ho etsahetse eng kamorao ho moo? 6
Ho bala qetello ya pale.
Ho pheta hape se etsahetseng paleng ka ho hlahlamana .
Ho nomora dipolelo tse hlahang paleng ka ho hlahlamana.
Tsebiso ya mabitsotlwaelo.
Ho kgetholla mabitsotlwaelo paleng.
Ho tsepama tseleng ya ho ngola.

4 Ho ngola pale 8
Ho latela mehato ya tsela ya ho ngola pale.
Ho rala pale ho sebediswa mmapa wa mohopolo.
Ho ngola pale ho sebediswa foreimi.
Ho romela SMS, ho sebediswa dipolelonolo.
Ho rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

5 Mefuta e fapaneng ya mabitso 10
Ho kgetholla mabitsotlwaelo le mabitsobitso.
Ho sebedisa mabitsobitso dipolelong.
Mabitso a balehang le a sa baleheng.
Ho nka qeto hore mabitso a a baleha kapa ha a balehe.

6 Jabu o kopanya mahe 12
Tokisetso ya ho bala le ho lepa hore pale e tla bua kang o sebedisa mohlala wa se bonwang.
Puo ka pale – mophetwa le moralo.
Sebedisa ditshwantsho tsa khathunu le dibudulwa tsa puo ho hodisa pale.
Lokisetsa ho ngola pale o sebedisa okanaesara e bonolo.
Ngola pale e itshetlehileng ho metako e fumanwang okanaesareng ya mantswe.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinareng ya hao.

7 Seo bokantle ba buka bo re bolellang sona 14
Ho sebedisa pale e fetileng ho sekaseka buka. Ho sebedisa pale e fetileng e le seikokotlelo sa ho sekaseka buka. Ho fumana tlhahisoleseding paleng le bokantleng ba buka, ho kgutsufatsa moralo le kaho ya baphetwa.
Ho kgetholla dipuisano bokantleng ba buka.
Ho kgutsufatsa pale boemong ba mophetwa wa sehlooho o sebedisa sebopeho sa bukatsatsi ho lekgathe lefetile.
Ho nyalanya makgethi le mabitso, malatodi le mabitsokgobokwa.

8 Ngola ka nepo 16
Ho etsa boitokiso le ho ngola ka tse etsahetseng ho wena. O tsepame ho dipolelo tsa sehlooho le dirapa.
Ho rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

Maqephe a thothokiso
Kotara 1: Dibeke 3 - 4

9 Leqephe la thothokiso 18
Ho balla dithothokiso tse pedi hodimo.
Tsepama ho disebediswa tsa thothokiso: onomatopia, morethetho le raeme.
Araba dipotso tsa kutlwisiso thothokisong.
Ho bona mantswe a raemang le ditshebediso tse ding tsa thothokiso.

10 Ingolle thothokiso ya hao 20
Ho ithuta mantswe a raemang ho phethela thothokiso.
Ho ngola thothokiso ya raeme ya khapolete.
Ho hlahisa mabitsokgopolo
Ho tlatsa mabitsokgopolo a nepahetseng dipolelong.

11 Lengolo la mabitso 22
Ho tlatsa mefuta e fapaneng ya mabitso lengolong hore le be le moelelo.
Ho ngola bukatsatsing o sebedisa mabitsokgopolo.
Ho kgutsufatsa se ngotsweng bukatsatsing o sebedisa dipolelonolo ho SMS.
Tlatsa foromo ya boitsebiso ba hao ka tshebediso ya mabitsobitso.
Kgetholla mme o sebedise mabitsobitso dipolelong.
Hlophisa mabitso ka mabitsobitso a batho, sebaka kapa nako (letsatsi kapa kgwedi).

12 Leeto la sekolo la barati ba dikokonyana 24
Bala memelo ya ho nka leeto la sekolo
Kgetholla mabitso.
Araba dipotso tsa kutlwisiso.
Bala thothokiso mme o kgetholle mantswe a raemeng. Taka setshwantsho se itshetlehileng hodima thothokiso.

13 Serurubele kgale o le kae? 26
Ho bala thothokiso tsa dibopeho.
Sebedisa matshwao a puo dipolelong.

14 Ho kopanya mabitso 28
Ho arola mabitsokopa.
Ho mamela medumo ya mantswe.
Ho kgetholla mabitsokgopolo.

15 Bina pina 30
Bala thothokiso.
Sebedisa matshwao a puo dipolelong.
Dintho tsa ho hopolwa ka mabitso a sa baleheng.

16 Ha re ngoleng buka 32
Ho itokisetsa ho ngola buka ya dipale.
Ho ngola le ho behela ka buka ya dipale e kgepholwang.

Ho bapala papadi

Pele o bala

- Sheba ditshwantsho le dihlooho mme o leke ho noha hore se ngotsweng se mabapi le eng.
- Bala leqhephe mona le mane o shebe seo o tlang ho bala ka sona.

Ha o ntse o bala

- Lekanya seo o se nohileng le seo o badileng ka sona.
- Ha o sa utwlisis serapana seo, bala hape o iketlile. Se balle hodimo.

Ha re bueng

Tadima setshwantsho mme o bolele hore pale e bua ka eng. Na o nahana hore e tla ba pale ya nnete? O nahana hore bana ba paleng ba dilemo di kae?

Ha re baleng

E be e le letšatši le le fodilego la Pherekgong gomme sehlopha sa kgwele ya maoto sa baraloki ba mengwaga ya ka tlase ga 11 ke ge ba fologa pese ba bile ba bolelela godimo. Ba ne ba ilo bapala papadi ya ho qetela ya sehla. Ha ba tsamaya hara lebala ho leba setediamong ba ne ba utlwa divuvuzela le ho hoa ha bana.

Bohle ba ne ba thabetse papadi ya ho qetela pakeng tsa sekolo sa New Town le sa poraimare sa Sea View.

Ann le Mandu e ne e le bona feela banana sehlopheng sa New Town. Ba ne ba tshepa hore ba tla kgona ho hlola Poraimari ya Sea View

Ha mokapotene, e leng Anna a tsamaya hara lebala, a inahana a amohela mohope wa sehlopha sabo. A e bona e benya letsatsing. Anna o ne a tsotella. O ne a ile a etsa konsarete ya sekolo ho bokella tjhelete ho reka dieta tsa bolo bakeng sa bana ba sehlopha sa hae ba sa kgoneng ho ithekela. Kajeno o ne a ikemiseditse ho etella sehlopha sa hae pele ho leba tlholong.

Mandu wa mengwaga ye lesometee le yena o be a thabile. A ipona a se a kentse ntlha ya tlholo ka dieta tsa hae tse tshehla tsa bolo. Ka tshohanyetso a ntsha seboko ha a wela mokoting.

Letsatsi:

"Nthuseng!" a bokolla. Anna, Peter le Jabu ba mathela morao ho mo thusa. "joo!" a lla, a qhoma ka leoto le le leng. "Ha ke kgone ho ema ka leoto la ka!" A dula fatshe jwanng. "Ke tshepa hore ha ke a roba leqaqailane la ka," a rialo a lla.

Anna a ipotsa hore temalo ya Mandu e tla mo ama jwang. "Ha Mandu a sa bapale ho bolela hore le nna ha ke bapale. Ke tla tlameha ho mo isa tliliniking."

Anna a hemela hodimo.

"Se ka tshwenyeha Mandu," a bua, "Ke tla o isa ngakeng."

"Tjhe Anna, tjhe! O keke wa etsa jwalo. Ke tla ema mona ho fihlela kamora papadi."

"O keke wa ba mona o le mong, Mandu," Anna a arabela.

Anna a reteleha a tadima sehlopha sohle. A lwantsha dikeledi a re,

"Tsamaya o ilo bapala. Mme o etse bonnete ba hore le a hlola!"

Ha re ngoleng

Bua le motswalle wa hao kamoo o hopolang hore pale e tla fella jwang.
Jwale ngola qetello ya pale ka mantswe a ka bang 40 – 50.
Na Anna o tla balapa kapa o tla thusa Mandu?

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ho nahana ka pale

Ha re bueng

Re tseba ka baphetwa paleng ka diketso tsa bona, mehopolo le dipuo. Bua ka botho ba Anna. Bua ka seo a se etsang, seo a se nahanneng le diketso tsa hae.

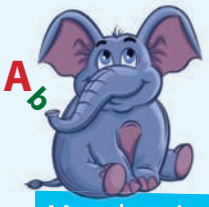

Mosebetsi wa mantswe

Taka mola ho nyalanya lentswe letsohong le letshehadi le moelelo wa lona ka ho le letona.

kakanyo	E benya e phatsima
benya	Bokolla kapa ho lla
bokolla	Ho nahana ka
kotsi	Ka matla
Ka telo	Roba, tswenyeha

Ha re ngoleng

Bala pale ya Anna le Mandu ebe o araba dipotso tsena.

Baphetwa ba sehlooho paleng ee ke bo mang?

Jwale etsa sedikadikwe tlhakung e thoko le karabo e nepahetseng

Re tseba jwang hore Mandu o ne a tshohile?	
1	Ha a bona mokoti jwanng
2	O ipone a kenya ntlha ya tlholo
3	O ne a batla ka matla ho bapala
4	Ha a kgona ho robala bosiu bo fetileng

Re tseba jwang hore dibapadi di ne di thabile haholo?	
1	Ba ne ba lakatsa ho hlola
2	Ba utlwile divuvuzela
3	Ba theohile beseng ba buela hodimo
4	Ha ba ka ba thusa Mandu

Letsatsi:

Ke dihlopha dife tse neng di bapala tlhodisanong?
Fumana polelo paleng e bontshang hore Anna e ne e le motho ya tsotellang?
Na o hopola hore Anna e ne e le motswalle wa sebele ho Mandu? Hobaneng?

Ha re ngoleng

Ngola kgutsufatso ya mantswe a ka bang 40 – 50 ka se etsahetseng ho Mandu.

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ho etsahetse eng kamorao ho moo?

Ha re baleng

Jwale bala qetello ya pale.
Na ho na le e mong sehlopheng sa lona ya neng a lebelletse qetello ee?

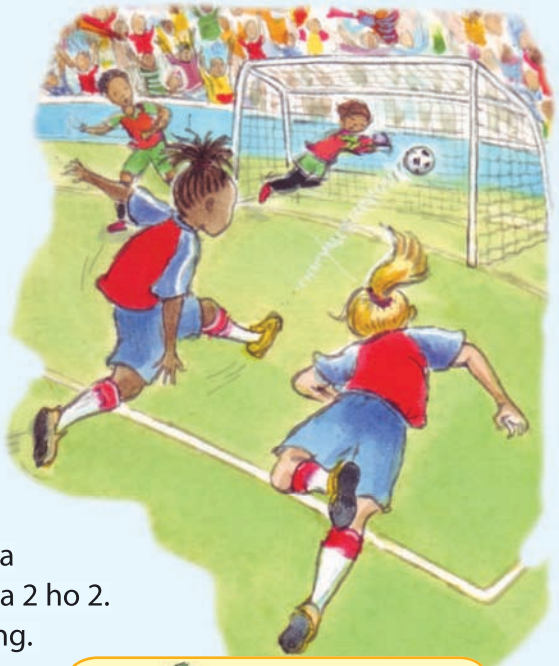

Anna o ne a thusa Mandu ha ba kgutlela beseng, mme bobedi ba ya tliliniking. Ngaka ya hlahloba leoto la Mandu ka hloko. A nka x-ray, a e sheba mme a bososela. A tlamella ka bandeji mme a bolella Mandu hore a ka boela a bapala bolo hang ha a ikutlwa hantle.

"Ha o rata," ho rialo ngaka,"Nka o isa lebaleng la dipapadi ka koloi. Ke qetetse kgale ho boha papadi ya bolo."

Jwale ngaka e molemo ya ba kganna ho ya lebaleng. Ba fihlile ka nako ya kgefutso. Dintlha di ne di lekana mahlakore a mabedi ka 2 ho 2. Ha papadi e qala hape, banana bobedi ba bona ba kena lebaleng.

Hang Anna a kenya ntlha ya boraro ya sehlopha sa New Town, mme Mandu yena a hlaba ntlha ya bone pele feela ho phala ya ho qetela. Babohi ba thoholetsa mme divuvuzela tsa utlwahala motseng o thoko.

Banana bobedi ba ne ba le motlotlo ha ba ilo nka mohope.

Pele o bala

- Sheba ditshwantsho le dihlooho mme o leke ho noha hore se ngotsweng se mabapi le eng.
- Bala leqhephe mona le mane o shebe seo o tlang ho bala ka sona.

Ha o ntse o bala

- Lekanya seo o se nohileng le seo o badileng ka sona.
- Ha o sa utwlisis serapana seo, bala hape o iketlile. Se balle hodimo.

Ha re bueng

Nehanang sebaka le motswalle ho bolela se etsahetseng paleng ho tloha ha sehlopha sa bolo se theoha bese ho fihla pheletsong ha New Town e hlola papadi. O se ke wa lebala palo ya dintlha.

Ha re ngoleng

Nomora dipolelo tsena ho tloha ho 1 ho isa ho 6 ho bontsha tatellano ya diketso.

	Mandu ha a bona mokoti jwanng mme a wela ka hara oona.
	Anna o isitse Mandu ngakeng.
	Ngaka e ile ya kgutlisetsa banana lebaleng la dipapapdi.
	Bana ba ile ba tsamaya ka bese ho ya lebaleng la bolo.
	Ba kgaohantse thota ka hare ho leba lebaleng la bolo.
	Dibapadi tsa sehlopha di ne di thabile haholo ha se ilo nka mohope.

Letsatsi:

Mabitsobitso

Ha re ngoleng

Dieta tsa bolo

Mainagohle ke maina a dilo tše e sego tše itšego tšeo o ka di bonago wa ba wa di kgwatha.

bolo

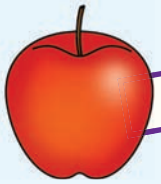

apole

pene

popo

Jwale ngola mabitsobitso ao o ka a hopolang.

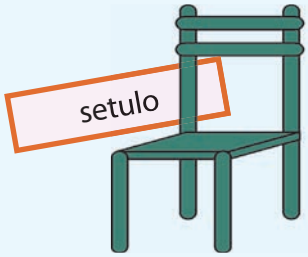

setulo

Fumana mme o sehele mabitsobitso a hlahang paleng mela ka tlase.

Ha re baleng

Ha re ngoleng

Jwale ngola dipolelo tse tsheletseng o sebedisa a mang a mabitsobitso ao o a fumaneng.

Tsela ya ho ngola moqoqo

Ha o ngola moqoqo, o lokela ho latela mehato e mehlano.

1. Lokisetsa moqoqo o sebedisa mmapa wa mohopolo.
2. Ngola pale ya hao pele feela.
3. Lokisa mopeleto le matshwao a puo.
4. Ikgopotse pale.
5. Hlahloba le ho lokisa diphoso paleng ya hao.
6. Ngola ka makgethe bukeng ya hao.

TEACHER: Sign Date

Ho ngola pale

Ha re ngoleng

Tlatsa mmapa ona wa mohopolo ho bontsha se etsahetseng paleng ka papadi e kgolo.

1 Qalehong

Bana ba ne ba leba ho kae mme hobaneng?

2 Bohare

Ho etsahetse eng?

Tlatsa sehlooho sa pale

3 Bohare

Jwale yaba ho etsahala eng?

4 Qetello

Pale e felletse jwang?

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Jwale sebedisa mmapa wa mohopolo wa ha o thusa ho ngola pale ya hao leqepheng lena. Re kentse ditshwantsho ho o thusa. Pale ya hao e be mantswe a ka bang 120 – 140.

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

Sehlooho sa pale	
	
	
	
	Qetile

Romella mokapoteni wa New Town SMS.

TEACHER: Sign _____ Date _____

Mefuta e fapaneng ya mabitso

Mabitsobitso

Mabitsobitso ke mabitso a batho, dibaka, dikgwedi le matsatsi.

Ha re ngoleng Ngola tse a mang mabitsobitso a batho le dibaka.

Batho	
Dibaka	

Etsetsa mantswe ao e leng mabitsobitso sedikadikwe mme a tshwanela ho qala ka tlhaku e kgolo.

palesa dirosa kgwedi mary mantaha setulo phupu ann bese durban mandu polokwane Bolo ya maoto table mountain sekolo new town smith zuma banana jabu honda limpopo

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse nne o sebedisa mabitso.

Mabadi ke eng? Ke mabitso a dintho tseo reka di baling, jwaloka diphoofolo le batho. Re sebedisa mantswe mmalwa, ngata, tse itseng, le mabitso ana.

Mabitso a sa baleheng ke eng? Ke mabitso a dintho tse sa baleheng, jwaloka lehlabathe, metsi le letswai. Re sebedisa mantswe nnyane kapa ngata le mabitso a sa baleheng.

Ha re bueng

Botsa motswalle ka dintho ka tlelaseng kapa lapeng. Botsa dipotso tse qalang ka

Tse kae ? kapa Le lekae ?

Ha re ngoleng

Sehela mabitsobitso mela ka tlase ho e nngwe le e nngwe ya dipolelo tsena. Sheba hore na di a baleha kapa ha di balehe mme o behe letshwao lebokoseng le nepahetseng. Jwale etsetsa lebitsobitso sedikadikwe.

		Baleha	Balehe
1	Ke lapile empa ha ho na dijo tse kaalo tse setseng.		
2	Mandu o nošitše dino tše ntši.		
3	Jabu o bapalla lehlabatheng.		
4	Dan o na le dikgaitsedi tse pedi.		
5	Mark o rata borotho.		
6	Re ile dibakeng tse ngata tse kgahlang Gauteng.		
7	Bana tlelaseng ya heso ba natefelwa ke dipapapdi.		
8	Ke na le dikatiba tse mmalwa.		
9	Dineo a se je tswekere e ngata.		
10	Thuli a nwa lebese le lengata.		

TEACHER: Sign Date

Jabu o kopanya mahe

Ha re bueng

Tadima ditshwantsho mme o bale dibudula tsa puo. Jwale bolella motswalle pale, le nehana sebaka. Tlatsa budulwana ya ho qetela ho bontsha seo Jabu a se nahanang.

1

2

Ha re ngoleng

Jwale tlatsa pale dibakeng tse nepahetseng mmapeng wa mohopolo.

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

1 Qalehong

Sehlooho sa pale

2 Se etsahetseng ka morao

3 Hlalosa se etsahetseng setshwantshong sa 3

4 Qetellong, bolela hore pale e fedile jwang

Letsatsi:

MANTSWE A

MATJHA

Ha re ngoleng

Jwale sebedisa mmapa wa hao wa mohopolo ho ngola pale ya hao.

3

4

1

2

3

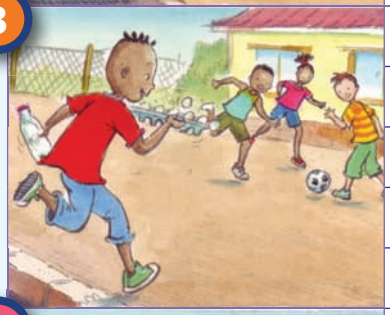

4

TEACHER: Sign _____ Date _____

Seo bokantle ba buka bo re bolellang sona

Ha re bueng

Bua le motswalle ka seo bokantle ba buka bo re bolellang sona.

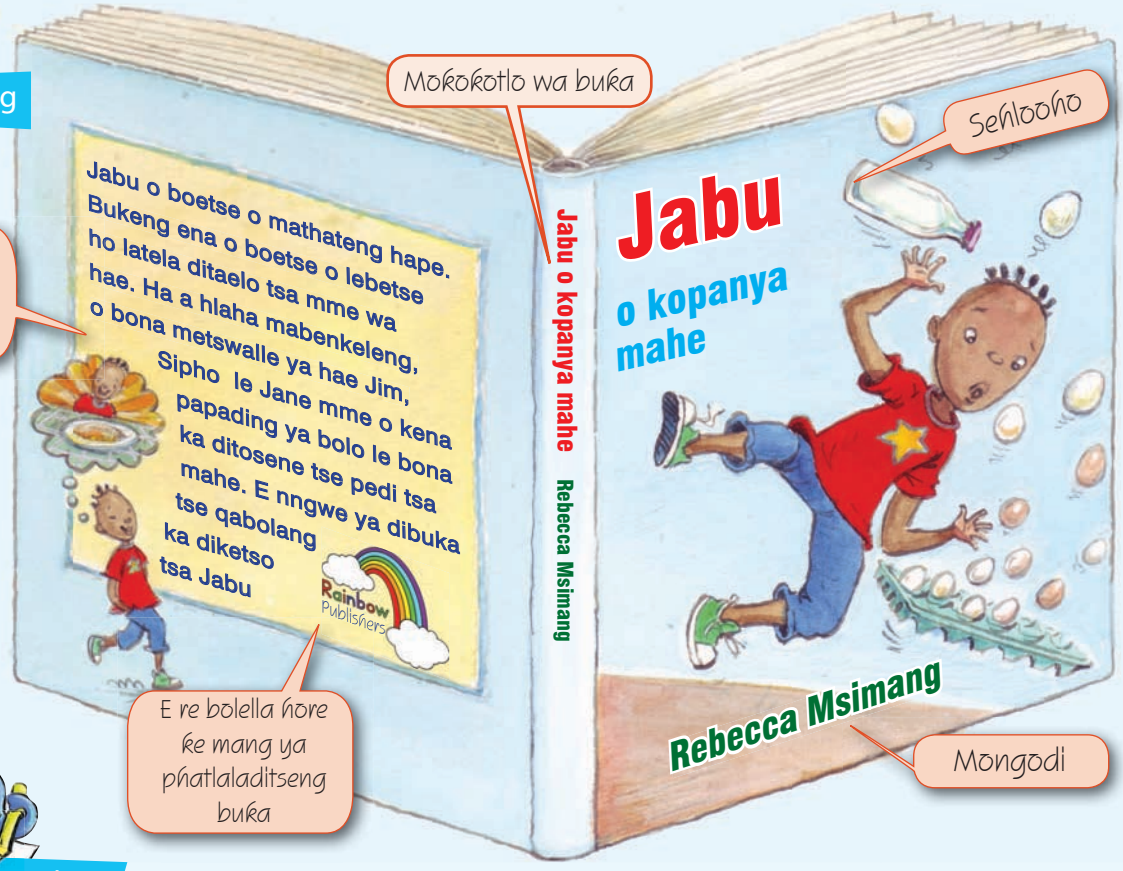

Ha re ngoleng

Jwale ngola maikutlo ka buka.

Lebitso la buka	
Mongodi	
Baphetwa ba sehlooho	
Mophatlalatsi	
Se etsahalang paleng?	
Ngola dipolelo tse pedi tse re bolellang hore ho na le dibuka tse ding ka Jabu Jabulani.	

Letsatsi: _____

Inahane o le Jabu. Ngola bukatsatsing o kgutsufatsa se etsahetseng tsatsing leo.

Ha re ngoleng

Dumela Bukatsatsi Letsatsi: _____

Ha re ngoleng

Nyalanya mabitso ana le makgethi a a hlalosang.

Makgethi a re bolella haholo ka lebitso le hlaloswang, mohl. Ngwanana e motle

Makgethi	motjha	motle	hodimo	matla	buutle

Mabitso	palesa	ngwana	pholo	kgudu	moaho

Malatodi ke mantswe a hananang le moelelo o nehilweng, mohl. Ntle-mpe

Jwale nyalanya mantswe ana le malatodi a oona moleng o tlaase.

telelel	tshepahala	hannyane	ntle	mosa	bonolo

haholo	kgopo	kgutshwane	Ho se tshepahala	thata	mpe

Thabisa

Tereisa mola ho tloha ho setshwantsho ho leba ho lebitsokgobokwa le nepahetseng.

Mabitsokgobokwa ke mabitso a dihlopha tsa batho kapa tsa dintho, mohl. lesihla la morara

mohlape sekgakgatha sehlopha madinyane nyeunye sekgakgatha

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ngola ka nepo

Ha re ngoleng

Lebelela hlogo ya kanegelo mo bogare bja mmepe wa monagano. Jwale tlatsa ditaba tse ding ka sehlooho se seng le se seng lebokoseng la mmapa wa mohopolo.

Leqephetshebetsong lena re tadima hore na dirapa di ngolwa jwang. Dipale tsohle di nale dirapa, mme serapa ka seng se bua ka taba e itseng. Hangata polelo ya pele ke yona e bolelang taba. E o bolella seo serapa sohle se tlang ho bua ka sona.

TSOHLE KA NNA

Serapa 1

Lebitso la ka ke

_____.

Ke dilemo tse _____ .

Ke dula _____.

Serapa 2

Lelapeng leso ho na le batho ba

_____ ka palo.

Ke dula le _____

_____.

Ke na le phoofolo ya setswalle e leng

_____.

Serapa 3

Ke kena sekolo sa _____ .

Ke kereiting ya _____.

Dithuto tseo e leng dithatohatsi ke

_____.

Serapa 4

Kamora sekolo ke rata ho _____

_____.

Metswalle ya ka ke _____.

Bosiu pele ke robala ke _____

_____.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Sebedisa mmapa wa hao wa mohopolo ho ngola pale ka wena. Kamehla re siya mola pakeng tsa dirapa.

Ha o qetile ho ngola pale ha motswalle wa hao a e bale mme a lokise diphoso.

Qala ka ho ngola pale ya hao feela ntle ho makgethe.

Jwale e ngole ka makgethe bukeng ya hao.

MANTSWE A MATJHA

Serapa 1

Serapa 2

Serapa 3

Serapa 4

TEACHER: Sign Date

Leqephe la thothokiso

Bala thothokiso haholo. Ha o ntse o e bala mamela morethetho wa yona le mantswe a raemang. Mamela mantswe a tshwanang le medumo ya diphoofolo.

Ha re baleng

PUO YA DIPHOOFOLO

Katse e a miauwa, tau e
a puruma
Morubisi o a lla, bere e a kgona.
Ditsiritsiri dia tsitsira
Nku mmee, empa KE A BUA!

Ditshwene di a inanatha, kgomo muu,
Matata a kwakwatsa, maeba a bina,
Dikolobe di a tlerola, pere e a reneketsa
Dikgoho tluluk, empa nna ke A TJHO!

Ditsintsi di a hoba, ntja e bohola,
Bomankgane ba a tlerola,
diphokojwe di a lla,
Dinqanqane di a qoqotsa,
dipapakgae di a hweshetsa
Dinotshi di a bina, empa
NNA KE A BUA!

A Shapiro (fetoletswe)

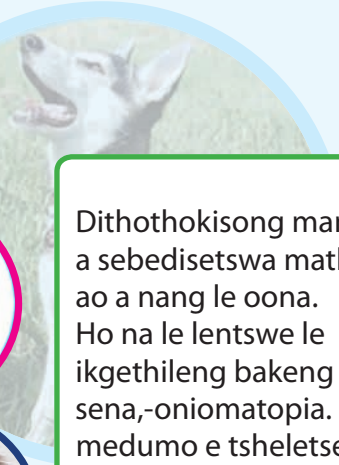

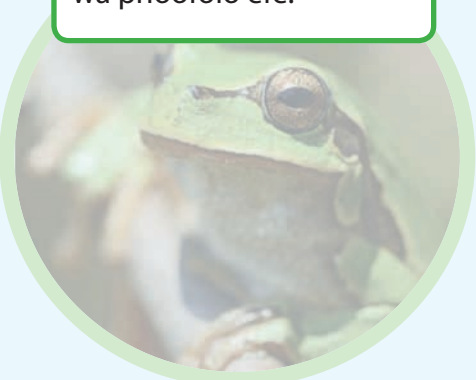

Dithothokisong mantswe a sebedisetswa matla ao a nang le oona. Ho na le lentswe le ikgethileng bakeng sa sena,-oniomatopia. Etsa medumo e tsheletseng ya diphoofolo mme motswalle a leke ho o bolella hore ke modumo wa phoofolo efe.

Ha re ngoleng

Tlatsa mabitso a diphoofolo tse tsheletseng tse bolelwang thothokisong mme o bolele le medumo eo e o etsang.

katse		
miauwa		

Jwale tlatsa mantswe a thothokesong raemang le mantswe ana.

rora	lla	moo
kgona		
bua	hweshetsa	tsitsira

Letsatsi:

MANTSWE A

MATJHA

Ha re baleng

Jwale bala thothokiso e latelang haholo mme o sehele dipara tsa mantswe a raemang mola ka mebala e fapaneng. Sehela maetsi a re bolellang hore sekolopata se atsang mela. Mme o arabe dipotso.

SEKOLOPATA SE SENYENYANE

Ho ne ho le sekolopata se sennyane
O na dula lebokoseng
O ne a sesa qanthaneng
A palamela lejweng

A tlolela monwang
A tlolela letsetse
A tlolele serurubele
Mme tlolela nna

A tshwara monwang
A tshwara letsetse
A tshwara serurubele,
Empa a se ke a ntshwara

C Lindsay (fetoletswe)

Ha re ngoleng

Sekolopata se ne se dula kae?
Se ne se sesa kae?
Se ne se palama kae?
Se ne se tlolela eng?
Se ile sa tshwara eng?

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ingolle thothokiso ya hao

Ha re ngoleng

Qetella thothokiso ena ka ho tlatsa mantswe a raemang a siilweng.

galase | terene | tlelase | pula | mpolelletse | bata

Thothokiso ka nna

Ke kereiting ya 4 _____.

Ke nwa jusi ka _____.

Ke rata ha ho se _____.

Jwale ke ya ka baesekele e seng _____.

Ha ke rate ha ho _____.

Ke tlwetse ho etsa ha o _____.

Ha re ngoleng

Ingolle thothokiso ya hao. Leka ho sebedisa mantswe a raemang qetellong ya mantswe oohle a meleng ya dinomoro tse sa aroleheng ka pedi.

Sehlooho sa thothokiso

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Letsatsi: _____

Mabitsokgopolo

Ha re ngoleng

Tlatsa mabitso a maikutlo a bontshwang ke difahleho tsena.

boi | thabo | kgalefo | hlonamo

Batla mabitsokgopolo

Mabitsokgopolo ke ntho eo o ke keng wa e bona, utlwa, fofonela, ama, kapa latswa.

Ha re ngoleng

Phethela dipolelo tsena ka ho tlatsa mabitsokgopolo.

1. Mandu one a le _____ ha a ne a lemaditse leqaqailane la hae.
2. O _____ ha a nahana hore ha a na ho bapala.
3. O utlwile _____ hore ha a sheba moo a neng a ya teng.
4. Re utlwile _____ ha ambulense e tlo mo lata.
5. Ho hlokile _____ hore Mandu a bapale hape.
6. Sekolo se seng se utlwile _____ ha ba lahlehelwa ke papadi.

swabile

thahaselllo

halefa

bohlokong

bohloko

boi

TEACHER: Sign _____ Date _____

Lengolo la mabitso

Ha re baleng

Bala lengolo mme o tlatse mabitso hore lengolo le be le moelelo.

- Tlatsa mabitsobitso a qalang ka ditlhaku tse kgolo meleng e metala.
- Tlatsa mabitso a bolelang dintho meleng e mekgubedu.
- Tlatsa mabitsokgopolo a bolelang maikutlo a hao meleng e bolou.

Dumela _____.

Ke o ngolla ke le phomolong. Ke tlile le kgaitsedi ya ka _____.

Ho monate mona _____.

Maobane re ile _____ hamorao ra bapala _____.

Hamorao re ile mabenkeleng moo re rekileng dijo.

Re ne re hloka _____, _____ le _____.

Ke ne ke _____ nako tsohle ha ke bona daenasoso ka molomo o _____

Kamorao ho moo ke hlolehile ho robala. Ke ne ke na le _____ mme ka lora hampe.

Re tla kgutlela beke e tlang. Ke tatetse ho kgutlela sekolong.

Ditumediso

_____

24 Steve Biko Road
Sea View
0120
12 Hlakola 20____

Ha re ngoleng

Jwale ha re nahaneng ka buka e o natefetseng.
Bolela pale eo ka dipolelo tse ka bang 3 – 4.

Jwale romella motswalle SMS o mmolella ka bokgutshwane hore pale e etsa o ikutlwe jwang.

Letsatsi:

Mabitsobitso

MANTSWE A

MATJHA

Ha re ngoleng

Tlatsa karete ena ka wena. Dikarabo tsohle ke mabitsobitso, kahoo di qala ka tlhaku tse kgolo.

Ka nna

Lebitso la hao o mang?	
O hlahetse kae?	
O hlahile ka kgwedi efe?	
Lebitso la sekolo sa hao ke mang?	
O dula profenseng efe?	
Lebitso la e mong wa metswalle ya hao ke mang?	
Lebitso la titjhere ya hao ke mang?	
Lebitso la buka eo o e ratisisang ke mang?	
Ke lenaneo lefe la TV leo o le ratisisang?	
Ke naha efe eo o ka ratang ho e etela?	

Ha re ngoleng

Jwale etsetsa mabitsobitso didikadikwe tafoleng e ka tlaase. E tla ba mabitso a batho, dibaka, matsatsi le dikgwedi.

johannesburg	veronica	mandu	lusikisiki	ntatemoholo
mantaha	setulo	buka	durban	mandla
cape town	palesa	bishopo	palesa	dan
anna	kuku	polokwane	baesekele	pene
dibutse	kgomo	poho	nkwe	seeta
labone	mphalane	phupu	nonyana	serobe

Ngola mabitsobitso ho hlaha lenaneng lena le ka hodimo dikholomong tse nepahetseng ka tlaase.
Ngola mabitso a tlwaelehileng dikholomong tse pedi tsa ho qetela.

Mabitsobitso			Mabitso a tlwaelehileng	
Motho	Sebaka	Nako	Ntho	Ntho

TEACHER: Sign Date

Leeto la sekolo la barati ba dikokonyana

Ha re baleng

MEMO

Mokgahlo wa Tlhokomelo ya tikoloho wa sekolo sa poraimari sa New Town

Dumelang barutwana ba Kereiti 4

Ha o batla ho tseba haholwana ka diphoofolo le dikokonyana, kenela mokgahlo wa tikoloho

Ho etsahalang matsatsing a a phomolo

Leeto le ikgethileng la ho ya boha dikokonyana le lokiseditswe matsatsi a phomolo a Mphalane

O tla tseba ka dinotsho le dirurubele, dikokonyana,dinonyana le ditsienyana serapeng sa Green Valley.

Nako:	09:00–16:00
Letsatsi:	Laboraro, 6 Mphalane
Ho tlohelwa:	Tlelaseng ya kereiti 4 D
O ka tla le:	Dijo tsa hao le seno
	Pene, buka ya dinoutsu, katiba ya letsatsi, khamera ha e le teng.

O SEKE WA TSHWENYA DIKOKWANA

Letsatsi:

MANTSWE A

MATJHA

Bala memo hape e be o araba dipotso tsena.

Ha re ngoleng

Bana ba kereiti ya 4 ba ne ba memetswe leeto lefe?

Leeto le tla qala ka letsatsi lefe, ka nako efe?

Ba naba ka tla le eng?

Ho bolelang hore "O seke wa tshwenya dikokwana"?

Na o ka rata ho nka leeto le jwalo la sekolo? Hobaneng?

KOKWANYANE

Kokonyana e na le dikarolo tsa mmele tse tharo. Hlooho, mmele le setono. Na ke tsona dikarolo tseo re di boneng?

Hlooho e na le dikarolo tsa molomo tse bopilweng hantle, Le mahlo hape. Matshwala di utlwa se etsahalang tikolohong ya yona, Di a mamela, di a utlwa ebile di a fofonela ka tsona.

Mmele ke moo maoto a kopanang. Dipara tse tharo, maoto a tsheletseng kaofela. Moo mapheo a hoketsweng. Ho fofa, tlola, kapa ho hahaba.

Setonong ke moo ditshebetso di leng teng. Ditshebetso tseo e di hlokang. Ho hema,ho ikatisa, le ho sila dijo tseo e di jeleng.

Ha re ngoleng

Balla thothokiso hodimo. Sehela dipara tsa mantswe a raemang mola. Jwale sebedisa tlhaloso ya thothokiso ho o tataisa ho taka setshwantsho sa kokonyana.

Serurubele kgale o le kae?

Ha re bueng

Tadima dithothokiso tsena. O lemoha eng ka tsona? Di fapana jwang le tse ding tseo o di badileng? Bolela hobaneng?

Ha re baleng

Jwale bala thotho kiso.

SERURUBELE

Mofumahatsana e motle serurubele o ne o le kae?

Hobaneng o sa bonwa letsatsi lohle?

Serurubele se setle o tswa kae?

Kgale ke o sheba serapeng se setala

Letsatsi le ne le kganya o ne o ipatile kae

Ke ne ke batla mapheo a hao a matle hole le haufi

Serurubele se setle kgale ke o batla

O palametse ho kae?

Dipaleseng tse kgubedu,tshweu le bolou serapeng?

Baesekele ya ka thabo ya ka!

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Jwale ngola thothokiso ya hao ya dibopeho hodima ditshwantsho tsena.
Nahana jwale ka mantswe le dipolelo tseo o tla di sebedisa.

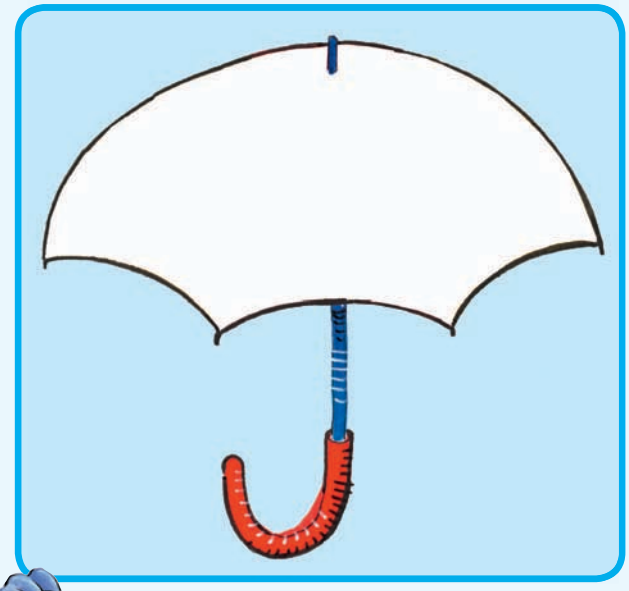

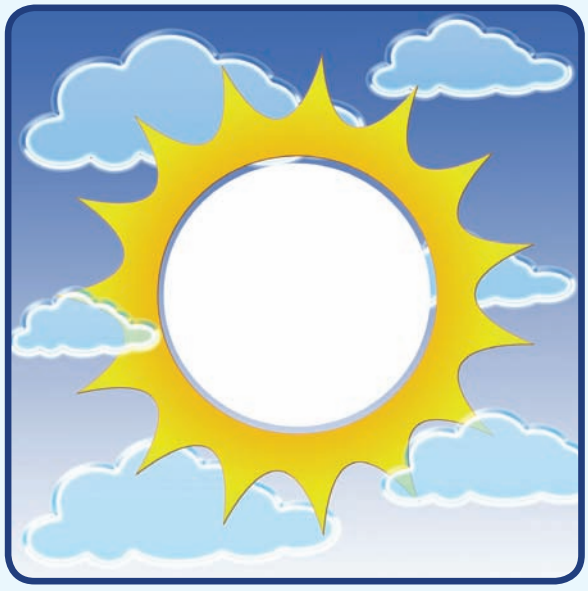

Ha re ngoleng

Kenya matshwao a puo dipolelong tsena. Hopola ho sebedisa ditlhaku tse kgolo mabitsobitsong. Le qetellong ya dipolelo.

? ! . ,

tumi o tla ba le mokete wa letsatsi la hae la tswalo thekong ka phupu

na jabu ke mokapoteni wa sehlopha sa swallows sa ba batjha

ke hoeleditse ngwaneso nomsa ka mmolella ho emisa

ke rekile kuranta buka lesedinyana le pene

ke entse samentjhisi ka tjhisi kgoho lethisi tamati le khukhamba

veronica le nna re rata ho etela rakgadi lulu polokwane

TEACHER: Sign Date

Ho kopanya mabitso

Ha re ngoleng

Tadima ditshwantsho mme o leke ho sheba hore ke mabitso afe a tlwaelehileng a kopantsweng ho bopa mabitsorarane.

naledi + hlapi = naledihlapi	+ _____ = _____	+ _____ = _____
+ _____ = _____	+ _____ = _____	+ _____ = _____
+ _____ = _____	+ _____ = _____	+ _____ = _____
+ _____ = _____	+ _____ = _____	+ _____ = _____
+ _____ = _____	+ _____ = _____	+ _____ = _____

Ha re etseng

Taka mme o leibole mabitsokopano a hao.

+ _____ = _____	+ _____ = _____	+ _____ = _____

Letsatsi:

Mantswe a modumo

MANTSWE A MATJHA

Ha re ngoleng

Taka mola ho nyalanya modumo le lentswe le nepahetseng.

ng ng

nngaau

tjhepa

tuut tuut

thoo thoo

nkele nkele

tswii

th th th

Ha re etseng

Taka mantswe a modumo.

Poopop

Ha re ngoleng

Arola mantswe ana o etse mabitsokgopolo a 15.

thabo/mahlomolaboitsheponnetesetswalle thabo/mahlomolaboitsheponnetesetswalle thabo/ thabo/mahlomolaboitshep mahlomolaboitsheponnetesetswalle thabo/mahlomolaboitsheponnetesetswalle

TEACHER: Sign _____ Date _____

Bina pina

Thabisa

Binang pina ena le le sehlopha.

Keletso ho titjhere:

Ha o sa tsebe morethetho wa pina ena kopa wa mphato wa hao ho o binela yona hore o tle o e bine le tlelase.

TAU E ROBETSE BOSIUNG BONA

Morung, morung o moholo
Tau e robotse bosiung bona
Morung o thotseng
Tau e robetse bosiung bona.

Lehlaso

He, ha helelemama

Ohi'mbube

Morung, morung o moholo
Tau e robetse bosiung bona
Morung o thotseng
Tau e robetse bosiung bona.

Lehlaso

Motseng, o kgutsitseng,
Tau e robetse bosiung bona,
Motseng, o kgutsitseng,
Tau e robetse bosiung bona.

Lehlaso

Ha re bueng

Bolella motswalle ka sebaka sa pina ena. E nakong efe? Sebaka se shebeha jwang? Na o nahana hore ho na le kgotso? Ke motse kapa toropo? Meru e jwang?

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Sebedisa matshwao a puo serapeng sena hore o tle o utlwisise moo pina ena e hlahang teng.

Hopola ho sebedisa ditlhaku tse kgolo bakeng sa mabitso le difeellwane ho arola manane a mabitso.

ka 1939 sebini sa mozulu se bitswang solomonlinda o ile a etsa kgatiso ya pele ya pina ena johannesburg

a bitsa pina mbube,lentswe la sezulu ho bolela tau

pina ena ke e tsebahalang haholo ho hlaha afrika

pina ena e hatisitswe ka seforentjhe sejapane sepenishi lesedanishi

Seo re tshwanelang ho se hopola

Mabitso a balehang le a sa baleheng

Ha o sa kgone ho e bala, ha e na bongata. Sheba tsena.

Bonngwe	Bongata
lebese	lebese le leng
tswekere	tswekere e ngata
oli	oli e itseng
lehlabathe	lehlabathe le itseng
metsi	metsi a mangata
folouru	folouru e e itseng
letswai	letswai le itseng

Ho hlahloba	☺	☹
Nka bala pale mme ka utlwisisa melaetsa ya sehlooho.		
Nka araba dipotso tsa kutlwisiso hodima pale.		
Nka lepa pheletso ya pale.		
Nka hlalosa baphetwa paleng.		
Nka pheta pale eo ke e badileng ka tatellano e nepahetseng.		
Nka sebedisa mmapa wa mohopolo ho etsa tokiso ya pale.		
Nka ngola buka e nang le qalo, bohare le qetello.		
Ke tseba ho bona mabitso a tlwaelehileng, mabitsobitso le mabitsokgopolo.		
Ke kgona ho bona mabitso a balehang le asa baleheng.		
Ke tseba ho sebedisa matshwao a puo dipolelong.		
Ke tseba ho ngola dipolelonolo.		
Nka bopa mabitsokopane ka ho kopanya mabitso a mabedi.		
Ke utlwisisa tlhahisoleseding e ngotsweng bokantleng ba buka.		
Nka sekaseka buka.		
Nka ntsha tlhahisoleseding e sengolweng kapa thothokiso.		
Nka lepa pale ho hlaha ditshwantshong.		
Nka ngola pale e nang le qalo, boha re le qetello.		
Nka ngola bukatsatsi.		
Nka ngola sms.		
Nka ngola thothokiso.		
Nka ngola thothokiso ya dibopeho.		
Nka kgetholla mantswe a medumo thothokisong.		
Nka kgetholla mantswe a raemang thothokisong.		
Tse ding:		
Tse ding:		

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ha re ngoleng buka

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Etsa tokiso ya ho ngola pale ya hao. Nka qeto hore o tla ngola ka eng. Tlatsa mmapa wa mohopolo ka tlaase ho neha pale qalo, bohare le qetello.

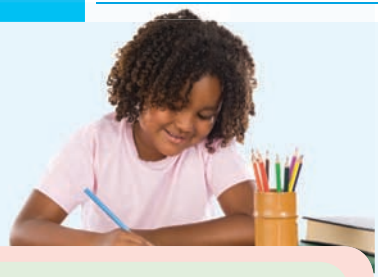

Jwale tlatsa mmapa wa mohopolo o latelang

O tlo ngola ka eng?

Baphetwa ke bo mang?

_____

_____

_____

Moralo o jwang?
Pale e etsahala kae?

_____

_____

_____

Ho etsahalang?

_____

_____

_____

E felletse jwang?
Ke eng se neng se kgahla ka seo?

_____

_____

_____

Pale ya ka

Qalo

Qala ka hore ho etsahetseng qalehong.

_____

_____

_____

Bohare

Bolela se etsahetseng bohareng ba pale.

_____

_____

_____

E latelang

Bolela se latetseng.

_____

_____

_____

Qetello

Pale e fedile jwang?

_____

_____

_____

Seha leqephe le latelang ho etsa buka. Hodima bokantle ngola sehlooho sa buka ya hao. Ngola lebitso la hao tlasa sehlooho, hoba o mongodi. Taka setshwantsho hodima bokantle ba buka.

Pele o bala

- Sheba ditshwantsho le dihlooho mme o leke ho noha hore se ngotsweng se mabapi le eng.
- Bala leqhephe mona le mane o shebe seo o tlang ho bala ka sona.

Ha o ntse o bala

- Lekanya seo o se nohileng le seo o badileng ka sona.
- Ha o sa utwlisis serapana seo, bala hape o iketlile. Se balle hodimo.

BOKAMORAO BA BOKANTLE

Rainbow WORKBOOKS

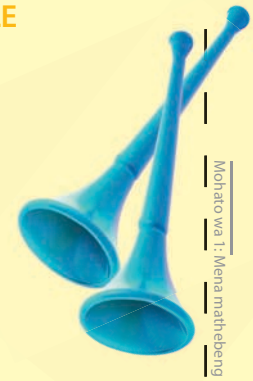

KA MONGODI

Ngola lebitso la hao

Dilemo tsa hao

Moo o dulang

8

Mohato wa 1: Mena mathebeng moleng.

Mohato wa 3: Kenya seteipolara lehlakoreng lena.

BOKANTLE

Taka setshwantsho mona.

Ngola sehlooho sa buka mona.

Tlatsa lebitso la hao (o mongodi).

1

Mohato wa 2: Mena mathebeng moleng.

Mohato wa 4: Seha moleng o motenya kamora hoba o kenye seteipolara bukeng ya hao.

5

Tswella pele ka pale.

Taka setshwantsho mona.

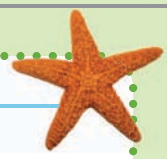

4

Ngola bohare ba pale.

Taka setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Qala ho ngola pale ya hao mona.

2

Taka setshwantsho mona.

Qetella pale ya hao.

7

Taka setshwantsho mona.

Tswella pele ka pale.

3

Ngola se etsahalang qetellong ya pale.

9

Taka setshwantsho mona.

Lenaneo

Tema 2: Nnete kapa tshomo

Ditshomo
Kotara 1: Dibeke 5 - 6

17 Moshanyana ya llileng "phokojwe" 36
Selekela sa ditshomo.
O araba kutlwisiso ya dipotso tse kgethwang tse itshetlehileng paleng.
Puo ka pale: molaetsa, baphetwa le moralo.
Ho etsa nehelo ya ho tshwantsha ka pale.
Hlakiso ya tlotlontswe.

18 Moshanyana ya hoeleditseng "sehwana" 38
Tshwantshiso e itshetlehileng paleng.
Phehisano le mosebetsi wa ho ngola ka moralo, baphetwa le poloto.

19 Sehlongwapele 40
Tlhahiso ya dihlongwapele le metso ya mantswe.
Seo dihlongwapele tse tlwaelehileng di se bolelang.
Ho kgetholla dihlongwapele le ho di sebedisa ho fetola meelelo ya dipolelo.
Ho bapala papadi ya sehwana. Ho sebediswa dipolelonolo le dikaotaelo.

20 Maele le dihlongwanthao 42
Puo ka seo maelana a se bolelang.
Nyalanya maelana le ditlhaloso tsa oona.
Tlhahiso ya dihlongwanthao.
Dihlongwanthao tse tlwaelehileng ke eng.
Ho kgetholla dihlongwanthao le metso ya mantswe.
Ho sebedisa dihlongwanthao tse nehetsweng polelong.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

21 Lehlaku la mebala e mengata 44
Ho bala pale.
Puo ka baphetwa ba diphoofolo tse nang le boleng ba batho, poloto, le kamoo pale e ka fellang kateng.
Ho pheta tatellano ya diketsahalo mabapi le baphetwa ba bang.
Tlotlontswe e sebedisitsweng sengolweng.
Ho rala "mmapa" ho itshetlehilwe diketsahalong tsa pale.
Puo dihlopheng mabapi le hore pale e tla fella jwang.
Kgutsufatsa tatellano ya pale ho sebediswa mantswe a hokelang, pele, ya ba, kamorao ho moo le qetellong.

22 Se etsahalang ka morao 46
Tswelopele ya pale.
Etsa tshwantshiso ho bontsha ho hola ha poloto.
Kgutsufatsa pale ho ya ka tatellano ya diketso.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

23 Ho rala pale 48
Bontshitse mehato e fapaneng ya pale mme o ngola pale ka tatellano ho tsepamisitswe ho qalo, bohare le qetello.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

24 Dihlongwapele le maele 50
Ho bua ka maelana, ho bontsha le ho a hlalosa.
Papadi ya mantswe. Peiso ya sehlongwanthao-sehlongwapele.
Ho kgetholla dihlongwapele le dihlongwanthao le metso ya mantswe.
Ho sebedisa mantswe ho hlaha papading ho bopa dipolelo.

Sengolwa se rutang
Kotara 1: Dibeke 7 - 8

25 Ho bala resepe 52
Ho bala resipe ya salate ya ditholwana.
Ho fumana theko, ho kgetholla dihlokwa le disebediswa tse tla batleha.
Ho ngola resipe ya sejo se ratwang haholo.
Ho kgetholla masupi.
Ho sebedisa masupi ho ngola dipolelo.

26 Ho sebetsa ka maemedi 54
Ho sebedisa maemedi ena, eo, tsena, tseo.
Ho ngola dipolelo o sebedisa maemeditshupi.

27 Ke tsa bo mang tsena 56
Ho kgetholla le ho sebedisa marui.
Ho kgetha maemedi a nepahetseng.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

28 Etsa tsuonyana chick pompom 58
Ho bala sengolwa se rutang.
Ho araba dipotso tsa kutlwisiso ho ya ka se laetsweng.

Puo ka tatellano le tshebediso ya dikaotaelo.
Phano ya ditaelo tse hlakileng.
Puo ka disebediswa tse hlokahalang le mokgwa wa ho etsa.
Ho etsa tsamaiso le ho hlahisa se hlokahalang ho tswa ho ditshwantsho tse bontshang hore o etsa tsuo yana ka kha thune jwang.

Sengolwa sa tlhahiso leseding
Kotara 1: Dibeke 9 - 10

29 Ka eng ditabeng? 60
Ho bala ditaba dikoranteng tse pedi. Tsepama ho sehlooho, sehloohwana, letsatsi, serapa sa selelekela mme o sebedise ditshwantsho le selelekela sa tsona.
Araba dipotso ho hlaha ho sengolwa bakeng sa moelelo le ho kgona ho bona tsela e tlwaelehileng.
Ho sebedisa matshwao a puo le pheletso tse nepahetseng.

30 Ho bolela ditaba 62
Tokiso le ho rala ditaba tsa koranta o sebedisa mantswe "mang", "neng", "hobaneng", "eng".
Kopanya dihlooho sehlopheng ho fumana dintlha.
Ngola taba ya koranta a sebedisa mekgwa ya sehlooho, sehloohwana jwalojwalo.
Lokisa le ho etsa puo ka taba e koranteng.
Lokisa dinoutsu bakeng sa puo e tlo ngolwa ho lekgathe lefetile.
Sebedisa bongata.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hae.

31 Nehelano ya puo 64
Hlahiso leseding ka ho fana ka puo e lokiseditsweng.
Bongata.
Lekola ho ngola pale.

32 Ngola pale 66
Ho ltokisetsa ho ngola pale o shebile poloto sebaka.
Ongola pale bukeng filweng.

Moshanyana ya lilileng "phokojwe"

Ha re baleng

Pale ena ke tshomo: Ditshomo ke dipale tseo batho ba di boletseng kgale. Di ne di sa ngolwa, di ile tsa tlala ha batho ba ntse ba bolellana ka tsona. Kaofela ha rona re tseba ditshomo, dipale, merethetho le dipina tsa kgale. Bongata ba tsona bo na le thuto e itseng.

Ka tsatsi ke leng ho ne ho na le moshanyana wa modisa ya nang le lemo tse leshome. Tsatsi le leng le le leng o ne a nka dinku a di isa naheng ho ya ja jwang. Tsatsi le leng le le leng o ne a dula tlasa sefate se le seng hodima thaba a shebe mehlape ya dinku. Qetellong, a jewa ke bodutu. Ka tsatsi le leng ho ithabisa a hoeletsa, "Phokojwe! Phokojwe! Thusa! Phokojwe e mathisa dinku!"

Motseng, ha ba utlwa sello sa thuso, batho ba tla ba matha thabeng ho mathisa phokojwa. Empa, ha ba fihla hodima thaba, ba seke ba fumana phokojwe. Ba ile ba utlwa moshanyana feela ya neng a ba tsheha.

"Se ka hoeletsa phokojwe, ho se na phokojwe!" ho honotha e mong wa baahi ha ba kgutlela hae ba theoha thabeng.

Ka tsatsi le latelang, moshanyana a hoeletsa hape, "Phokojwe!" "Phokojwe!" Nthuseng! Phokojwe e mathisa dinku. Baahi ba matha hape ba hlwa thaba ho thusa ho tebela phokojwe.

Ha baahi ba bona ho sena phokojwe, ba re, "Moshanyana, o tlameha ho hoeletsa feela ha ho na le ho hong ho senyehileng! O seke wa hoeletsa phokojwe, ho sena letho!"

Moshanyana a bososela a ba sheba ha ba honotha ba theosa thaba hape.

Ka matsatsi a latelanag a se makae, moshanyana a bona phokojwe e nkgella dinku. A tshoha haholo a ba a hoeletsa haholo. "Phokojwe! Phokojwe! Nthuseng!"

Empa baahi ba hopola hore o leka ho bapala ka bona hape empa a le mong a ya ho ya mo thusa.

Bosiung ba tsatsi leo, baahi ba makala ha ba bona moshanyana wa modisa a sa kgutla le dinku. Baya ho mo batla ba mo fumana a lla a le mong.

"Phokojwe e ne e le teng ka nnete! E jele dinku tse ding ha tse ding di balehile! Ke hoeleditse hore le nthuse! Hobaneng le sa tla?" A lla.

E mong wa baahi ba kgale a leka ho kgothatsa moshanyana ha ba kgutlela motseng.

"Re tla o thusa ho batla dinku tse lahlehileng hoseng," a realo, a beha letsoho la hae ho moshanyana. "Empa o tlameha ho ithuta jwale, hore ha o bua leshano ka mehla, batho ba keke ba o kgolwa, le ha o se o bua nnete!"

Ha re bueng

Hobaneng ho se na motho ya ileng a thusa moshanyana?

Etsa papadi ka pale ena. O hloka moshanyana, phokojwe, dinku le baahi ba itseng.

A6 Tlotlontswe

Fumana mantswe ana sopong ya mantswe.

honotha | tshoha | lla | bososela | hoeletsa | leshano | sena

h	o	n	o	t	h	a	h	s
o	e	s	h	s	s	e	s	e
e	l	e	s	h	e	t	s	n
l	b	o	s	o	s	e	l	a
e	s	e	n	h	h	o	h	n
t	h	l	l	a	e	l	e	s
s	n	o	s	h	n	s	l	e
a	o	l	e	s	h	a	n	o

Ha re ngoleng

Bala dipotso o etse sedikadikwe haufi le karabo e nepahetseng.

Hobaneng moshanyana wa modisa a ile a hoeletsa "phokojwe!"	
A	O ne a le bodutu a batla hore batho batle ho yena.
B	O ne a nahana hore ho na le phokojwe.
C	O ne batla ho bua leshano.
D	O ne a batla ho tshosa phokojwe.

Hobaneng baahi ba sa tla ha a hoeletsa?	
A	Ba ne ba sebetsa masimong.
B	Ba ne ba nahana hore o leshano hape.
C	Ha ba ka ba mo utlwa.
D	Ba ne ba batla hore phokojwe e je dinku.

Ke sehlooho sefe se tshwanetseng pale?	
A	Letsatsi leo phokojwe e jeleng dinku ka lona.
B	Moshanyana e monnyane wa modisa.
C	Moshanyana ya ileng a hoeletsa a kopa thuso.
D	Letsatsi le tjhesang thabeng.

Thuto ya pale ke efe?	
A	Ha o hoeletsa o kopa thuso ha ho ya tla o thusa.
B	O se ke wa etsa lerata haholo.
C	Ha o bua leshano ka nako tsohle, ha ho ya tla o kgolwa le ha o bua nnete.
D	O tlameha ho ba le botshepehi.

Moshanyana ya hoeleditseng "sehwana"

Ha re baleng

Thabo o ne a rata hore batho ba tle ho yena. O ne a ye a bitse ba leloko le metswalle hore ba tlo bona sehwana seo a se boneng. "Tloo le boneng sehwana!" o tla hoeletsa, kapa "thusa, ntho e sa tsebisahaleng e theohile!"

Ka nako Thabo ha a bitsa, toropo yohle e tla mathela lebaleng ho ya bona sehwana. Ebe ha ho letho leo ba le boneng. "Se se se ile!" o bolella batho bohle.

Thabo o entse sena hang, habedi, hararo- hangata

Yaba, ka tsatsi le leng, Thabo a bona sehwana e le ka nnete. "Thusa!" a hoeletsa, "Sehwana se eme masimong. Thusang hle! E mong thusa!"

Empa ha ho motho ya tlileng.

Ka nako eo, phoofolo e tala ya tlola ho tswa sehwana, yaba e re Thabo, "nthuse hle! Ke hloka peterole le dijo tsa ba lapa la ka. Bana ba hloka dijo ka potlako! Re tllisetse mahlaku hle, a mangata ka moo o ka kgonang!"

"Thusa!" thabo o a hoeletsa. "ho na le diphoofolo tse lapileng tshimong!"

Empa ha ho motho ya tlileng.

Jwale Thabo a matha ho tloha sefateng se seng ho ya ho se seng a kga mahlaku, yaba o mathela seteisheneng sa peterole ho ya reka peterole. Phoofolo e tala ya leboha ka thabo.

Thabo o ne a kgathetse yaba o robala fatshe ha sehwana se tloha.

"Ke eng seo Thabo?" ho botsa mme ha a bona sehwana se finyella ho tloha mahlong a hae.

"Ho thusang ho o bolella mme", ho bua Thabo a phahamisa mahetla. O keke wa nkgolwa.

Ha re bueng

Etsang papadi ka pale ena. Le tla hloka sehlahantle, bana ba yona, Thabo le mme wa hae.

Pale ena e tshwana jwang le "moshanyana ya hoeleditseng "phokojwe!"?

Ha re ngoleng

Nahana ka bobedi ba pale tsena ebe o tlatsa tafole.

Pale	Ke mang sebapadi sa sehloho?	Poloto ke eng?	Molaetsa wa pale ke eng?
Moshanyana ya Hoeletsang "Phokojwe!"			
Moshanyana ya hoeletsang "Sehwana!"			

Ha re ngoleng

Jwale ngola pale ya hao ya mantswe a ka bang 120 ka ngwanana kapa moshanyana ya ileng a hoeletsa a batla thuso. Pele ngola pale ya hao pampriring ebe o kopa motswalle wa hao hore a e tshwaye. Ha a qeta e ngole hantle ka tlase.

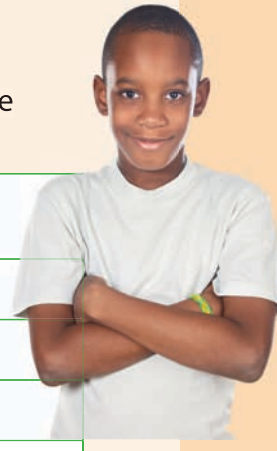

Sehlooho sa pale ya hao.	
Na o llela eng?	
Ho etsahalang ka tsatsi la pele ha ho se na ya arabang.	
Pale e fela jwang?	
Molaetsa kapa thuto ya pale ke eng.	

Sehlongwapele ke eng?

Sehlongwapele ha se lentswe le feletseng. Ke karolo ya lentswe le hlomathiswang qalong ya lentswe le feletseng (le bitswang motso). Sehlongwapele se seng le se seng se na le moelelo. Ha sehlongwapele se hlomathisetswa motsong se fetolela moelelo wa lentswe leo.

Sehlongwapele se fetolela moelelo wa lentswe.

Sheba mohlala ona. Ho etsahalang ha o hlomathisa sengwapele le motso wa lentswe? Lentswe le letjha le bolelang?

Sehlongwapele	Motso wa lentswe
le-	fatshe

Dihlongwapele tsena di bolelang?

Sehlongwapele	Moelelo
mo	motho
ba	batho
le	ntho e le nngwe
ma	e fetang nngwe
se	ntho

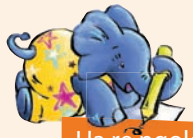

Etsa sedikadikwe ho sehlongwanthao sa lentswe le leng le le leng la mantswe ana.
Etsa mola ka tlasa motso.

morena
sefate
lepedi
lehodimo
moruti
senqanqane
batho
selepe
mahodimo
dieta
meroho
mehoma

Kenya dihlongwapele ho mantswe a sehetsweng mola ka tlase ho fetola moelelo ya dipolelo tsena.

O itshwara hantle ka mehla tlelaseng.

O ne a le makgethe haholo.

Letsatsi:

MANTSWE A MATJHA

Sebapadi sa bolo se ne se thabile.

O tlameha ho etsa mosebetsi wa sekolo wa mmetse hae.

O ne a na le baesekele e kgubedu.

Boikgathollo

Ha re bapaleng papadi ya moyeng. Sebedisa letaese le dipene tsa ho bapala, o thube ho tloha ho 1.

TEACHER: Sign Date

Maele le dihlongwanthao

Ha re bueng

Bua ka seo o nahanag hore maele ana a a se ka sona. Jwale taka mola ho moelelo kholomong e ka letsohong le letona.

Maele ke polelo e kgutswanyane e re nehang molaetsa wa bohlokwa.

Beha leoto la bohlokwa pele.	Ha se seng se sa o hlophe ha ho na lebaka la hore o se qale.
Dintja tse boholang ha di lome.	Qala leeto kapa mosebetsi ka maikemisetso a hodimo.
Ha e fetole mebala.	O se ke wa tshaba batho ba o tshosang. Ha se hangata ba tla o etsa hampe.
Ho molemo ho bolokeha ho na le ho itshola.	Batho ha ba fetohe.
Tlohella se sa o hlopheng.	Re tlamehile ho itlhokomela maemong a kotsi. Ho molemo ho itlhokomela ho na le ho ba le kotsi (ebe o a itshola).

Dihlongwanthao ke eng?

Dihlongwanthao di tshwana le dihlongwapele, kantle le hore tsona di hlomathiswa qetellong ya lentswe ho fetolela moelelo wa lona.

Mohlala:
qetello- ng e bolela "tulo", lentswe sekolong le bolela tulong e itseng

Dihlongwanthao tsena di bolela eng?

Sehlongwanthao	Moelelo
-ng	tulo
-eng	sebaka
-eng	ho etsa ho hong

Letsatsi:

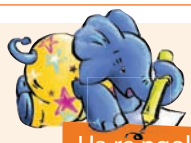

Ha re ngoleng

Thala mola ka tlasa metso ena ya mantswe.
Ebe o etsa sedikadikwe qetellong ya mantswe ana.

bolong

sefateng

semahaleng

mafikeng

tereneng

tlung

dipapading

bathong

tereneng

moreneng

ting

lebaleng

mmileng

seyalemoyeng

ofising

dipapading

sefubeng

selokong

kerekeng

nokeng

sefubeng

Kgetha mantswe a mahlano mme o a sebedise dipolelong.

Kgetha lentswe le nepahetseng, Kenya sehlongwanthao –ng ho lona ebe o ngola lentswe le letjha.

sebaka	O bapala bolo_____ la dipapadi Orlando.
lebala	Ha o mmatla ka _____ bua ka dibuka.
babatseha	O dula _____ se ka thoko le motse wa heso.
sefate	Setshwantsho sa hae se _____.
botle	Motse o mong wa Foreistata ke _____.
thabo	O wele _____ sa diperekisi a robeha letsoho.

TEACHER: Sign _____ Date _____

Lehlaku la mebala e mengata

Pele o bala

- Sheba ditshwantsho le dihlooho mme o leke ho noha hore se ngotsweng se mabapi le eng.
- Bala leqhephe mona le mane o shebe seo o tlang ho bala ka sona.

Ha o ntse o bala

- Lekanya seo o se nohileng le seo o badileng ka sona.
- Ha o sa utwlisis serapana seo, bala hape o iketlile. Se balle hodimo.

Ha re baleng

Dipaleng tse ngata, diphoofolo di phela le ho bua seka batho. Bala pale ena mme o nahane ka dibapadi tsa diphoofolo.

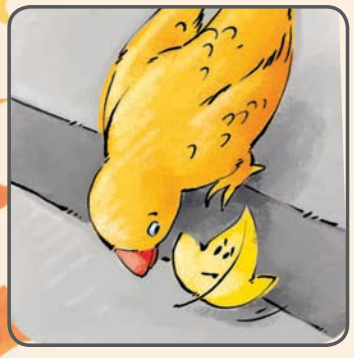

Sefate se ne se le tshimong. Moya wa qala ho foka mme lehlaku le lennyane la qala ho reketla.

La wa sefateng. La wela fatshe la ya fatshe la ba la ya fatshe, ho fihlela le wela hodima jwang tlasa sefate. Katse e ne e dutse hodima jwang. “Dumela, lehlaku le letala le lennyane, ho bolela katse. “Na nka bapala le wena”?

Lehlaku le lennyane le ne le le haufi le ho dumela, ha moya o qala ho foka hape. Wooo! Moya wa foka, wa phahamisa lehlaku le lennyane, hodimo hodimo ho ya marung. Moya wa lenka sebaka se selelele. Wa lahlela lehlaku le lennyane ha bonolo pela tsela.

“Dumela, lehlaku le lesehlana le lennyane, ho dumedisa nonyana e le thoko ho tsela. “Na o tlo dula le nna?: Ho a makatsa, ho bolela lehlaku le lennyane. “katse e itse ke motala. Jwale nonyana e re ke mosehla. Ke a makala na mmala waka ke o jwang?”

Lehlaku le ne le le haufi le ho botsa nonyana ha moya o qala ho foka hape. Wooo! Ho foka moya, wa kuka lehlaku le lennyane wa le isa hodimo hodimo haholo ho ya marung. Moya o nkile tsela e telele. Yaba o lahlela lehlaku le lennyane butle naheng e kgolo.

Ho ne ho na le dikgomo naheng, di ja jwang. E nngwe ya dikgomo ya fihla ya sheba lehlaku le lennyane. “Muu,” ho bolela kgomo. “Dumela, lehlaku le lennyane la mmala wa lamunu.” Jwale kgomo e re ke mmala wa lamunu. Ke a makala na ke mmala ofe?

Lehlaku le lennyane le ne le le haufi le ho botsa kgomo ha moya o qala ho foka hape. Wooo! Moya wa foka wa kuka lehlaku le lennyane ho ya hodimo hodimo marumg. Moya wa le nka tsela e telele. Wa lahla lehlaku le lennyane butle hodima thaba e kgolo.

Letsatsi:

MANTSWE A MATJHA

Ha re bueng

Ke eng e entseng hore lehlaku le we sefateng?
Lehlaku le tsamaile jwang ho tloha phoofolong e nngwe ho ya ho e latelang.
Hobaneng mongodi a sebedisa lentswe "woo"?
Na ho na le dipale tse ding tseo o di tsebang moo diphoofolo di buang?
O nahana ho tla etsahala eng hape paleng?
O nahana pale e tla fela jwang?

Ha re etseng

Taka tsela eo lehlaku le e tsamaileng ho tloha sefateng ho ya ho kgomo.

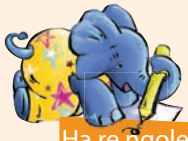

Ha re ngoleng

Jwale hlalosa setshwantsho o sebedisa mantswe "pele", " jwale", "kamorao ho moo" le "qetellong".

Pele lehlaku
Yaba le
Ka morao ho moo
Qetellong

Se etsahalang ka morao

Ha re baleng

Ha re bone hore pale e fela jwang.

Lehlaku le lennyane la robala moo nakonyana. Yaba podi e tla ho lona. "Dumela lehlaku le lennyane le lekgubedu" ho bolela podi. "na o tlo dula le nna thabeng?" "Ho a makatsa," ho bolela lehlaku le lennyane. "Katse e itse ke motala, nonyana e itse ke mosehla ha kgomo yona e re ke mmala wa lamunu. Jwale podi yona e re ke mokgubedu. Ke a makala naa ke mmala o jwang?"

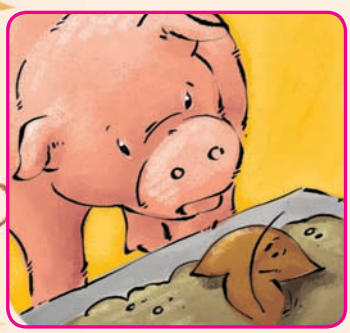

Lehlaku le lennyane la thola la robala. "Dumela lehlaku le lennyane le sootho." Ho realo kolobe. "Ke batlile ke ho ja hona jwale. Na o tlisitswe ke moya mona?" "Ho a makatsa, ho realo lehlaku le lennyane. "Katse e itseke motala, nonyana e itse ke mosehla ha kgomo yona e re ke mmala wa lamunu. Podi yona e re ke mokgubedu. Jwale podi e re ke mosootho. Ke a makala naa ke mmala o jwang?"

Ka yona nako eo moshanyana e monnyane a bona lehlaku a le thonaka. "Sheba," o bolella mme wa hae. "Sheba lehlaku lena le lennyane la gauta. Ebe o sheba mahlaku a mang oohle. A matala le bosehla le mmala wa lamunu le bokgubedu le bosootho le gauta, "Ke nnete," ho realo mme wa hae. "Jwale ka ha lehlabula se fetile, mahlaku a mmala wa selemo.

Ha re etseng

Etsang papadi ka pale ena. Le hloka dibapadi tse robong:

- Motho a le mong e tla ba lehlaku
- Bana ba tshelela e tla ba diphoofolo
- Motho a le mong e be sebapadi sa moshanyana
- Motho a le mong e tla ba mme
- Qetellong, motho a le mong e tla ba sebohodi.

Sebohodi se bolela karolo ya pale e sa bolelweng ke diphoofolo, moshanyana, mme le lehlaku.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Lehlaku le boletse le diphoofolo tse kae? Etsa lenane la tsona o bolele hore phoofolo ka nngwe e bolelletse eng lehlaku.

Phoofolo	E itseng ho lehlaku?
1	
2	
3	
4	
5	

Moshanyana e monnyane o itseng ka mmala wa lehlaku?

Mme wa moshanyana o qetelletse ka ho reng ka mmala wa lehlaku?

O nahana pale ena ke nnete? Hobaneng?

O nahana pale e etsahetse ka kgwedi efe? Hobaneng o bolela sena?

Ho rala pale

Ha re bueng

Sheba morao paleng ya lehlaku le lennyane.

- Bolela ka moo pale e qadileng ka teng.
- Bolela ka moo e fedileng ka teng.

Ngola pale o e nehe motswalle wa hao a e tshwaye. Ebe o e ngola ka makgethe ka tlase. Pale ya hao e be mantswe a ka bang 120 – 140 ka bolelele.

Ha re ngoleng

Taka setshwantsho sa ka moo pale e qadileng ka teng, ebe o ngola seratswana ka qalo ya pale.

Letsatsi:

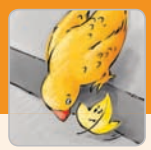

Ha re etseng

Taka setshwantsho sa se etsahetseng ka lehlaku ha le ntse le fofa ebe o ngola seratswana ka se etsahetseng bohareng ba pale.

Taka setshwantsho sa ka moo pale e fedileng ka teng ebe o ngola seratswana ka qetelo ya pale.

TEACHER: Sign Date

Dihlongwapele le maele

Bala ka maele mme o bue ka moelelo wa ona. Ebe o taka setshwantsho ho a hlalosa. Qetellong ngola polelo ho hlalosa maele.

1 Ntjapedi ha e hlolwe ke sebata.

2 Nahana pele o etsa.

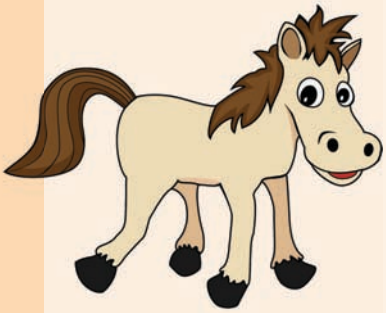

3 Lepotlapotla le ja kgomo.

Letsatsi:

Peiso ya sehlongwanthao-sehlongwapele

Boikgathollo

Jwale leka peiso ya sehlongwanthao-sehlongwapele. Etsa peiso le motswalle wa hao. Bona ke mang ya lebelo ho feta e mong ka ho fumana le ho thala mola ka tlasa dihlongwapele kapa dihlongwanthao.

Ha re ngoleng

Kgetha mantswe a mahlano setshwantshong mme o a sebedise ho etsa polelo.

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ha re baleng

Resipe ya selai sa ditholwana

Dihlokwa

2 diapole
2 dipanana
1 lamunu
2 dikgaba tsa tswekere
1 phopho
1 paene apole

Mokgwa

1. Ebola diapole o di sehe dikotwana.
2. Sehella dipanana.
3. Ebola phopho o e sehelle dikotwana.
4. Ebola paeneapole o e sehelle dikotwana.
5. Kopanya ditholwana ka sekotlolong.
6. Pepeta lamunu.
7. Tshela lero hodima selae.
8. Fafatsa tswekere.

Sheba kamoo tsebeso e qalang ka laetsi ka teng.

Ha re ngoleng

O hloka tjhelete e kae ho etsa selaei sa ditholwana?

	Ranta	disente
R1,50 ka nngwe	.....	
R2,00 ka nngwe	.....	
R6,00 ka nngwe	.....	
R4,00 ka nngwe	.....	
Kaofela		

Ha re bueng

O etsa eng ha o qeta ho sehella dipanana?

O etsang pele o fafatsa tswikere ho selai?

Sheba hore ke disebediswa dife tseo o tla di hloka ho etsa selae sena. Di ngole.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ngola resepe ya hao ya sejo seo o se ratang.

Resepe ya _____

Dihlokwa

Mokgwa

Ha re etseng

Bala polelo ka nngwe, ebe o etsa sedikadikwe ho leemedi leo o ka le sebedisang sebakeng sa Lebitso le lekgubedu.

O dula Durnan.

Nna	yena	wena	yona	bona	yona	bona

O tseba kgwele ya maoto.

Nna	yena	wena	yona	bona	yona	bona

Bona ba rata ho bapala bolo ha sekolo se tswile.

Nna	yena	wena	yona	bona	yona	bona

E rata ho sesa nokeng.

Nna	yena	wena	yona	bona	yona	bona

Leemedi ke lentswe le sebediswang ho emela lebitso. A etsa hore polelo e be kgutswanyane le bonolo ho e bolela le ho e bala.

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ho sebetsa ka maemedi

Are ngoleng

Tlatsa ena kapa yane.

Maemeditshupi a a bontsha boemo ba ntho kapa dintho. Re sebedisa ena kapa tsena ha dintho di le haufi. Re sebedisa ela kapa tsela ha dintho di le hole.

	mane	hole
bonngwe	sena	ena
bongata	tsena	tsane

_____ ke jase yaka.

_____ ke ng wedi .

_____ ke seterata seo ke dulang ho sona.

_____ ke se ke pe.

_____ ke seterata se bitswang Biko.

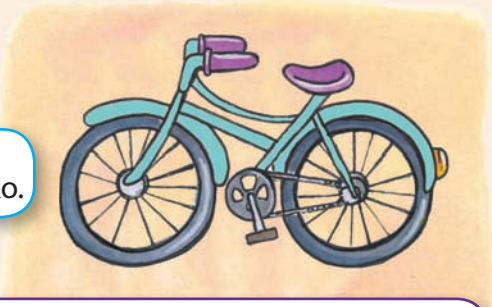

_____ ke baesekele yaka.

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse 4 o qala ka sena kapa sane.

Letsatsi: _____

Jwale leka sebopeho sa bongata sa maemedi ana.

Tlatsa ena, ona, tsena kapa tsane

_____ ke katse yaka.

_____ke mose waka o motjha.

_____ ke dikatse tsaka.

_____ ke koloi ya titjhere wa ka.

_____ ke dinaledi.

_____ ke dikoloi.

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse 4 o qala ka tsena kapa tseno.

Ke tsa bo mang tsena

Ha re ngoleng

Thala lelemedi le nepahetseng polelong ka nngwe.

Ke baesekele ya **hae**/**hao**	Ke **yena**/**tsena**.
Ke koloi ya **bona**/**hona**	Key a **bona**/**hona**.
Na ke pene ya **hao**/**tseo**?	Ke ya **hao**/**hae**.
Ke sekolo sa **rona**/**hona**	Ke ya **rona**/**tsona**.
Ke jase **ya**/**tsa** hae.	Ke ya **hae**/**hona**.
Ke founu ya **hao**/**tseo**?	Ke ya **ka**/**tsa**.
Ke ntja **ya**/**ba** ka.	Ntja ke ya **ka**/**ba** ka.

Ha re ngoleng

Bapisa dipolelo tse ka letsohong le letshehadi le dipolelo tse ka letsohong le letona tse nang le thuo ya maemedi a nepahetseng.

Ena ke koloi ya rona.	Ke ya hae.
Ena ke baesekele ya Nomsa.	Ke tsa bona.
Ena ke ntja yaka.	Ke tsa hao.
Tsena ke dibuka tsa motswalle waka.	Ke ya hae.
Ena ke hempe ya Thabo.	Ke ya rona.
Tsena ke dibuka tsa hao.	Ke yaka.

Lerui ke lentswe le emelang lebitso mme le bontsha thuo.

Sebedisa marui ana meleng e sa ngolwang thoko ho dipolelo tse nepahetseng.

Sebedisa mantswe ana ho o thusa.

tsa bona | ya hae | tsa rona | ya hae

Ke koloi ya John. Ke ya hae

Ona ke mose wa Ann. Ke _____.

Ena ke koloi ya rona. Ke _____.

Ena ke founu ya Thabo. Ke _____.

sena ke dibuka tsa bashanyana.
Ke _____.

Ena ke selefounu ya Jim. Ke _____.

Ena ke polasi ya leloko la heso. Ke _____.

Ha re ngoleng

Bapisa mantswe a kholomong ya 1 le a nepahetseng kholomong ya bobedi. Tadima mantswe a sehetsweng mela ka tlase. A tla o thusa ho kgetha maemedi a nepahetseng.

Nna le lelapa leso ha re dule Bisho.	O bapala tenese.
Maria ha a etse mosebetsi wa hae bosiu.	O bapala bolo.
Ntja yeso ha e je hlapi.	Ba rata dilamunu.
Ha o bapale chese motshehare .	Re dula Mtata.
Jabu ha a sese sekolong.	O sheba TV.
Bana ha ba rate diapole.	E ja masapo.
Ha ke na ntja ya setswalle.	Re robala ka hora ya 9.
Moholwane le nna ha re robale ka hora ya 8 .	Ke na le tlou.

Boikgathollo

Thusa Jim ho fumana tsela ho leba lapeng. O tsamaye kamoo baesekele e tobileng teng ho mo thusa ho feta hara meizi.

QALA

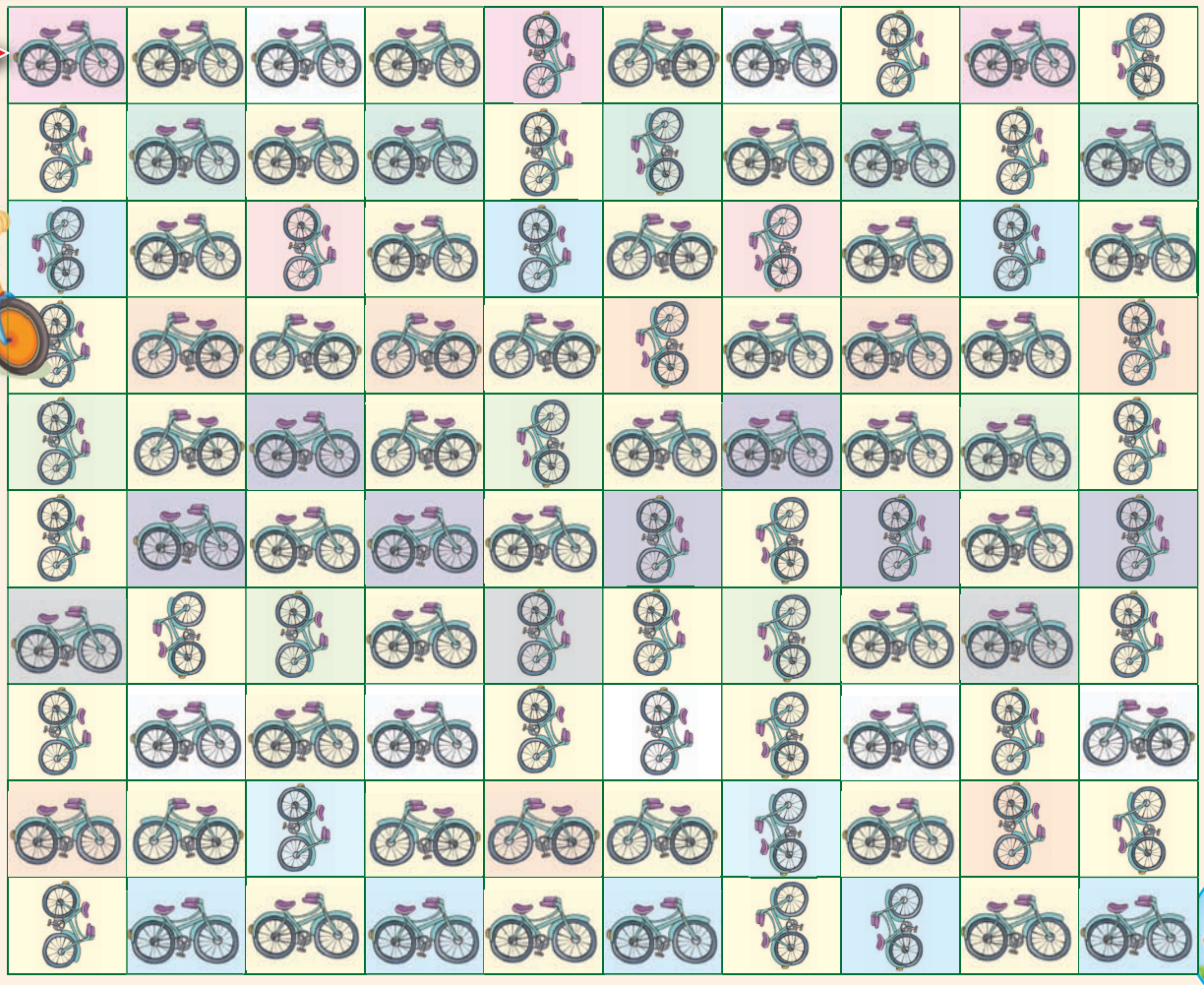

HAE

Etsa tsuonyana chick pompom

Ha re bueng

Bala ditaelo ebe o hlalosetsa motswalle wa hao hore o tshwanetse ho etsang ho etsa tsuonyana *popo ya tsuonyana*.

Ha re etseng

Seo o se hlokang

Wulu e lohang e tshehla.
Sehlwekise sa peipi.
Mahlo, molomo le maoto ho hlaha ho leqephe la disehwa.
Kgomo e matla.

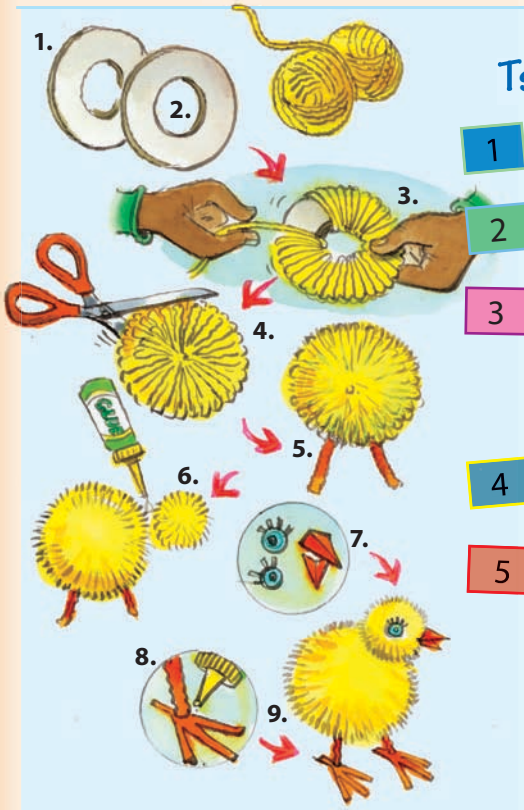

Tsela ya ho etsa popo ya tsuonyana

1 Taka didikadikwe tse pedi tse kgolo,tse tshwanang hodima boroto. Jwale di sehe.

2 Taka didikadikwe tse pedi tse nnyane hara tse kgolo. Di sehe, hore jwale tse kgolo di be le lesoba mahareng.

3 Beha didikadikwe mmoho, mme o phuthele wulu le lesobeng le mahareng le ho pota bokantle ho fihla didikadikwe di kwahetswe. O ka sebedisa dikgwele tse pedi kapa tse tharo tsa wulu mmoho ho kwahela sedikadikwe ka pele.

4 O sebedisa sekere se bohale, seha wulu e pakeng tsa pheletso tsa didikadikwe tse pedi.

5 Kenya sehlwekisi sa peipi mahareng ho etsa maoto a tsuonyana.

- Jwale etsa pompom e nnyane ka didikadikwe tse pedi tse nnyane.
- Etsa ka ho tshwana, ntle le hore ena ha e na maoto.

Jwale etsa tsuonyana ya hao.

6 Mamarisetsa diphomphomo tsena mmoho.

7 Koba sehlwekisi sa peipi ho etsa maoto a tsuonyana.

8 Seha maoto, mahlo, le molomo ho tswa ho leqephe la disehwa kamorao bukeng ya hao.

9 Mamarisetsa tsena ho phomphomo.

Ha re ngoleng

Neha ditsuonyana tsa hao lebitso.	
O hoka eng ho etsa diphomphomo?	
O etsang ka kgomo?	

Letsatsi:

Tsuonyana ya khathono

Ha re etse

Tadima ditshwantsho mme o ngole ditaelo tsa ho etsa tsuonyana ya khathono ya mahe.

O ka sebedisa mantswe ana ho o thusa.

pente | khathono ya mahe | ka ntle | ka hare | seha | sekere | dibopeho tsa kgutlotharo

O hloka eng?

Ditaelo

1

2

3

4

5

6

7

A

Lebitso la lesedinyana

MOTSWALLE WA BANA

Letsatsi 22 Mmesa 2015

Ngwana ya lemo di 11 o phatlalatsa buka ya ho pheha

Tsa sehlohong

Zoe Bain Sehlooho

Serapa sa selelekela

Jack Witherspoon o tshwana le moshanyana e mong le e mong ya dilemo di 11. O etsa skateboard, o bapala bolo, ebile o rata ho pheha.

Empa Jack ya qetileng nako e ngata bophelong a kula haholo, o phatlaladitse buka ya ho pheha, e bitswang "*Twist it up*".

Jack o ratile ho pheha a le dilemo di tshelela ha a qetile nako e telele sepetlele. O ne a ye a shebe mananeo a TV ya sepetlele, ke moo a ileng a ba le tjantjello ya ho ithuta ho pheha, a fumana "*Food Network channel*". A qala ho iketsetsa diresepe tsa hae ha a le sepetlele mme ha a fihla hae a leka ho di pheha.

Buka ya Jack e rekiswa lefatshe lohle, mme o nehelana ka tjhelete eo ho mekgatlo e thusang bana ba futsanehileng ba kulang.

Ha re bueng

Bala ditaba tse pedi A le B. Sehlotshwaneng sa lona, buang ka ditaba tsa A le B. Buang ka ditaraba tsa dipotso tsena.

Pele o bala

- Sheba ditshwantsho le dihlooho mme o leke ho noha hore se ngotsweng se mabapi le eng.
- Bala leqhephe mona le mane o shebe seo o tlang ho bala ka sona.

Ha o ntse o bala

- Lekanya seo o se nohileng le seo o badileng ka sona.
- Ha o sa utwlisis serapana seo, bala hape o iketlile. Se balle hodimo.

Ke eng dihlooho ebile di hohela jwang maikutlo a lona?
Ke eng se diratswaneng tsa pele ebile di hohela jwang maikutlo a lona?
Ditaba tsee di bua ka mang?
Di hlalosa eng?

B

Sekolo sa New Town se hlola hape

8 Hlakubele 2015

Bheki Phakati

Kereiti ya 4 ya sekolo sa New Town e hapile kgau moketeng wa letsatsi la World Book Day maobane. Kereiti ya 4 e balletse bana ba dikereiti tsa 1 le 2 dipale sekolong.

Ngwana ka mong wa kereiti ya 4 o balletse bana ba dikereiti tse tlaase dipale. Ba kereiti ya 4 ba iketseditse tse ding dibuka ka bo bona. Dibuka tse ding ba di fuwe ke baphatlalatsi ba dibuka mahala.

Ba baba dikereiti tsa 1 le 2 ba ratile dibuka. Bongata ba bana ba hlaha malapeng a futsanehileng mme ha ba na dibuka tse monate tjena.

Tlhodisano ya ho rala letshwao la buka

Banana ba babedi kereiting ya 4 ba hapile tlhodisano ya *Bookmark Competition*. Bongi Dube le Mary Smit ba ne ba thabile, ba hapile dibuka tse 10 bakeng sa ho etsa dimaraka tsa dibuka tse sa tlwaelehang.

Bongi Dube le Mary Smit

Bahlodi ba tlhodisano ya *Design a Bookmark*

Ha re ngoleng

Qetella dipolelo ka mantswe ana **le**, **ka**, **ya**, **o**, **ho**, **ka**?

Ke na _____pene.	Ke batla _____ja aesekerimi.
O badile buka e buang _____ dinnete tsa tjhokolete?	O hapile moputso _____ maraka wa buka e ntle.
Moshemane _____ne a kula.	Ke kopa _____ja lamunu.
Kereiti _____4 e hlotse.	Ke na _____buka e ntjha.

Kenya matshwao a nepahetseng a puo qetellong ya dipolelo tsena.

Kgele o ngotse buka e ntle___

Kajeno e ne e le *World Book Day*___

Ke mang ya hapileng moputso___

Hobaneng sekolo sa New Town se hlotse___

Ho bolela ditaba

Ha re etseng

Sebetsa le motswalle ho lokisa taba ya koranta ka katleho tsa sekolo sa heno. Sengolwa sa hao se be mantswe a ka bang 60 – 80 ka bolelele.

Nahana ka seo o tlang ho ngola ka sona. Tlatsa sehlooho sa ditaba tsa hao mahareng a mmapa wa mohopolo ebe o tlisa dintho tse nne tseo o tlo ngola ka tsona mabokoseng a mane. O ka sebedisa mmapa wa mohopolo ho o tataisa ho ngoleng taba ena ya kuranta.

1

2

Ditaba tsa ka tsa koranta ke:-

3

4

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

MOTSWALLE WA BANA

Sehlooho

Letsatsi

Taka setshwantsho sa taba ya hao

Nehelano ya puo

Ha re bueng

Etsa tokiso ya puo hodima sehlooho sa taba ya koranta.

Sebedisa dikeletso tsena ho o thusa.

DIKELETSO TSA PUO E LOKISITSWENG

- Nehelano ya hao e be le Qalo, bohare le qetello.
- Diketsahalo di latellane ka nepo.
- Hopola ho ema ka nepo.
- Sebedisa lentswe le nepahetseng.
- Netefatsa hore o utluwa ke bohle.
- Sebedisa lentswe le hlakileng.
- Tadima bamamedi.

Ha re ngoleng

Iketsetse dinota tse kgutshwane.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bakeng sa bongata re eketsa “di”, “ba” kapa “ma”, ho ya ka sehlongwapele sa lebitso mohlala: lehe > mahe, sefate > difate.

1
Ngwana a le mong
Bana ba babedi

2
Leino le le leng
Meno a mabedi

3
Letata le le leng
Matata a mabedi

4
Leoto le le leng
Maoto a mabedi

5
Tamati e le nngwe
Ditamati tse pedi

6
Tapole e le nngwe
Ditapole tse pedi

7
Mengu e le nngwe
Dimengu tse pedi

8
Nku e le nngwe
Dinku tse pedi

9
Monna a le mong
Banna ba babedi

10
Mosadi a le mong
Basadi ba bedidi

11
Hlapi e le nngwe
Dihlapi tse pedi

12
Tweba e le nngwe
Ditweba tse pedi

13
Naha e le nngwe
Dinaha tse ngata

14
Ngwana a le mong
Bana ba babedi

15
Mofumahadi a le mong
Mafumahadi a mabedi

16
Phokojwe e le nngwe
Diphokojwe tse pedi

ngwana a le 1, meno a 2matata a 3, maoto a 4, ditamati tse 5, ditapole tse 6, dimengu tse 7, dinku tse 8, banna ba 9, basadi ba 10, dihlapi tse 11, ditweba tse 12, dinaha tse 13, masea a 14, mafumahadi a 15, diphokojwe tse 16

Ho lekola feela

Nka	☺	☹
bala pale.		
bala resepe.		
bala ditaelo.		
bala taba ya lesedinyana.		
kgetholla sehlooho, taba ya sehlooho le selelekela.		
lokisa le ho ngola pale.		
lokisa le ho ngola ditaelo.		
lokisa le ho ngola resipe.		
lepa dipale le pheletso ya tsona.		
tshwantsha pale.		
kgetholla baphetwa, poloto le moralo.		
sebedisa dihlongwapele le dihlongwanthao.		
sebedisa.		
sebedisa letshwao la puo ya dipolelo e nepahetseng.		

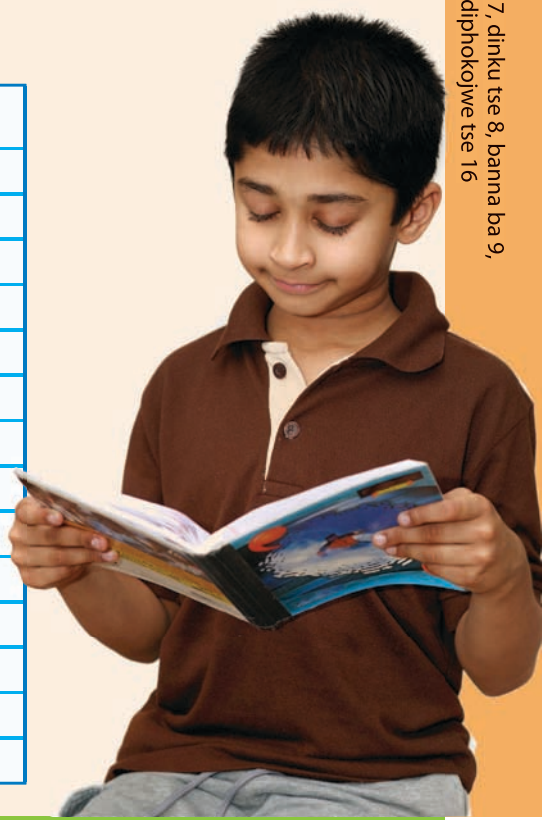

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ngola pale

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bua le motswalle wa hao ka pale eo o batlang ho e ngola.

Jwale tlatsa mehopolo leqepheng lena.

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

Ke bo mang dibapadi?

Pale e etsahala ho kae?

Pale

Ho etsahetseng paleng?

Pale e fela jwang?

Etsa buka ya hao. Sehella leqephe le latelang la buka. Seha moleng o matheba. Koba leqephe moleng. Ngola sehlooho sa buka ho khabara. Beha lebitso la hao ka tlasa sehlooho, hobane o mongodi. Taka setshwantsho khabareng. Jwale ngola pale ka hara buka.

KHABARA

Taka setshwantsho mona.

Ngola sehlooho sa buka mona.

Tlatsa lebitso la hao (o mongodi).

1

Mohato wa 1: Mena mathebeng moleng.

Mohato wa 3: Kenya seteipolara lehlakoreng lena.

Mohato wa 2: Mena mathebeng moleng.

KHABARA KA MOARAO

Rainbow WORKBOOKS

KA TSA MONGODI

Ngola lebitso la hao

Dilemo tsa hao

Moo o dulang

8

Mohato wa 4: Seha moleng o motenya kamora hoba o kenye seteipolara bukeng ya hao.

4

Ngola bohare ba pale ya hao mona.

Taka setshwantsho mona.

5

Tswella pele ka pale ya hao mona.

Taka setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Qala ho ngola pale ya hao.

2

Taka setshwantsho mona.

Qetella pale ya hao mona.

7

Taka setshwantsho mona.

Tswella pele ka pale ya hao mona.

3

Ngola ka se etsahalang phetetsong ya pale ya hao.

6

Tema 3: Ke sohle seo o se balang

Sengolwa sa tlhahisoleseding Kotara 2: Dibeke 1 - 2

33 Ke difeka tsa boemo ba lehodimo? 70

Bala palo ya tlhahisoleseding e nang le ditshwantsho. Bala tjhate ya boemo ba lehodimo le tjhate ya bongata ba pula.
Puisano ka tjhate ya boemo ba lehodimo.
Ho fumana tlhahisoleseding ho hlaha ho tjhate ya boemo ba lehodimo mme o bapisa boemo ba lehodimo dibakeng tse fapaneng.

34 Boemo ba lehodimo ba kajeno e ka ba ... 72

Etsa tjhate ya boemo ba lehodimo o sebedisa disehwa.
Hasa lenaneo la bolepi ho TV.
Barutwana ba neha peho tsa bona hammoho le tsa bomphato maemo.

35 Ho sebedisa makgethi ho hlalosa mabitso 74

Ho sebedisa makgethi ho hlalosa ditshwantsho.
Tlhahiso ho papiso ka boholo.
Ho bopa dipolelo ka maetsi a nehilweng.

36 E etsahetse kgale 76

Lekgathe lefetile: maetsi a tlwaelehileng le a sa tlwaelehang.
Ho ngola bukatsatsi lekgatheng lefetile.
Ho kgetholla maetsi a lekgatheng lefetile.
Ho ngola sengolwa hape ho tloha ho lekgathe letlang ho ya ho lekgathe lefetile.
Makgethi a papiso.

37 Bala tlhahisoleseding 78

Ho bala sengolwa sa tlhahisoleseding phamofolete.
Kutlwisiso e itshetlehileng hodima phamofolete.
Ho etsa phamofolete e nang le ditshwantsho ho fan aka lesedi.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinareng ya hao.

38 Ho fana ka ditaba 80

Tokisetso ya ho ngola phamofolete.
Ho etsa phamofolete e nang le ditshwantsho ho le mongolo ho nehelana ka lesedi.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

39 Ditaba tsa ho bala tjhate 82

Ho bala tjhate ya bara diketsahalong tsa dipapadi.
Araba dipotso tse itshetlehileng ho tjhate ya bara.
Ho etsa tekolo mme o sebedisa lesedi ho etsa tjhate.

40 Ho bapisa dintho 84

Hlakiso ka makgethi a papiso.
Ho sebedisa makgethi a papiso ho hlalosa se bolelwang.
Makgethi a papiso a ho hopolwa.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

Ho bala pale mme o ngola tlhaloso ya mophetwa Kotara 2: Dibeke 3 - 4

41 Ho bala pale: Lulu o ne a le jwang 86

Ho araba kutlwisiso e itshetlehileng paleng.
Ho tsepama ho kamoo mphetwa wa sehlooho a fetohang kateng ho tloha qalong ho fihla pheletsong.
Ho sebedisa makgethi ho hlalosa mophetwa paleng.

42 Ho nahana ka papadi 88

Ngola bu ka ,ahlalosi.
Fumana mantswe a hlalosang a sebediswang ke dibapadi.
Ho fumamdi moetsi le leetsi polelong.
Ngola mantswe amatjana le moelelo dikishinaring ya hao.

43 Ho ngola pale 90

Tokiso ya ho ngola pale ho hlaloswa le ho hodisa mophetwa.
Ho sebedisa mmapa wa mohopolo ho hlalosa sebopeho sa mophetwa.
Hlalosa kamoo mophetwa a fetoholeng kateng ho tloha qalong ho fihla pheletsong.

44 Maetsi ke mantswe a supang ketso 92

Ho ngola dipolelo tse itshetlehileng ho maetsi a bontshitsweng ditshwantshong.
Nyalanya maetsi a lekgathe lejwale le letlang mme o hlakola maetsi a fosahetseng.
Tumellano ya moetsi-leetsi. Ho kgetha makgethi a nepahetseng.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

45 Bukatsatsi ya Mandu ya lekunutu 94

Ho bala pale o tsepame ho mophetwa wa sehlooho.
Kutlwisiso ya dipotso tse etellang pele tse amanang le baphetwa.

46 Ba jwang? 96

Ho kgutsufatsa pale bukatsatsing lekgatheng lefetile.
Ho buisana ka mophetwa wa sehlooho le boleng ba hae.
Ho kgetholla sebopeho sa mophetwa wa sehlooho mme o sebedisa makgethi ho mo hlalosa.
Ngola tlhaloso ya mophetwa wa sehlooho.
Matshwao a puo: ho ngola ka ho bolela le qetello ya dipolelo.

47 Maetsi hape 98

Maetsi a sa tlwaelehang
Ho fetola maetsi dipolelong ho tswa ho lekgathe lejwale ho ya ho lekgathe lefetile.
Tumellano ya leetsi la moetsi.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

48 Itokisetsa ho ngola pale 100

Ho sebediswa tsela ya ho ngola, ho kopanya mehopolo, ho ngola le ho hlaola diphoso.

Ke dife ka tsa boemo ba lehodimo?

Ha re baleng

Ha re baleng mmapa wa tsa boemo ba lehodimo.

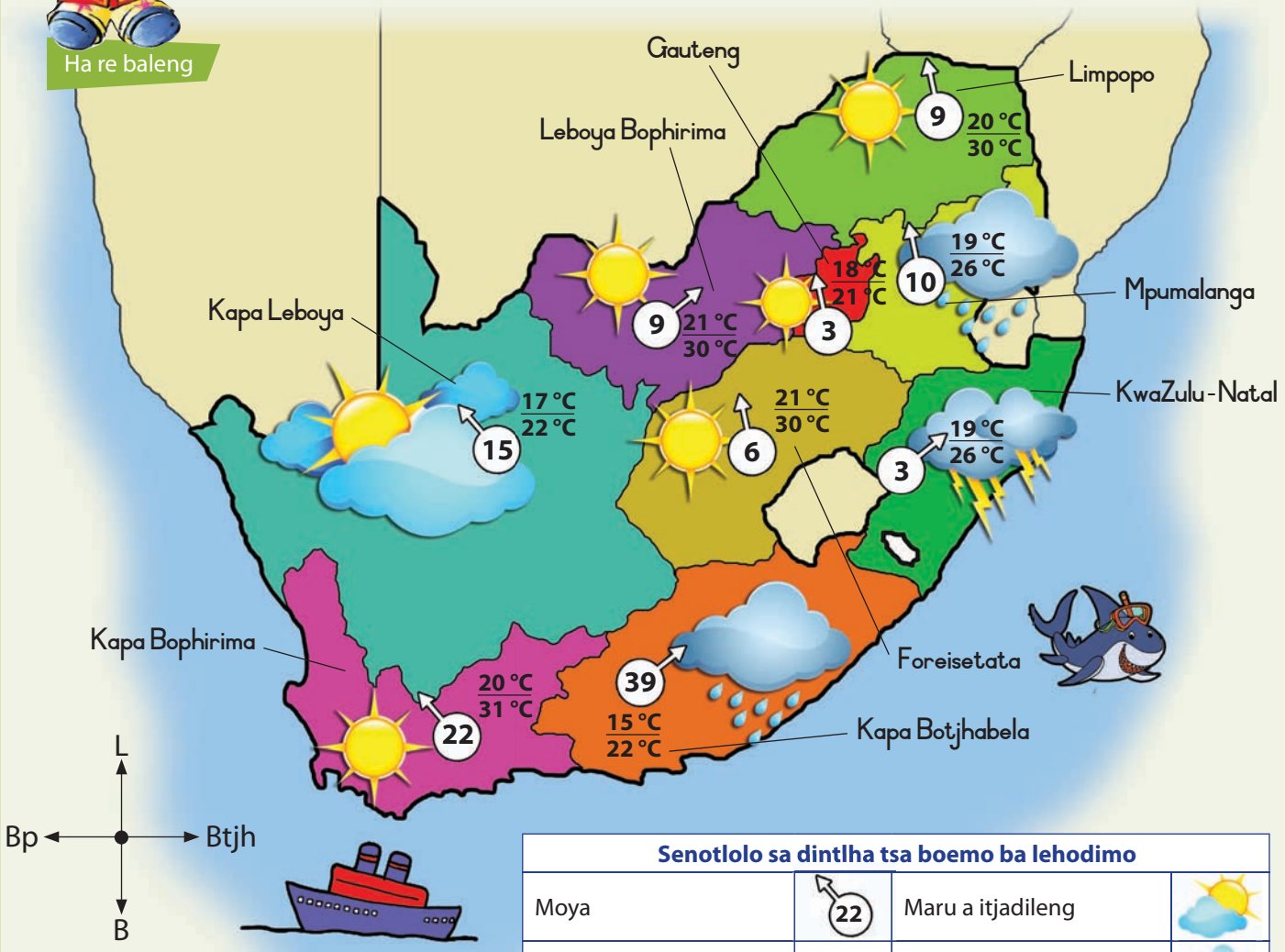

Senotlolo sa dintlha tsa boemo ba lehodimo			
Moya	22	Maru a itjadileng	
Temperetjhara	20 °C / 31 °C	Pula	
Letolo le mahadima		Tjhesa	
Maru		Mohodi	

Ha re bueng

Bua le motswalle wa hao ka mmapa wa tsa boemo ba lehodimo.

- Tjhate e reng ka tsa boemo ba lehodimo profenseng ya hao?
- Na boemo ba lehodimo bo jwalo kajeno?
- Bu aka tsa boemo ba lehodimo diporofenseng tse ding?
- Batho ba Kapa Botjhabela ba tshwanela ho apara diaparo tse jwang boemong bo tjena ba lehodimo?
- Moo boemo ba lehodimo bo leng botle teng? Moo boemo ba lehodimo bo leng bobe teng?

Letsatsi:

Pula ya kgwedi: Newville

Ha re ngoleng

Inahane o ilo bala tsa boemo ba lehodimo ho TV o sebedisa mmapa o leqepheng le ka pele. Ngola seo o tla se bolela ka profense ka nngwe.

Tlatsa mabitso a diprofense.	Hlalosa tsa boemo ba lehodimo. Pele bolela hore temperetjhara e tlang ke ba efe? Ebe o bolela hore na ho tla ba le pula, maru kapa letsatsi.

Ha re baleng

Bala tjhate e bontshang bongata ba pula ya Newville nakong ya kgwedi tse 12. Bua le motswalle ka bongata ba pula e neleng kgwedi le kgwedi.

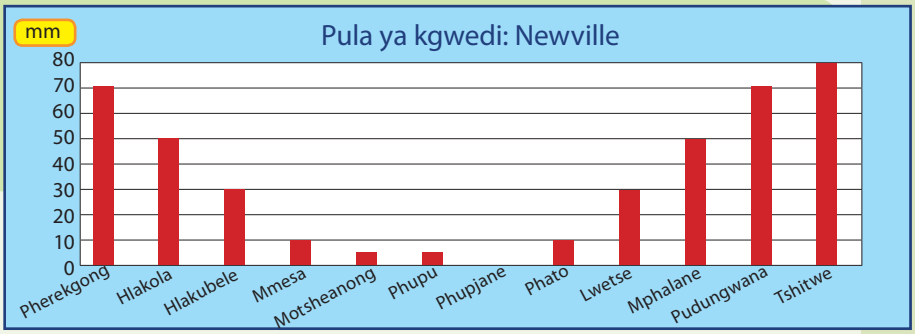

Ha re ngoleng

Jwale araba dipotso tsena.

Ke kgwedi efe e nang le pula e ngata?	
Ke kgwedi efe e nang le komello?	
Ke dikgwedi dife tsa pula?	
Ke pula e kaakang e neleng selemo sena?	
Ke dikgwedi dife tse bileng le pula e lekanang?	
Ke (di)kgwedi dife tse sa kang tsa ba le pula?	
O nahana ke nako efe e lokelang dijalo? Hobaneng?	

tjhesa

tjhesa haholo

tjhesa haholoholo

TEACHER: Sign _____ Date _____

Boemo ba lehodimo ba kajeno e ka ba …

Ha re etseng

Etsa tjhate ya tsa boemo ba lehodimo. Sehella diicons tsa boemo ba lehodimo tlase ho leqephe o di kgomaretse mmapeng ona, diprofenseng tse fapaneng.

Ha re bueng

Ha o qetile ho kgomaretsa matshwao, bua le motswalle wa hao ka tjhate ya tsa boemo ba lehodimo. Bolela hore boemo ba lehodimo ke bofe profenseng ka nngwe.

Rain	Maru	Maru a itjadileng	Letsatsi	Mohodi	Letolo le mahadima	Lehlwa	Moya	Letsatsi
								

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Inahane o ilo bala tsa boemo ba lehodimo. Hlalosa boemo ba lehodimo ba profense e nngwe le e nngwe. Ka nako e nngwe le e nngwe, neha babohi keletso hore ba apare eng ho tsa boemo ba lehodimo. Ba bolelle ka moo tsa boemo ba lehodimo di tla amang mesebetsi ya bona hae (mhl. Ho hlatswa diphahlo), kapa ho rwala dikgalase tsa letsatsi. Bolella borapolasi hore ba emele boemo bo jwang ba lehodimo.

Profense	Boemo ba lehodimo
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	

Ha re bueng

Jwale ba bolelle ka tsa boemo ba lehodimo.

Ho hlahloba

Ke ile	✓	✗
Ke bolela tsa boemo ba lehodimo ka nepo?		
Nehana ka ditaba tse felletseng ka tsa boemo ba lehodimo profenseng ka nngwe?		
Ka sebedisa polelo e nepahetseng ho batho ba baholo?		
Ka sebedisa mantswe a nepahetseng a tsa boemo ba lehodimo?		
Ka shebana le babohi ha ke bua?		

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ho sebedisa makgethi ho hlalosa mabitso

MAHLALOSI: O tla hopola hore mabitso ke mareo a batho, dibaka le dintho, Mahlalosi a re neha tlhaloso ka motho, sebaka kapa ntho. A hlalosa **mabitso**.

Re bolelle kamoo ntho kapa motho a shebahalang ka teng, kutlo, lerata, monko le hore di ka o thusa ho ngola kapa ho bolela se kgahlisang.

Ha re bueng

Sheba ditshwantsho tsena. Di bua ka mabitso kaofela ha tsona. Bolella motswalle wa hao hore ntho tsena di shebahala jwang, dinkga jwang, dikutlo tsa tsona di jwang le hore tatso ya tsona e jwang.

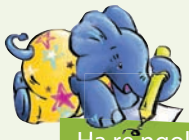

Ha re ngoleng

Jwale, bapisa mahlalosi a kholomong ya pele le mabitso a kholomong ya bobedi.

hwasha	teye
ntle	tsela
mabopo	palesa
kapele	meqathatso
monate	omme
tjhesa	matlakala
ntle	koloi
futhumetse	kuku
nkga	katse

Kgetha dipara tse pedi tsa mabitso le mahlalosi lenaneng le ka hodimo mme o a sebedise dipolelong tse hlano.

Letsatsi:

MANTSWE A M A T J H A

Dipale ka mahlolosi di BODUTU

Ha re ngoleng

Bala pale a ka tlase. Jwale ngola lehlalosi la lebitso le leng le le leng o shebe hore dipale di ka o thabisa jwang.

E ne e le letsatsi le itseng _____.

Tleloko ya ka _____ ya lla.

Ka tsoha _____ betheng.

Ka apara borukgwe bo _____ le jeresi.

Ka nwa jusi e _____ le disamentjhisi.

Ka palama bese _____.

Ke ile ka ikwa ke thabile ge ke namela pese ya _____ gomme ka _____ .

Jwale ngola dipolelo tse robedi kamoo pale e felang ka teng.

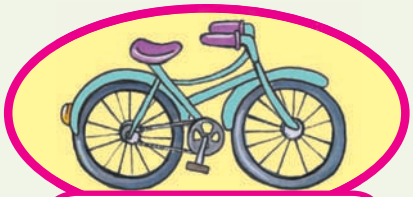

kapele

kapele haholo

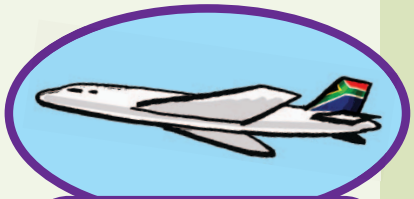

kapele haholoholo

E etsahetse kgale

Lekgathe lefetile: Hangata ha re ngola re sebedisa lekgathe lefetile ebe re kenya –ile ka mora leetsi.

Maetsi a mang a fapane ho hang, mohlala robala-robetse. Re bitsa sena lekgathe lephethi.

Ha re ngoleng

Ngola bukatsatsing ka mantswe a ka bang 40 ka seo o se entseng mafelong a beke a fetileng. Maetsi kaofela ao o a sebedisang a tlameha ho ba maetsi a phethahetseng.

Dumela tayari

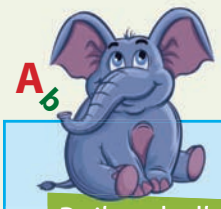

Boikgathollo

Taka mola o bapise lekgathe lejwale le leetsi lephethi.

ja	tshehile
tsamaya	tsohile
tsheha	jele
tsoha	tsamaile
bapala	qadile
qala	bapetse
batla	tsamaya
tsamaile	batlile
nka	mathile
matha	nkile
kganna	binne
bina	sesile
matha	kgannile
sesa	robetse
reka	mathile
robala	rekile

Jwale etsa sedikadikwe maetsing a fellang ka –ile. Ka tlasa ao a sa tlwaelehang le ao a nang le lekgathe lejwale le lekgathe lephethi le sa tshwaneng, mhl. Robale-robetse.

MANTSWE A MATJHA

Ha re baleng

Bala emeili ya Jim e yang ho Mandu. O e ngotse ka lekgathe le tlang. Etsa sedikadikwe maetsing a emeili ya Jim. Ebe o ngola seo a se ngotseng ka lekgathe lefetile.

Ho	manduK@gmail.com		
Ho tswa ho	jimS@yahoo.com	11 Hlakubele 2015	15:14

Mandu ya ratehang

Hosane ke ya kampong ya bolo. Re tla kganna hora tse tharo ho ya moo. Re tla tinara ha re qeta ho qhanolla mme re tla robala ka mora hore letsatsi le dikele. Re tla tsoha hoseng haholo re je dijo tsa hoseng. Mokwetlisi o tla re bontsha hore re ikwetlisa jwang. Re tla bapala dipapadi tse mmalwa ebe re bohela ditshwantso.

Ho tswa ho

Jim

Romela

Bala tlhahisoleseding

Go buisa

- Leba ditshwantsho le ditlhogo mme o leke go akanyetsa pele gore sekwalwa se tlaa nna ka ga eng.
- Buisa tsebe ka bofefo go bona gore o ya go buisa ka ga eng.

Fa o ntse o buisa

- Bapisa kakanyetso ya gago le se o se buisang.
- Fa o sa tlhaloganye karolo, e buise gape ka iketlo. E buisetse godimo.

Ha re baleng

Bana ba bangata ba sekolo ba ikwetlisa ka nako tsohle ba sa nahane ka sena. Ba ikwetlisa ha ba bapala lebaleng la dipapadi kapa ba ha ba raha bolo sekolong kapa ha ba mathela bese.

Ha o ikwetlisa, o thusa mmele wa hao ho hola hore o be matla hore o kgone ho etsa seo o tshwanelang ho se etsa. Leka ho ikwetlisa ka matsatsi oohle. Hobaneng o sa ye ho sesa, ho matha, ho tsamaya, ho kganna baesekele, ho ikotlolla, ho tantsha, le ho bapala bolo kapa netebolo?

Ho ikwetlisa ho o neha pelo e thabileng

Ha o ikwetlisa pelo ya hao e pompa kapele le mmele wa hao o fumana moya. Sena se etsa pelo e be matla.

Motsotso o mong le o mong wa ho ikwetlisa o bohlokwa.

Ho ikwetlisa ho matlafatsa mesifa

Ho ikwetlisa ho etsa mesifa ya hao e matlafale. O ka etsa tse ngata o sa ikutlwe o kgathetse.

Ho ikwetlisa ho etsa hore o etse tse ngata

Ho ikwetlisa le ho ikotlolla ho etsa mmele wa hao o etse tse ngata. Hona ho bolela hore o ka tsamaisa matsoho le maoto o sa kgathele kapa ho utlwa bohloko.

Ho ikwetlisa ho etsa hore mmele wa hao o lekane

Ha o ikwetlisa, mmele wa hao o boloka mafura a lekaneng. Sena se thusa hore mmele wa hao o dule o tsepame/lekane- e seng ho ota haholo kapa ho nona haholo.

Fokotsa ho sheba TV le ho bapala dipapadi tsa khoputa.

Bophelo bo botle ba bana

Bana ba tshwanela ho ikwetlisa hangata le ho sebedisa nako e nnyane ba shebile TV

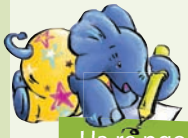

Ha re ngoleng

Bala atikele ebe o araba dipotso.

Ke seratswana sefe sena?	
A	resepe
B	pale
C	ditaba
D	ho hlalosa

Ditaba di re bana ba tshwanela ho sebedisa nako e nnyane ba etsa eng?	
A	Ba je hannyane
B	Ba shebe TV hannyane
C	Ba ikwetlise hannyane
D	Ba tsamaye hannyane ka koloi

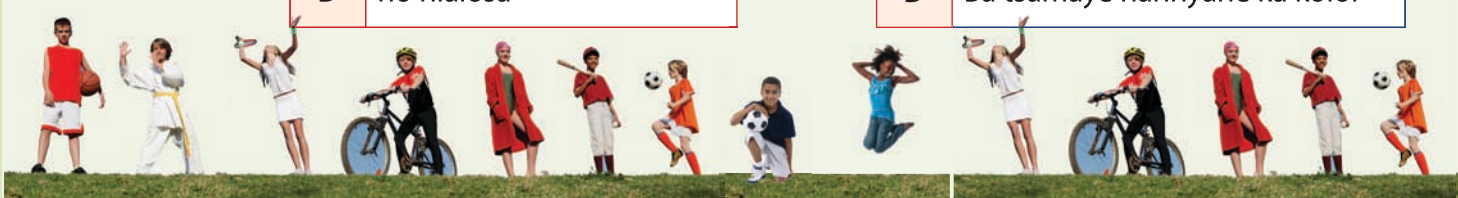

Ditaba di bolela meputso e meraro ya ho ikwetlisa.

O nahana mongodi o hlalosa eng ka “pelo e thabileng?”

Ha re etseng

Ngola phamfolete ya hao ho bontsha bohlokwa ba ho ikwetlisa.

Ho fana ka ditaba

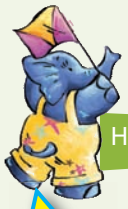

Ha re etseng

Lokisetsa ho ngola phamfolete ya hao.

O tla ngola ka eng?

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

1 Ke tlhahisoleseding efe eo o tla fana ka yona?

2 Hobaneng tlhahisoleseding ena e le bohlokwa?

3 Ke mangy ya tla una molemo tlhahisoleseding ena?

4 Ditsebi di reng ka taba ena?

Ke tlhahisoleseding efe eo o batlang ho fa naka yona? Bolela tse pedi.

Hobaneng tlhahisoleseding ena e le bohlokwa?

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ha o qetile ho lokisa sengolwa sa hao, se ngole ka makgethe dibakeng tse siilweng. Ngola sehlooho lebokoseng ka leng.

1

2

3

Taka setshwantsho ho bontsha taba.

4

Ngola sehloohwana bakeng sa setshwantsho.

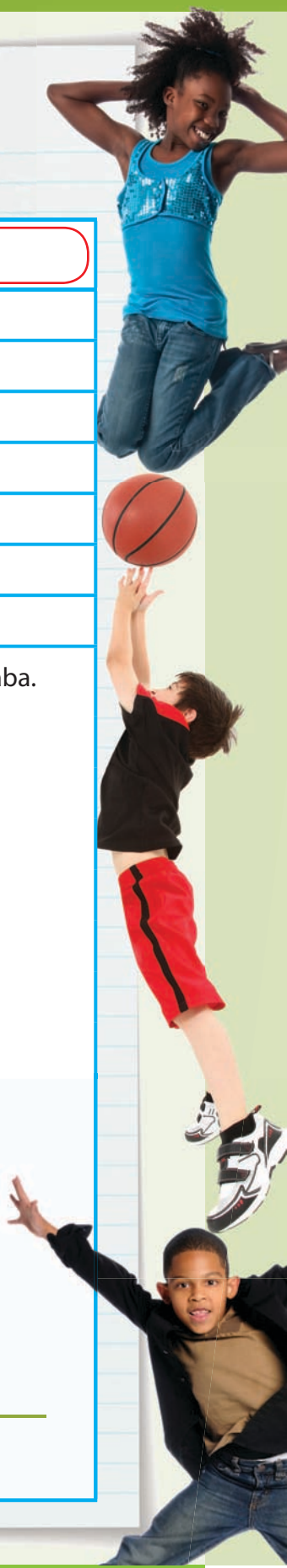

Ditaba tsa ho bala tjhate

Ha re bueng

Setshwantsho se ka tlase se re bollella hore bana ba rata dipapadi dife. E shebe metsotso e mekae.

Dipapadi tseo bana ba di ratang haholo

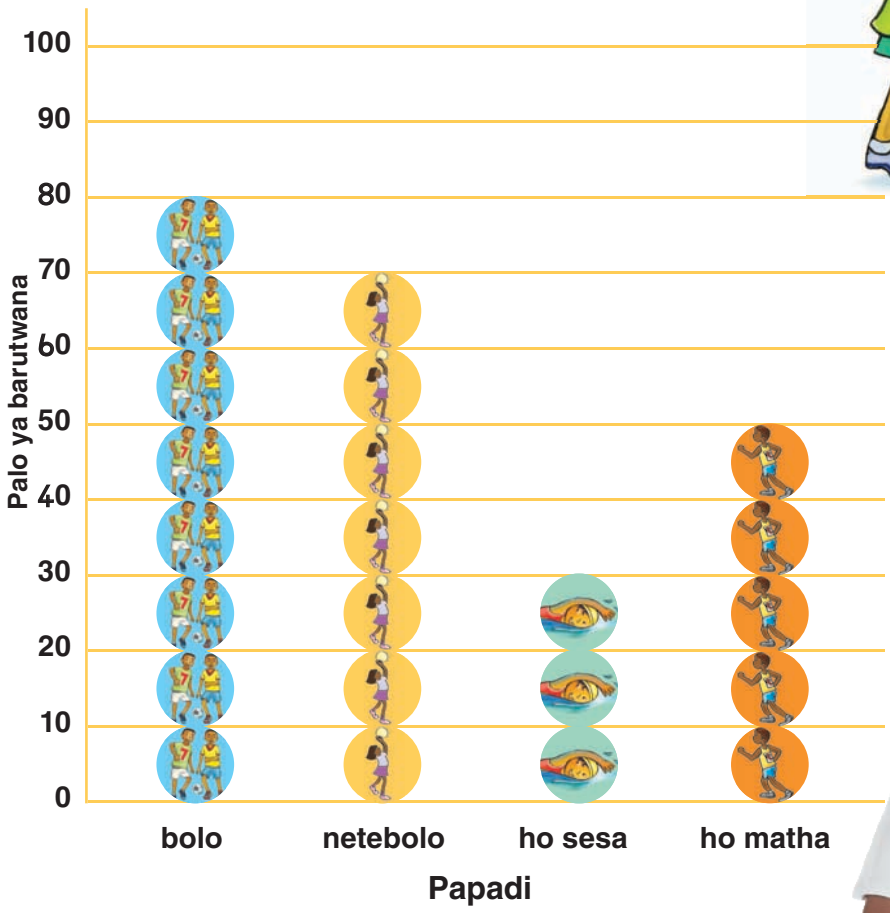

Ha re bueng

- Mofuta ona wa setshwantsho o bitswa tjhate ya mola. Ena e re bolella palo ya ban aba nang le seabo dipapading tse letotong le ngotsweng.
- Sheba mola o ka tlase o bolelle motswalle wa hao ka dipapadi tse boletsweng.
- Sheba dinomoro tse ka letsohong le letshehadi la tjhate o bolele hore ke dinomoro dife tse boletsweng.

Letsatsi:

MANTSWE A MATJHA

Ha re ngoleng

Jwale araba dipotso tsena.

Ke papadi efe e nang le ba bangata ba nang le seabo?	
Ke papadi efe e nang le ba mmalwa ba nang le seabo?	
Ke bana ba bakae ba ratang bolo?	
Ke bana ba bakae ba ratang netebolo?	
Ke bana ba bakae ba ratang ho matha?	
Ke bana ba bakae ba ratang ho sesa?	

Ha re etseng

Botsa metswalle e leshome hore na ba rata dipapadi dife. Kgabisa diboloko tse ka tlase ka mmala o bontshe dipapadi tseo ba di ratang haholo. Qala tlase tafoleng.

10				
9				
8				
7				
6				
5				
4				
3				
2				
1				
	bolo	netebolo	hosesa	ho matha

Tafole ya hao e tla shebahala tjena.

Ke papadi efe eo o e ratang haholo? _____

Ke papadi efe eo o e ratang hannyane? _____

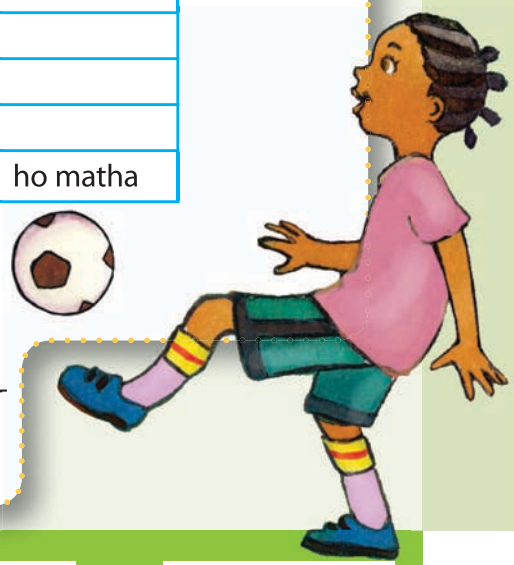

TEACHER: Sign _____ Date _____

Ho bapisa dintho

Ha re ngoleng

Tlatsa lehlalosi le nepahetseng ho hlalosa e nngwe le e nngwe ya ditshwantsho.

telelehadi matlahadi tenya tenyahadi

telele kgolo matla kgolohadi

nnyane telele nnyenyane telelehadi

O ithutile hore mahlalosi a hlalosa mabitso, mohlala ntja e nnyenyane kapa ntja e nnyane.

Re sebedisa mahlalosi ho bapisa dintho:

Katse e nnyane. Katse e nnyenyane.
Tshoswane e nyenyanenyana.

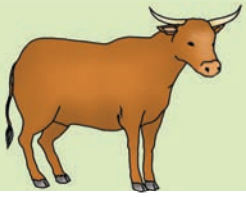

kgolwanyane

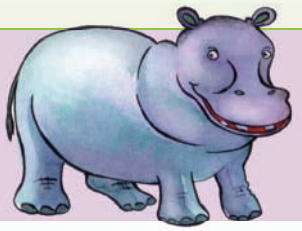

telele

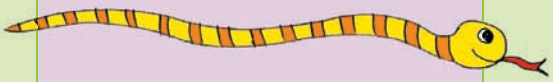

nnyenyane

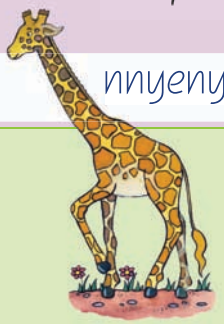

telelehadi

tenyahadi

Letsatsi:

Tse fetang tsohle

Ha re ngoleng

Jim

Jabu

Ajay

Qetella dipapiso tsena.

Jim o na le dipalesa tse ngata.

Jabu o na le dipalesa _____.

Ajay o na le dipalesa _____.

Borikgwe ba Jim bo bolelele telele.

Borikgwe ba Jabu bo _____.

Borikgwe ba Ajay bo _____.

Bongi

Pam

Devi

Bongi o motelele.

Pam o _____.

Devi ke _____.

Bongi o na le buka kgolo.

Buka ya Pam e _____.

Buka ya Devi e _____.

Ke na le tshwene tshwene e nnyane.

O na le tjhelete _____.

O na le tjhelete _____.

Moriana ona o na le tatso e mpe.

Tatso ya moriana ona e _____.

Moriana ona o _____.

Ana ke a mang a mahlalosi ao o tshwanelenag ho a hopola:

mpe	mpe	mpe	ntle	ntle	ntle
nnyane	nnyane	nnyenyenyane	ngata	ngata	ngta haholo

Ho bala pale: Lulu o ne a le jwang

Pele o buisa

- Leba ditshwantsho le ditlhogo mme o leke go akanyetsa pele gore sekwalwa se tlaa nna ka ga eng.
- Buisa tsebe ka bofefo go bona gore o ya go buisa ka ga eng.

Fa o ntse o buisa

- Bapisa kakanyetso ya gago le se o se buisang.
- Fa o sa tlhaloganye karolo, e buise gape ka iketlo. E buisetse godimo.

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bolelle motswalle wa hao hore o nahana hore pale e bua ka eng.

Ha re baleng

Bala pale o tlatse sehlooho se nepahetseng.

Qalong

Lulu e ne e le ngwana ya ikgohomosang ya dilemo di leshome.
O ne a dula ntlong e ntle e kgolo ho feta tse ding. Jwale ka ngwana a le mong, o ne a tefa. O ne a fumana dintho tse ntle ka mehla tseo a dijang, tseo a neng a dija pela metswalle ya hae a sa ba ngwathele. O ne a sa kadime metswalle ya hae dibapadiswa.

Ka Moqebelo o mong ho tjhesa, Adam, Muzi le Kate ba ya bapala le Lulu. Ba ithaopa ho mo ruta botho.

Bohareng

Muzi a nka *skateboard* sa hae se setjha ho ya teng, Bana bana ba kadimisana ka sona ba sielana ha bo Lulu.

Lulu o ne a kopile batswadi ba hae hore ba mo rekete *skateboard* e le mpho ya keresemose empa ba hana. A utlwa bohloko le ho swaba ha metswalle ya hae e hana ho mo kadima.

"Fumana skateboard sa hao Lulu" ho hoeletsa John. "Kahoo o ka ithabisa le roma!"

Lulu a utlwa bohloko le ho swaba. O ne a nahana hore o tla ithabisa tsatsing leo, empa a swaba le ho utlwa bohloko. A bona kamoo a ileng a utlwisa metswalle ya hae bohloko ka teng.

Qetellong

Ka motsitso oo a ba le kelello. "Hobaneng le sa kene ka tlung le tlo nwa jusi le kuku ya tjhokolete?" a realo ho bona. "Ka mora moo re ka bapala ka khomputa ya ka."

Metswalle ya Lulu ya makatswa ke ha a fetola botho ba hae. Ba ile ba thaba ha ba bona Lulu a sa hlola a inahanela yena feela. Ba nahana hore o tla qala ho bapala le bana ba bang ka dibapadiswa tsa hae le ho ba arolela dipompong.

(E qotsitswe ho hlahlobo ya ANA Exam 2012.)

Letsatsi:

MANTSWE A MATJHA

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe haufi le karabo e nepahetseng.

Lulu e ne e le motswalle ya jwang qalong?	
A	Ya lokileng ya fanang.
B	Ya inahanelang a le mong ya lonya.
C	Ratang kapa rateng.
D	Ya sa hlompheng le kgopo.

Lulu o ne a dula kae? Ntlong e …	
A	Motseng o thotseng
B	Mmileng o sebediswang haholo haufi le lewatle
C	Motseng o haufi o motle
D	Difoleteng tse telele

Metswalle ya Lulu e mo tjhaketse neng?	
A	Ka Moqebelo o mong ho tjhesa.
B	Ka Moqebelo o mong o batang mbosiu.
C	Ka Moqebelo o mong o nang le moya hoseng.
D	Tsatsi le leng motsheare ba hlaha sekolong.

Metswalle ya Lulu e entse jwang hore a bone hore seo a neng a se etsa ha se fosahetse?	
A	Motse o monnyane o thotseng.
B	Ba buile ka ho arolelana ha hae.
C	Ba ne ba batla ho bapala ka dibapadiswa tsa hae.
D	Ba ile ba mo rekela mpho ya Keresemose.

Ke dipolelo dife paleng tse re bolellang hore Lulu o ne a shebile boyena feela?

Metswalle ya Lulu e ne e nahana eng ka mokgwa wa hae wa ho ikgohomosa?

Ha re etseng

Sehlotshwaneng sa lona etsang papadi ka pale ena. Le tla hloka dibapadi tse nne. Lulu, Mary, John le Muzi.

Ho nahana ka papadi

Ha re ngoleng

Inahane o le Lulu. Ngola serapa sa mantswe a ka bang 40 o kgutsufatsa se etsahetseng ho wena kajeno.

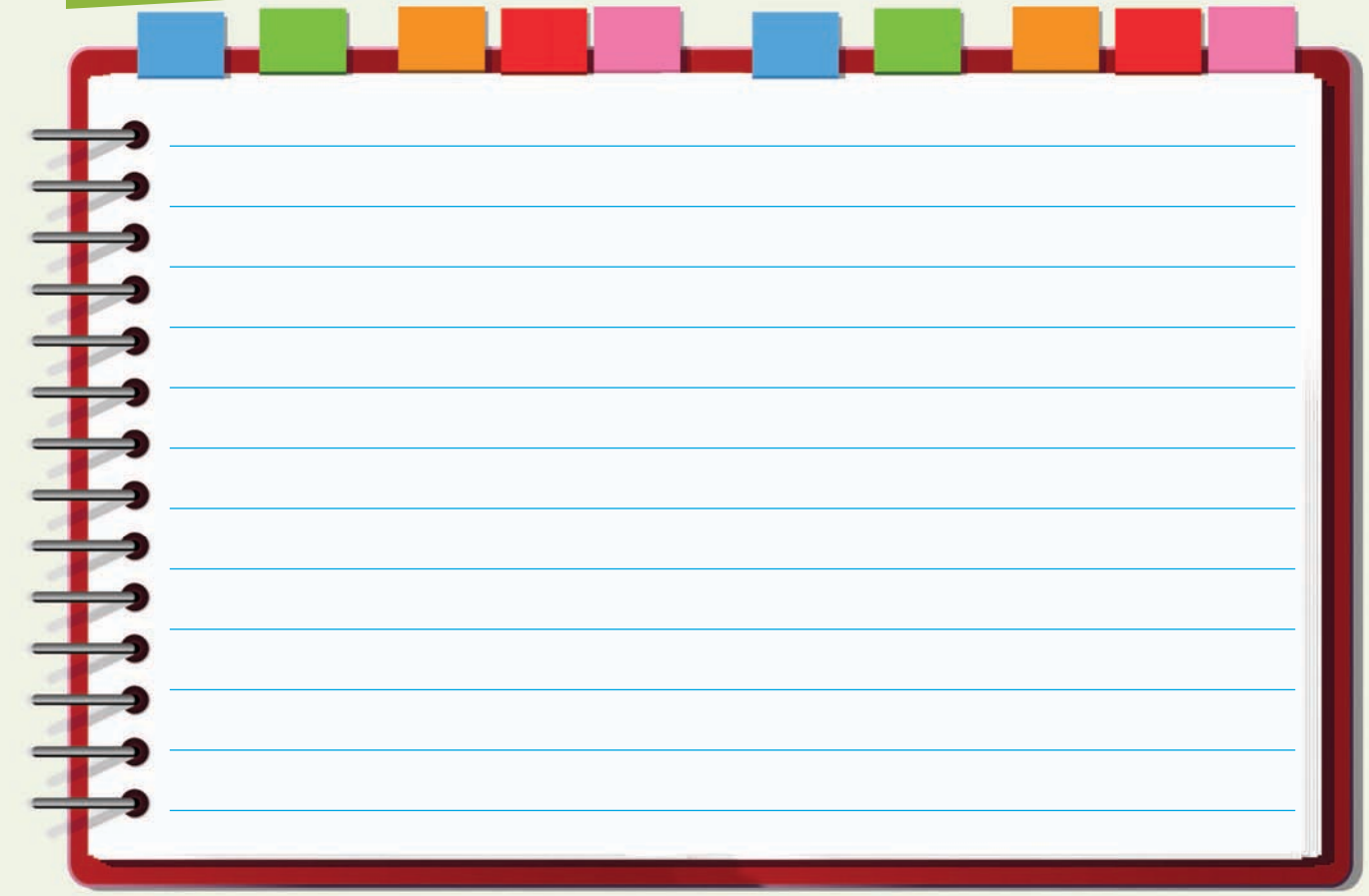

Ha re ngoleng

Tlatsa mahlalosi a hlalosang hore Lulu o ne a le jwang ha pale e qala.

setswalle

kgopo | setswalle | a thusa | ikgohomosa | bohlale | thusana

a sa rate batho | mosa | fana | ratehe | batla dintho tsohle e be tsa hae

sele | bohlale | senyehile | bohale | swabile | thabile

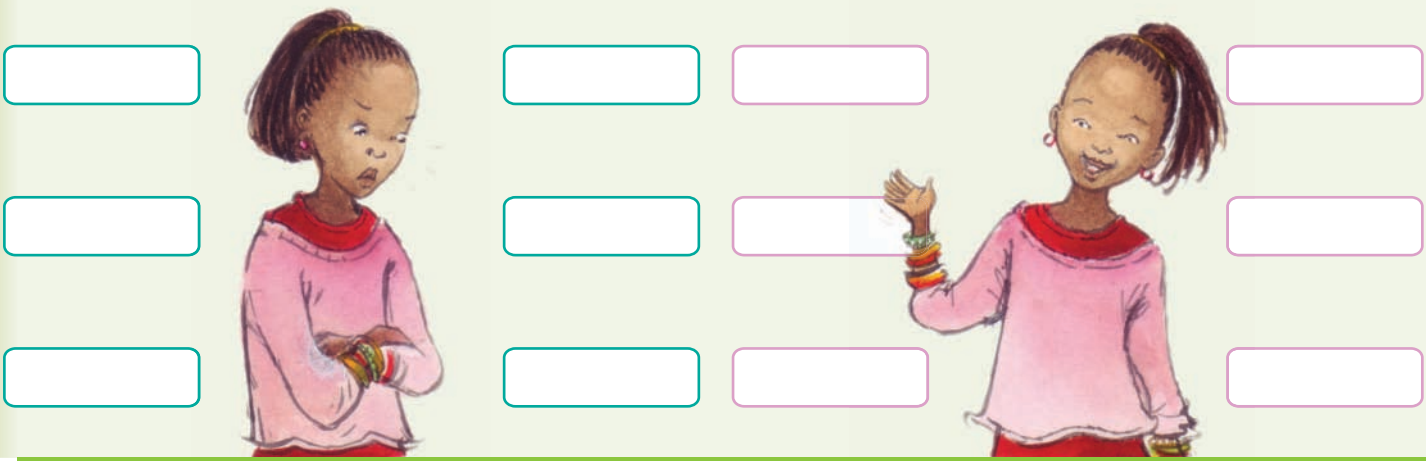

MANTSWE A MATJHA

Ha re ngoleng

Ngola o hlalose botho ba Lulu ha pale e qala. Ha o qetile, sehela mahlalosi ao o a sebedisitseng ka tlase.

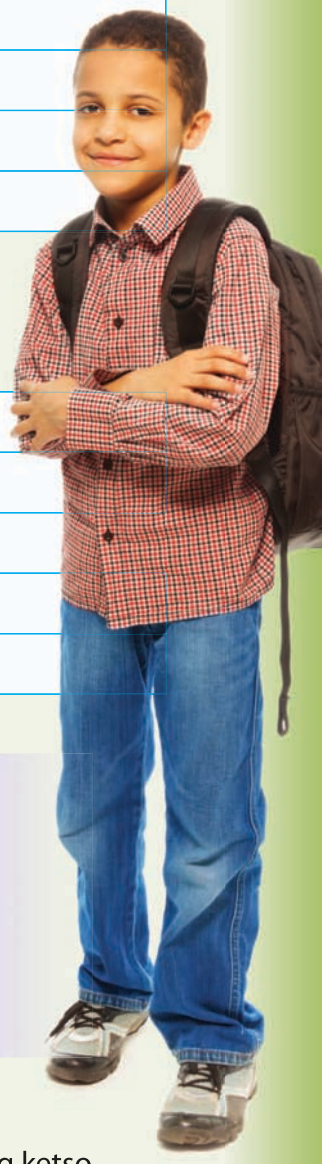

Jwale ngola tlhaloso ya mantswe a 40 ka motswalle wa hao. Ha o qetile, sehela mahlalosi ao o a sebedisitseng ka tlase.

Ha re shebeng maetsi

Maetsi ke mantswe a re bolellang seo motho a se etsang kapa ntho eo e e etsang.

Moshanyana o raha bolo. Lehlaku le wetse fatshe.

Leetsi ke lentswe la bohlokwa polelong; ha le le siyo, polelo e keke ya ba le kelello.
Mohlala: Moshanyana bolo Kapa Lehlaku lefatshe.

Ha re ngoleng

Bala dipolelo ebe o sehella maetsi ohle mola kapa mantswe a etsang ketso Ebe o etsetsa motho sedikadikwe kapa ntho e etsang ketso. Mantswe ana e tla ba mabitso kaofela.

Lulu o jele tjhokolete le ditjhipisi.	Bana ba bapetse tshimong ya habo Lulu.
Lulu o entse teye.	Ntja e mathisitse John.
Bana ba bapetse ka Khomputa ya Lulu.	Ntja e a bohola.
Lulu o bapetse ka dibapadiswa tsa hae le bana ba bang.	Lulu o ile a tshela jusi bana ba e nwele kapele.

Ho ngola pale

Ha re bueng

Itukisetse ho etsa pale e kang ya Lulu ya fetohang botho ba hae hara pale.

Sebetsa le metswalle ya hao ho qapa pale ka motho ya se nag setswalle empa ka mosao a be le setsWalle.

Ha re ngoleng

Qetela mmapa ona wa monahano ebe o Itokisetsang pale ya rona.

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

Ke mang sebapadi sa ka sehlohong le dibapadi tse ding?

Sebapadi sa sehlohong se jwang ha pale e qala?

Sehlooho

Ho etsahetseng hore a fetohe?

Sebapadi sa ka sehlohong se jwang ha papadi e fela?

Letsatsi:

Ha re etseng

Bapalla tlelase papadi ya pale. Ba bolelle ke mang sebapadi se ka sehlohong le hore moralo ke eng.

Ha re ngoleng

Jwale sebedisa mmapa wa hao wa monahano ho o thusa ho ngola pale.

Ngola sehlooho	
O jwang qalong ya pale? 	Qalong
Ho etsahala eng se etsang hore a fetohe? 	Bohareng
O jwang qetellong ya pale? 	Qetello

TEACHER: Sign _____ Date _____

Maetsi ke mantswe a supang ketso

Ha re bueng

Wena le motswalle wa hao, shebang setshwantsho le bolele hore le bona ketso tse kae tse etsahalang setshwantshong. Shebang diketso tse kang ho raha kapa ho matha. Tsena ke maetsi.

Ha re ngoleng

Jwale tlatsa maetsi kholomong ya pele ebe o ngola polelo o sebedisa leetsi. Ngola dipolelo ka lekgathe lejwale. *O raha bolo.*

raha	O raha bolo.

Jwale ngola polelo ka lekgathe lefetile.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Sheba lenane la lekgathe lejwale le lekgathe lefetile. Tlosa tse sa nepahalang. Ngola maetse a lekgathe lejwale tafoleng.

ja ngola utlwa buile nwele robetse lwanne

nwa tshwara jele nka tshwere lwana rutile ngotse nahanne

nahana bua utlwile ruta robala tseba nkile tsebile

Lekgathe lejwale	Lekgathe lefetile

Lekgathe lejwale	Lekgathe lefetile

Ha re ngoleng

Jwale fumana lekgathe la leetsi lefetile. Le ngole haufi le leetsi la lekgathe lejwale tafoleng.

Tlatsa leetsi le dumellanang le polelo.

batla	Jabu o _____ ho reka skateboard.
batla	Bashanyana bao ba babedi ba _____ ho reka skateboard.
robala	Ntja e nnyane e _____ ka tlasa bethe ya Mandu.
robala	Dintja tse kgolo di _____ tshimong.
rata	Moshanyana o _____ dipompong.
rata	Banaa ba _____ dipompong.
palama	Anna o _____ baesekele ya hae.
palama	Anna le Mandu ba _____ dibaesekele tsa bona.
Ile	O _____ sekolong hona jwale.
baile	Ba _____ sekolong hona jwale.

TEACHER: Sign _____ Date _____

Bukatsatsi ya Mandu ya lekunutu

Pele o buisa

- Leba ditshwantsho le ditlhogo mme o leke go akanyetsa pele gore sekwalwa se tlaa nna ka ga eng.
- Buisa tsebe ka bofefo go bona gore o ya go buisa ka ga eng.

Fa o ntse o buisa

- Bapisa kakanyetso ya gago le se o se buisang.
- Fa o sa tlhaloganye karolo, e buise gape ka iketlo. E buisetse godimo.

Ha re bueng

Sheba sehlooho le ditshwantsho o bolele seo o se nahanang hore pale ena e bua ka sona.

Na o na le Bukatsatsi?

Batho ba ngolang bukatsatsing?

Ha re baleng

Mandu o rata ho ngola bukatsatsing ya hae tsatsi le letsatsi. Letsatsi ka leng o ngotse seo a se entseng motsheare. O ngotse le makunutu a hae ao a sa batleng hore batho ba a bone. O ne a tseba hore o tshwanetse ho fumana tulo ya ho pata tayari ya hae. A sheba ka kamoreng ya hae a ipotsa naa a ka e pata kae, moo ho se motho ya ka e fumananag. Qetellong a nka qeto ya ho e pata ka tlasa bethe.

Ka tsatsi le leng, ha Mandu a hlaha sekolong le motswalle wa hae Anna, A fumana tayari ya hae e le fatshe e butswe ka kamoreng ya hae. "Aa, sheba Anna motho e mong o ne a bala bukatsatsing ya ke!" a hoeletsa.

"Seka tshoha," Anna a mo eletsa. "Fumana tulo e nngwe eo o ka e patang ho yona."

Ba fuputsa bukatsatsing. Sheba matsoho a dikgatiso tsa menwana e ditshila. "Ho bolela" Anna. "Sena ke sesupo sa nnete."

"Ke a hlapanya ke kgaitsedi yaka ya monnyane, Thabo, Thabo o na le menwana e ditshila kamehla. Empa a hopola hore kgaitsedi ya hae o dilemo di 5 ha a soka a tseba ho bala."

Jwale a fumana hore ho na le moriri o mosehla ka hara maqephe a bukatsatsing. "Sena ke sesupo sa bohlokwa" a rialo. "Motho wa morriri o mosehla o tlamehile a badile tayari ya ka. Batho bohle ba leloko la heso ba na le moriri o motsho. Jwale e ka ba mang?" Ke mang eo ke mo tsebang wa moriri o mosehla? A botsa, a shebile moriri wa Anna o mosehla ka pelaelo.

Banana ba babedi ba nka qeto ya ho beha lemena. Mandu a beha bukatsatsi ya hae hape tlasa bethe. A fafatsa folouru fatshe haufi le bethe.

Ha motho e mong a ka atamela pela bukatsatsing, ba tla fumana dikgatiso tsa maoto fatshe, Banana ba tswa ka phaposing ba ipata haufi ba ema!

Hanghang, ba utlwa modumo wa ho ingwaya ka kamoreng. Ba mathela kamoreng ya Mandu. Ba bone eng?

Letsatsi:

Fatshe ho ne ho tletse menwana ya folouru. Ke leo leshodu e leng Zola. Ntja ya Mandu, le nang le moriri o molelele o mosweu, e bapala ka bukatsatsi! Banana ha ba ka ba kgolwa mahlo a bona.

"Ho bolela hore Zola e ne e le mobadi!" nako e tlang, ho bolela Anna, a mathisa matsoho moriring wa hae o mosehla, "o tla tshwanela ho fumana sebaka se seng ho beha bukatsatsi ya hao."

E qotsitswe ho hlahlobo ya 2012 ya ANA.

Ha re bueng

Ke bo mang dibapadi tsa pale tsa ka sehlohong?

Moralo ke eng?

Ke tulo efe, moo pale e etsahalang teng?

Ha re ngoleng

Fumana lentswe paleng le nang le moelelo o le mong le mantswe ana:

ya molato _____ hoeletsa _____ nahanela _____

Hobaneng Mandu a ne a batla ho pata bukatsatsi ya hae?

Hobaneng a ne a nahanela kgaitsedi ya hae e nnyane Thabo?

Ba tjhehile lemena lefe?

Hobaneng a ne a nahanela Anna?

Ba jwang?

Ha re etseng

Nomora dipolelo tsena ho tloha ho 1 ho ya ho 6 ho bontsha tatelano ya diketsahalo tsa pale.

O fumane moriri o mosehla bukatsatsi ya hae.	A pata bukatsatsi.
O fumane dikgatiso tsa menwana bukatsatsi ya hae.	A bona ntja e bapala ka bukatsatsi ya hae.
O fumane hore e mong o badile bukatsatsi ya hae.	A beha lemena ka ho fafatsa folouru fatshe.

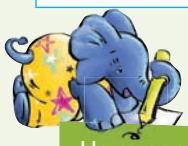

Ha re ngoleng

Inanahe o le Mandu. Ngola ka bukatsatsing. O akaretsa se o etsahaletseng kajeno. Sebedisa lekgathe lefetile.

Dumela bukatsatsi

Ha re bueng

Bua le ba sehlopha sa hao ka botho ba Mandu.
Bua ka seo Mandu a se bolelang le seo a se etsang.
Re tseba jwang hore Mandu ha a nehelane ha bonolo?
Re tseba jwang hore o motle ka ho itokisetsa?
O shebahala jwang?

Ha re ngoleng

Tlatsa mahlalosi a mang a hlalosang Mandu.

Letsatsi:

MANTSWE A
MATJHA

Jwale ngola seratswana o hlalosa Mandu.

Ha re ngoleng

Mandu o na le botho bo tshehisang. O

Ngola polelo ka.

"Thabo o nkile bukatsatsi ya ka?"

Mandu o a botsa

"Tjhe. Ke dilemo di hlano ha ke so tsebe ho bala."

Thabo o a araba

"Re etse eng motsheare wa mantsiboya kaofela?"

Anna

Ha re ngoleng

Kenya matshwao dipolelong tsena.

kamora nako ya sekolo banana ba babedi ba palama bese ba tsamaya ka maoto ho tloha setopong sa bese ho ya tlung habo Mandu

tseleng ba ema lebenkeleng ba reka yokate dipanana le lebese

ba tsamaya ka seterata sa Mandela ba tjekela letsohong le letshehadi avenyung ya bohlano

Maetsi hape

O ithutile hore re tlatsa –ile maetsing a mangata ha re a sebedisa ho lekgathe lefetile. O a tseba hore maetsi a sa tlwaelehang a fetoha hanghang, o tshwanela ho ithuta ona.

Ha re ngoleng

Bala mantswe ana ka hloko.

bua	buile
thuba	thubile
utswa	utswitse
ja	jele
ngola	ngotse
ewa	wele

fofa	fofile
tsamaya	tsamaile
bina	binne
kganna	kgannile
nka	nkile
neha	nehile

fumana	fumane
o na le	o bile le
tshwara	tshwere
nahana	nahanne
reka	rekile
robala	robetse

Jwale sebedisa disete tse 3 tsa mantswe o qetelle dipolelo tsena.

Kajeno

Maobane

Kajeno

Maobane

Kajeno

Maobane

Ha re ngoleng

Etsetsa lentswe le nepahetseng sedikadikwe dipolelong tsena.

O tla bona hore dipolelo tsohle di ngotswe ka lekgathe lejwale. Di ngololle ka lekgathe lefitile, sebedisa lenane le ka hodimo le leqephe ho o thusa.

Mandu **o**/**ba** kgenne hobane e mong o badile tayari ya hae.

Maobane

Re/**ke** palame skateboard.

Maobane

Letsatsi:

MANTSWE A

Banana ba babedi **ba**/**o** bohlale ho tshwara leshodu.

Maobane

Bana **ba**/**o** se ba kgutlile sekolong.

Maobane

Sehlopha sa bolo **se**/**ba** lebaleng la dipapadi.

Maobane

Re/**o** na le mokwetlise e motjha wa kgwele ya maoto.

Maobane

Ke/**re** na le beke e ntjha ya sekolo.

Maobane

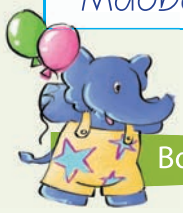

Boikgathollo Thusa Mandu ho latela tsa maoto a ntjanyana.

QALA

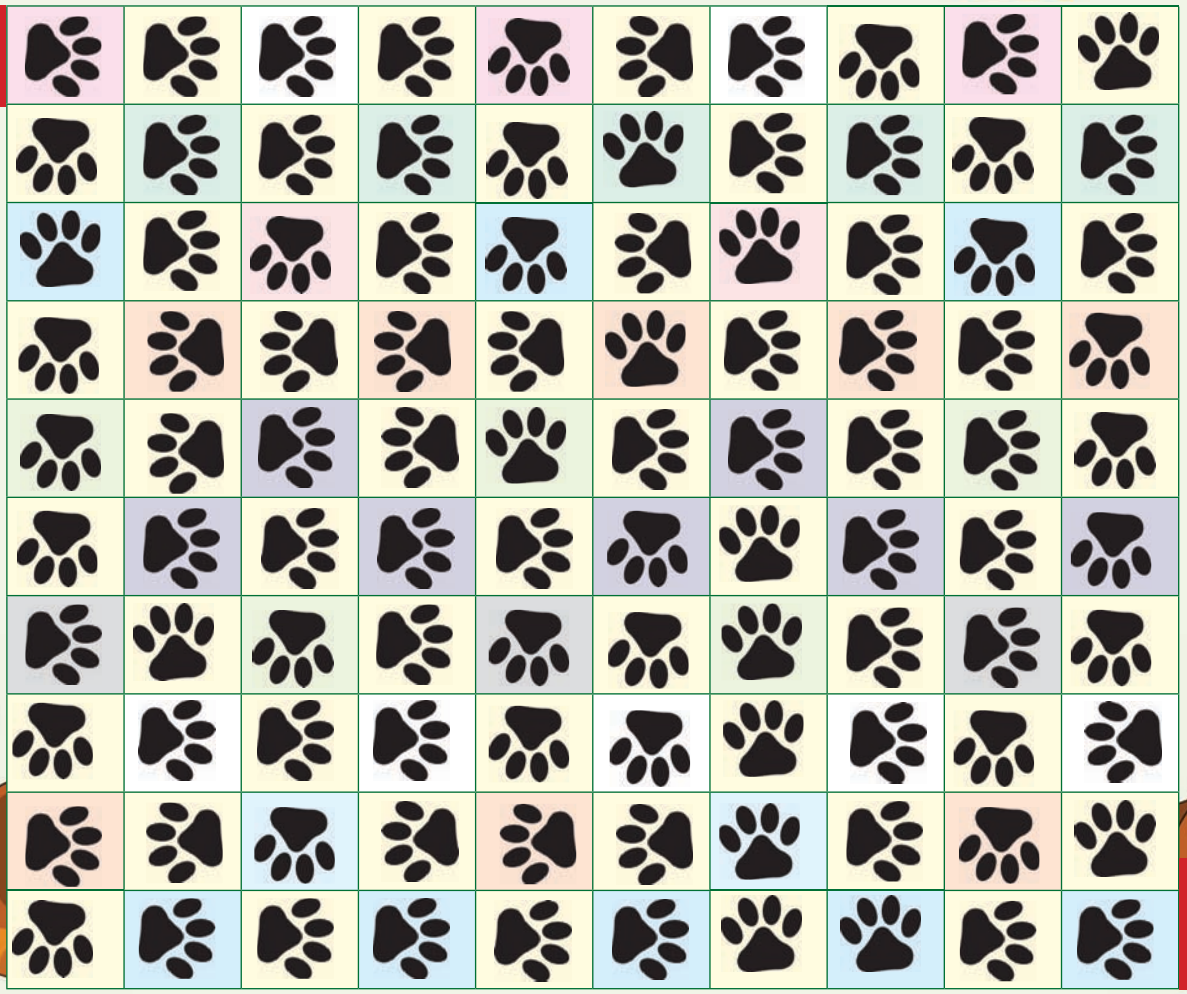

QETELLO

Itokisetsa ho ngola pale

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

Ha re ngoleng

Ke bo mang dibapadi?

Sebaka ke eng?

Moralo ke eng

E fela jwang?

Ha re etseng Etsetsa tlelase papadi ya pale ya hao.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Sebedisa mmapa wa mohopolo ho ngola pale ya mantswe a ka bang 120.

Qalo

Bohare

Qetello

Letsatsi:

Re a lekola feela

Nka		
bala tjhate ya tsa boemo ba lehodimo.		
bala tjhate ka hare.		
bala polelo ya tsekiso.		
bala dipale.		
taka tjhate.		
lokisetsa le ho ngola pale.		
lokisetsa le ho ngola pampitshana.		
ngola seratswana.		
la padi le dihlooho tsa bona.		
akaretsa dipale.		
ngola setshwantsho sa da.		
sebedisa mahlalosi.		
sebedisa maetsi.		
sebedisa lekhathe lejwale, lefetile le letlang.		
ngola seratswana.		
fumana maetsi.		
moetsi, leetsi.		
sebedisa puo e tobile.		

MANTSWE A

M

A

T

J

H

A

Tema 4: Nnete le tshomo

Ditshomo
Kotara 2: Dibeke 5 - 6

49 Ho bala ditshomo 104
Tlhahisoleseding ka ditshomo
Mosebetsi wa pele ho bala hodima ditshwantsho, dihlooho le diforeimi tse fapaneng.
Seha pale mme o e mamaretse bukeng.
Bala pale ya *Mmutla le kgudu*.
Tlatsa dibudulwana tsa puo le mabokose a sengolwa ho phethela pale.

50 Ka mora peiso 107
Puo ka pale, baphetwa, moralo le poloto.
Barutwana ba taka lebala la mabelo ba latela tlhaloso ya pale.
Kutlwisiso: ho araba dipotso tse kgethwang.
Ho sebedisa makgethi ho hlalosa mmutla le kgudu.
Ngola tlhaloso ya e mong wa baphetwa.

51 Ho bolela ditaba 108
Ho kgutsufatsa pale ka tatellano o sebedisa makopanyi: Pele, ya ba , kamora moo, qetellong.
Ho itokisetsa ho ba sebohodi sa dipapadi se tlo bohola ka peiso pakeng tsa mmutla le kgudu.
Ho ngola dinoutsu mabapi le pehelo.
Ho hlahloba tsamaelano ya pehelo le lenane la se tshwanetseng ho etswa.
Ho hlahisa mahaelli.
Ho sehela mahaelli mela dipolelong le ho bolela lekgathe.
Rekota mantswe a matjha le meelelo dikishinaring ya hao.

52 Maetsi ke mantswe a bontshang ketso 110
Ngola serapa o hlalosa seo o se entseng mafelong a beke a fetileng.
Sehela maetsi a lekgathe lefetile mela ka tlase.
Ngola serapa o hlalosa seo o tla se etsa matsatsing a tlang a phomolo ya sekolo. Sehela mantswe a lekgathe letlang mela ka tlase.
Ngola serapa ka se etsahalang tlelaseng ka motsotso ona. Sehela maetsi a lekgathe lejwale mela ka tlase.
Bapala papadi ya pehiso ya maetsi a sa tlwaelehang.

53 Senqanqane le kgofu 112
Tokisetso ya ho bala: ho tadima ditshwantsho mme o nahana hore na pale e tla bua ka eng.
Puo ka baphetwa, poloto, moralo le qetello.

54 Nahana ka senqanqane le kgofu 114
Sebedisa makopanyi ao o a nehilweng le mohopolo wa ho ngola hammoho le ditshwantsho ho ngola pale.

55 Moetsi, maetsi, baetsuwa 116
Tlhahiso ya moetsi le moetsuwa.
Sehela maetsi a moetsi le moetsuwa mola katlase dipolelong.
Ho bapisa matswelli le maetsi ao e seng matswelli.
Ho fumana le ho sehela mela katlasa matswelli le maetsi a sa tswelleng.
Ngola bukatsatsing ya hao o bue ka seo o se entseng mafelong a beke a fetileng.
Kgetholla makgethi a lekgathe lefetile le moetsuwa ho se ngotsweng bukatsatsing.

56 O bolela eng? 118
Ho bua ka maele, ho ngola ka seo o se bolelang ebe ho takwa setshwantsho ho bontsha seo.

Sengolwas er utang
Kotara 2: Dibeke 7 - 8

57 Ho etsa mafofora 120
Ho bua ka dihlokwa, mokgwa le disebediswa.
Kutlwisiso ka tatellano ya ditaelo.
Kutlwisiso ya dikaotaelo.
Ho bua ka tlotlontswe le themoreologi tse sebedisitsweng.

58 Ho ngola resepe eo e leng ya ka 122
Ngola resepe o sebedisa foreimi seo o e nehilweng. Kenya dihlokwa,mokgwa le disebediswa.
Kgetholla mme o sehele maetsi oohle a sebedisitsweng diresepeng mola ka tlase.
Tlhahiso ya dimodale.
Tshebediso ya dimodale dipolelong.
Fumana le ho sehela dimodale tse sebedisitsweng dipolelong mola ka tlase.
Phethela dipolelo o qala ka dimodale.

59 Ho laela motho tsela 124
Ho nehelana ka ditaelo tsa ho leba dibakeng tse fapaneng sekolong ka ho bua.
Taka mmapa wa sekolo seno mme o ngole ditaelo tsa ho tloha hekeng ho leba dibakeng tse fapaneng sekolong.
Karohanyo ya mantswe. Ho arola mantswe ka dinoko le ho bala palo ya tsona.

60 Ho bala mmapa 126
Ho nehelana ka dikarabo tsa molomo le tse ngotsweng dipotsong tse itshetlehileng ho se bonwang.
Ho bapala papadi ya makgathe, ho kwetlisa ka molomo makgathe a lejwale, letlang le lefetile.

61 Moo ditho di leng teng 128
Ho bala mmapa o sebedisa maemo a mabedi a fapaneng.
Ho bapisa maemo mme o araba dipotso ka oona.
Ho hlahisa mathusi.
Ho ngola dipolelo o sebedisa mathusi.

62 Ho nehana ka ditaelo tsa ho leba 130
Ho nehana ditaelo ka molomo tsa ho leba nqa e nngwe o sebedisa dimmapa tse pedi tse fapaneng.

63 Sebetsa resepe 132
O sebedisa ditshwantsho ho sebetsa tatellano ya resepe.
Ho ngola ditaelo tsa ho etsa ho hong.

64 Ha re ngoleng buka 134
Re sebedisa mmapa wa mohopolo ho rala pale.
Ho ngola pale ho itshetlehilwe hodima mmapa wa mohopolo.

Ho bala ditshomo

Ha re baleng

Kotareng ya pele le badile ditshomo ka moshanyana ya hoeleditseng "phokojwe" Bekeng tsena le tlilo sheba ditshomo tse ding.

Tshomo ke eng?

Tshomo ke pale ka dibupuwa tse sa kgolweheng, diphoofolo, meroho le dibaka. Di ho bolelle pale le molatsea wa botho. Ditshomo tse ngata ke tsa kgale haholo ebile di ngata, jwale ka moshanyana ya llileng "sefofane sa moya", di bolela hape tikolohong ya sejwalejwale, empa ka molaetsa o le mong. O tla fumana diphoofolo tse ka buang, motse o se nang meru le difate le dinoka, ditshomong tse ngata.

Ha re bueng

- Sheba ditshwantsho tse ka leqepheng le ka pele. Tshomo ena e bua kang.
- Na e kenyeleditse le diphoofolo tse ka buang?
- Sheba setshwantsho o bolele ka tikoloho hore e jwang, moo pale e etsahalang teng.
- Ntsha leqephe le latelang bukeng ya hao. Seha leqephe moleng o matheba a makgubedu ebe o e mena moleng o motsho ho etsa buka. Ha o qetile sena balla ba sehlotshwana sa hao pale. Tlatsa polelo dipudulwaneng tse bulehileng Hape tlatsa dikarolwana tsa pale tse siyo meleng e bulehileng.

Ha re etseng

Kamora ho bala pale, sebedisa tlhaloso ho taka lebala la mabelo moo mmutla le kgudu di neng di beisa teng.

Diphoofolo tsa hoeletsa ke thabo ha kgudu e feta mola wa tlholo. Ba hoeletsa haholo hoo diphoofolo tse murung o latelang di ileng tsa utlwa bohole ba dikilometara tse mmalwa. Ha bere e neha kgudu kgau, ya re:

Mmutla le kgudu

Mohato wa 1: Mena mathebeng moleng.

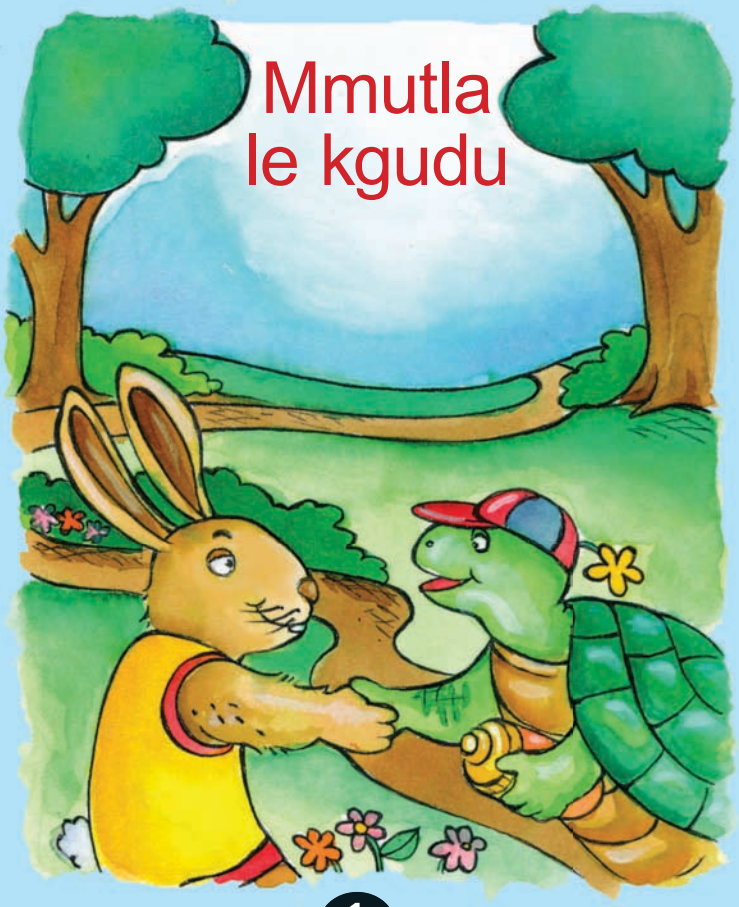

Mohato wa 3: Kenya seitepolara lehlakoreng lena.

Mohato wa 2: Mena mathebeng moleng.

Mmutla wa matha ka pele ho kgudu. Wa dulela ho sheba morao ho bona kgudu. A mo tsheha.

Qetellong letsatsi la peiso la fihla. Diphoofolo tsohle tsa moru tsa tla ho tshehetsa mmutla. Tsa thoholetsa tsa fofisa difolaga. Ba butswela divuvuzela mme tsa bina dipina.

Bere e ne e le yena ya qadisang. "Emang meleng, itokiseng, Ha e ye!"

Mmutla le kgudu ba ne ba dula murung. Mmutla o ne a le motlotlo ka lebelo la hae. O ne a tlwaetse ho tshehisa ka kgudu hobane o ne a dieha.

Mmutla ka makalo e kgolo, kgudu ya mo kopa hore ba ye peisong. “Re tla matha re fete lebaleng, le fete karolwana ya dihwete, re ye hodimo letangwaneng la matata,” o rialo, Ka nakonyana ditaba tsa peiso yaba di tletse moru kaofela.

Kaofela diphoofolo le dinonyana di utlwile ka sena.

Mmutla wa nka qeto ya ho ikwetlisa ho ba matla o itokisetsa peiso.

Diphoofolo di ne di thabile haholo tsa qala ho hoeletsa ha di bona kgudu e fihla haufi le mola wa tlholo.

Tsa hoeletsa tsa letsa divuvuzela Lerata la tsosa mmutla. Kgudu e ne e le haufi le mola wa tlholo!

A tlolela hodimo a beisa ka morao ha hae.

Mmutla o ne a kgolwa hore ke yena mohlodi wa peiso, A nka qeto ya ho phomola tlasa sefate a mamele mmino. Ha kgudu e fihla haufi, o tla tlolela hodimo a mathe e fihle moleng wa tlholo.

Ka mora peiso

Ha re ngoleng Bala dipotso ebe o etsa sedikadikwe haufi le karabo e nepahetseng.

Ke bo mang dibapadi tse ka sehlohong paleng ena?	
A	Kgudu le serurubele.
B	Mmutla le kgudu.
C	Nare le kgudu.

Ke eng tikoloho ya pale ena?	
A	Muru
B	Serapengsa diphoofolo.
C	Kruger Park

Ke eng dibapading tse latelang e hlalosang mmutla?	
A	Loka le ho hlokomela.
B	Kgopo le lonya.
C	Ikgantsha le bohlale.

Pale ena e re ruta eng?	
A	Ha o kopa thuso ho se na ya ka o thusang.
B	Ho tsamaya hannyane ho tlisa tswelopele ya tlholo ya ho matha.
C	O tlameha ho ba le nnete.

Na o a dumela hore pale ena ke tshomo? bolela hobaneng

Nahana ka mahlalosi ho hlalosa botho ba kgudu. Di ngole fatshe mabokoseng.

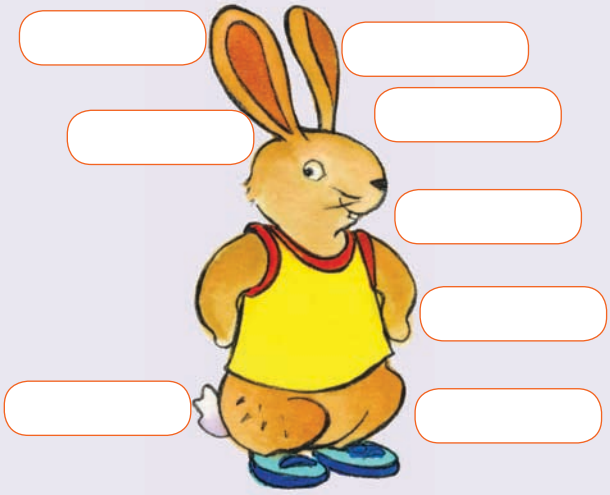

Sebedisa a manag a mantswe a hlahang mosebetsing o fetileng ho ngola seratswana o hlalosa dibapadi tsena tse pedi.

TEACHER: Sign Date

Ho bolela ditaba

Ha re ngoleng

Akaretsa pale ya mmutla le kgudu ka mela e ka bang robedi.

Pele

Yaba

Ka morao ho moo

Qetellong

Ha re bueng

Iketsise o le sebohodi sa dipapadi o tshwanela ho bolela ka peiso mahareng a mmutla le kgudu. O tla reng?

Bolella sehlotswana ka raporoto ya hao.

Ngola mehopolo e meng hape.

Jwale ka ditaba tsa dipapadi. _____o a bolela. Peiso pakeng tsa mmutla le kgudu e etsahetse murung wa Green Tree kajeno.

Re a lekola feela

Ke ile ka	✔	✘
Buisana raporoto ya papadi hantle, ka tatelano e nepahetseng?		
Fana ka ditaba tsa peiso, dibapadi le sebaka.		
Sebedisa polelo e nepahetseng ya bana?		

Letsatsi:

Tse ding ka maesti

Leetsi le ka sehloohong polelong le bitswa **finaite** Leetsi le re bolella seo motho a se etsang kapa seo batho ba fetang bonngwe ba se etsang, le fetoha ho ya ka lekgathe.

Maobane ke hlatswitse dijana. Kajeno ke hlatswa dijana

Sehela mola maesti a dipolelong tsena. Bolela hore di lekgatheng lejwale kapa lekgathe lefetile.

	Lekgathe
Ke ya lebenkeleng.	
O ya ngakeng.	
Ba ile setediamo.	
Ke bapala nolo.	
Ke jele dijo tsa motsheare.	

	Lekgathe
O tsamaya ho ya setopong sa bese.	
O nwele lebese.	
Ba shebile TV.	
Ke kgannile baesekele yaka.	
O hlatswa meno a hae ka borashe.	

Sebedisa maetsi ana dipolelong o bolelele hore dipolelo tsena di lekgatheng lefe.

neha file tsamaya mathile

ile jele matha eja

	Lekgathe

Maetsi ke mantswe a bontshang ketso

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse hlano ka seo o se entseng bekeng e fetileng.
Jwale etsa sedikadikwe ho mantswe ohle a maetsi a lekgathe lefetile.

Ngola dipolelo tse hlano ka seo o batlang ho se etsa ka nako ya phomolo ya Tshitwe.
Jwale etsa sedikadikwe maetsing a lekgathe le tlang.

Sheba ka tlelaseng ya hao jwale. Ngola dipolelo tse hlano ka se etsahalang hona jwale.
Etsa sedikadikwe ho maetsi a lekgathe lejwale.

Letsatsi:

Maetsi a sa tlwaelehang

Boikgathollo

Matha peisong. Bolela lekgathe lejwale le lekgathe lefetile la leetsi le leng le le leng seporong se se sehla. Motswalle wa hao o tlameha ho bala mantswe a seporong se bolou. Bona ke mang ya hlolang. Jwale kwahela kholomo ya lekgathe lefetile ebe ho botsa ka mong hore na lekgathe lefetile la leetsi le leng le le leng ke eng.

jesa	jesitse
utlwa	utlwile
fumana	fumane
fofa	fofile
fumana	fumane
reka	rekile
hola	hodile
utlwa	utlwilw
ipata	ipatile
neha	nehile
tsamaya	mtsamaile
fumana	fumane
nka	nkile
tseba	tsebile
etsa	entse
lefa	lefile

matha	mathile
bona	bone
roma	romme
tsikinta	tsikintse
tsamaile	tsamaya
tseba	tsebile
etsa	entse
lefa	lefile
matha	mathile
bona bone	roma
romile	dula
dutse	robala
robetse	bua
buile	ema eme
fiela	fietse
sesa	sesile

Senganqane le kgofu

Ha re bueng

B ua le motswalle wa hao ka khathuni. E bolela ka pale e kang ya mmutla le kgudu. Sheba ditshwantsho o sebetse hore na pale e bua ka eng?

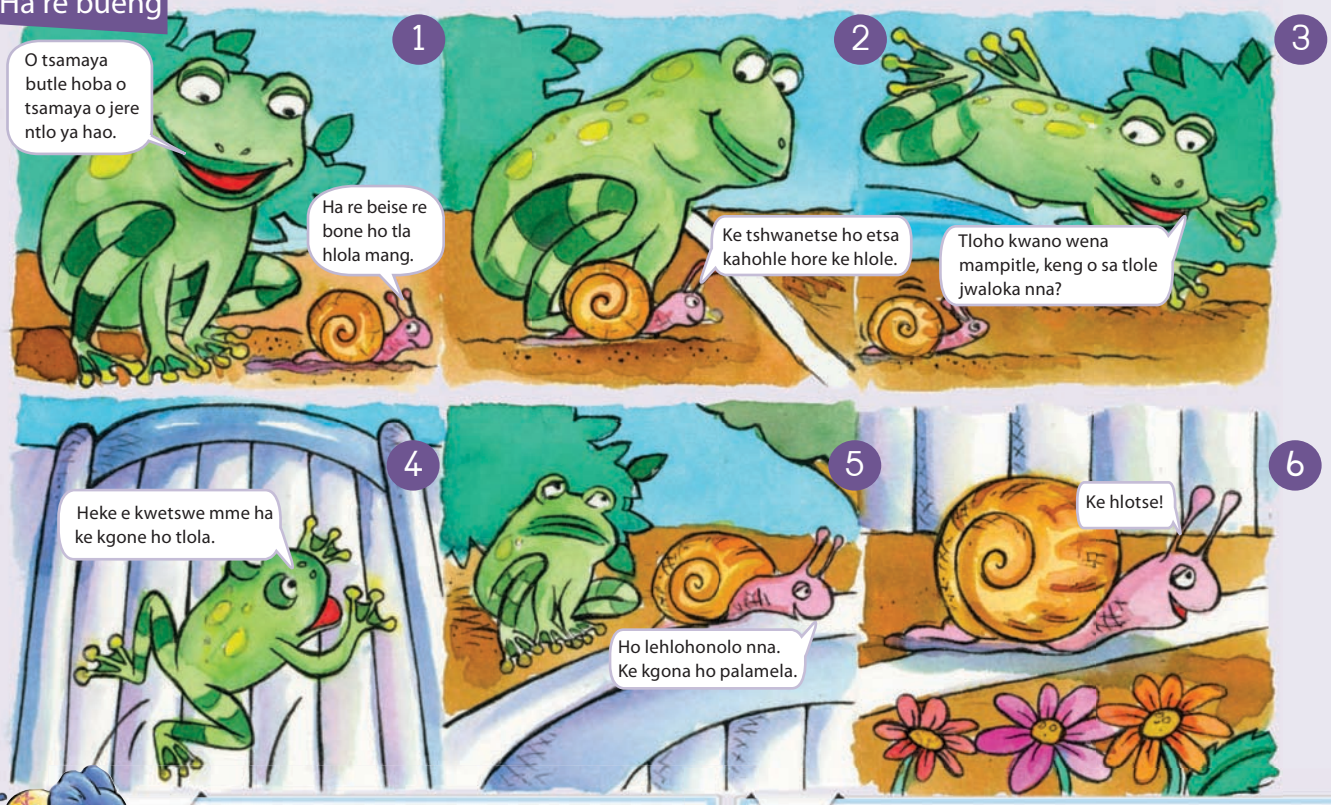

Ha re ngoleng

Ke bo mang dibapadi?

Tikoloho ke eng?

Moralo ke eng?

Qetello ke eng?

- Sebedisa mmapa wa mohopolo ho lokisetsa ho ngola ha hao
- Ngola feela ntle ho makgethe
- Kopa motswalle ho lokisa mosebetsi wa hao o sa etswang ka makgethe
- Tadima mosebetsi wa hao hape mme o lokise moo ho hlokahalang
- Jwale ngola mosebetsi oo ka makgethe bukeng ya hao.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Sebedisa ditshwantsho ho o thusa ho ngola pale ya senqanqane le kgofu. Tse ding tsa makopanyi ana a tla o thusa ho kopanya diratswana.

Makopanyi

Pele, ebe, hape, kamora nako. Pele ho moo, qetellong, ka nakoyana.

Qetello

Nahana ka senqanqane le kgofu

Ha re baleng

Balla dipale tsa hao hodimo o balla sehlopha sa hao. Na dipale di a tshwana? Di fapane ka tsela dife?

Ha re etseng

A re etseng papadi. Etsa papadi ya pale le ba sehlopha sa hao. O tla hloka kgofu, senqanqane le sebohodi se bolelang pale.

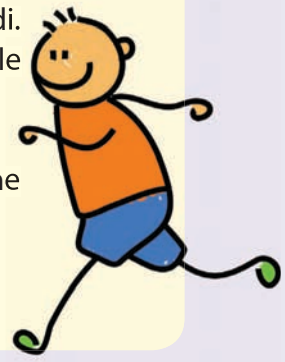

Ha re ngoleng

Bala pale ya hao kaofela ebe o etsa lenane la maetsi kaofela ao o a sebedisitseng. Etsa sedikadikwe ho ao a leng lekgathe lefetile.

Ha re bueng

Iketsise o le sebohodi sa dipapadi o tshwanela ho bolela ka peiso mahareng a Senqanqane le kgofu. O tla reng?

Bolella sehlotswana ka raporoto ya hao.

Ngola mehopolo e meng hape.

Jwale ka ditaba tsa dipapapdi . _____o a bolela.

Peiso pakeng tsa senqanqane le kgofu e etsahetse murung wa Green Tree kajeno.

Re a lekola feela

Ke ile ka	✔	✘
Buisa raporoto ya papadi hantle, ka tatelano e nepahetseng?		
Fana ka ditaba tsa peiso, dibapadi le tikoloho?		
Sebedisa polelo e nepahetseng ya bana?		

Letsatsi: _____

Maetsi a mang

Lena ke lenane la maetsi a bohlokwa. Ke maetsi a jwaloka na, rata, bonahala, utlwisisa, tseba, ao re a sebedisang haholo ho bua ka boemo, e seng ketso.

Mohlala: *ha ke rate dipompong* (ha ke ke leetsi le bontshang boemo) le *ke ja dipompong* (ja ke leetsi la ketso).

Ha re ngoleng Tlatsa leetsi dipolelongtse latelang.

dumela dumela	Ke a _____ re na le mosebetsi o mongata wa sekolo hae. Yena le nna _____.
hlaha hlahella	Pula e a na _____. Bona ho lahleha _____.
dumela kgolwa	Nkeke ka ditaba _____. Yena le ditaba _____.
ho O ho	Buka ena ho mmangwane _____. Dibuka tseo ho mmmangwane _____.
utlwa ikutlwa	Nna kula _____. Yena kula _____.
hloya hoya	Yena boemo la behodimo bata _____. Nna boemo ba lehodimo tjhesa _____.
lerato rata	Nna tjhokolete _____. Bona dipompong _____.
lakatsa lakatsa	O ne a na le baesekele _____. Wewe a ka bapala bolo _____.
lekanya boha	Ke 35 kg _____. Tlou tse ding tse ngata _____.

Jwale etsa dipolelo o sebedisa maetsi a hao.

rata	
lekanya	
thabisa	
hopola	
nkgella	
tatso	

TEACHER: Sign _____ Date _____

Moetsi, maetsi, baetsuwa

Ha re ngoleng

Bala dipolelo tsena le motswalle.

Sehela moetsi mola ka bokgubedu. Moetsi ke motho kapa ntho e etsang ketso.

Sehela leetsi mola ka bolou. Leetsi ke lentswe le bontshang ketso.

Sehela moetsuwa mola ka botala. Sena se o bolella hore leetsi le ama mang kapa eng.

Dikatse di lelekisa ditweba.
Ann o rata Jabu.
Seapehi se tjhesitse dijo.
Moshemane o thubile fensetere.
Ngwanana o fofisitse khaete.
Re bakile kuku.

Fumana mme o sehela leetsi mola ho polelo ka nngwe. Ebe o etsetsa moetsuwa sedikadikwe.

Maetsi a mang ha a na moelelo ha a na moetsuwa.

O thubile fensetere.	Ke tshetse kgalase ya ka.
O hlatswa sefahleho sa hae.	Mandu o patile bukatsatsi ya hae.
Bere e qadile pehiso.	Ann o ngotse emeili.

Jwale tadima dipolelo tsena. Sehela moetsi le leetsi mola. Dipolelo tsena ha di na baetsuwa.

Maetsi…ha a hloke moetsuwa ho ba le moelelo.

O a bala.	Ntja e robetse.
O a ja.	Ba a sebetsa.
O a lla.	Ba a natha.
Katse e a hihitsa.	Sekepe se nweletse.

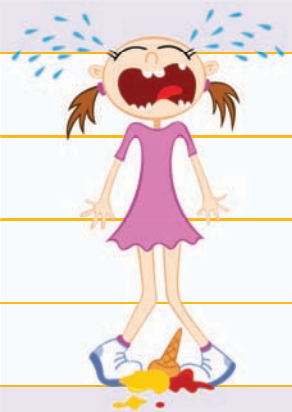

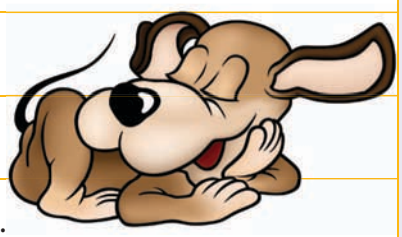

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Jwale fumana o etsetse maetsi mola ka tlase seratswaneng sena.

Ke ne ke batlile ho bina konsareteng empa ka tshwanelwa ke ho ya ngakeng.
Tekesi ha e ya fihla jwale ka tshwanelwa ke ho tsamaya ka maoto. Ngaka e sisintse hore ke je meroho e mengata. Ke tla e jala tshimong ya ka.

Ha re ngoleng

Ngola bukatsatsing o hlalose seo o se entseng bekeng e fetileng. Ha o qetile ho etsa sena, thala mola ka tlasa sehlooho ka bokgubedu, leetsi ka bolou le ntho ka botala.

O bolela eng?

Ha re bueng

Bua le sehlopha sa hao ka meelelo ya maele a fifaditsweng. Jwale ngola fatshe hore maele a bolela eng.

Maele ke dipolelo tse hlalosang ntho ho fapana le tlhaloso e tlwaelehileng ya ka mehla. Re a sebedisa hangata ha re bua.

Ha re ngoleng

Ntate wa ka o na le menwana e metala.
Tshimo ya hae e ntle.

Lulu o tsholotse dinawa. Jwale e mong le e mong o tseba lekunutu la ka.

Joe ke soboko sa buka, o be a ntse a bala. O na le nko ya hae hangata bukeng.

Ke tswa bona setshwantsho se tshosang. Moriri wa ka o eme qetellong.

Na ke fumane 100% tekong ya ka? Kapa o mpa o bapala?

Nka se kgone ho lefa Khomputa ya papadi. **E theko e boima haholo**.

Letsatsi:

Jabu le ngwanabo ba a tshwana, ba ka dinawa.

O etsa hore dintho di etsahale ka nnete. **O thabile.**

Teko ya mmetse ene e le bonolo haholo. **E ne ele bonolo**.

Ha re etseng

Kgetha maele a le mang leqepheng lena ebe o taka setshwantsho sa seo mantswe a lekang ho se bolela.

Ho etsa mafofora

Ha re baleng

Bala resepe ebe o araba dipotso.

Resepe ya mafofora

Motswako

Kgaba tse 4 tsa botoro

Kopi e 1 ya folouru

Kgaba tse 3 tsa tswekere

Qolo ya letswai

Kgaba tse 2 tsa poiri ya ho baka

mahe a 3

Kopi e 1 ya lebese

Halofo ta kgaba ya tee ya vanilla

Mokgwa

1. Futhumatsa botoro mollong o tlase.
2. Kopanya motswaki kaofela hara sekotlolo tsa ho kopanya.
3. Kopanya motswako o metsi o kenyeletsa le botoro sekotlolong se seng
4. Tshela motswako o metsi ka sekotlolong se nang le motswako o mong o fuduwe motsotso o 1.
5. Tshela kgaba e tletseng ya botoro ka hara pane.
6. Ha dibudulwana di hlahella hodimo, fethola bohobe ba mafoforotsane.
7. Ha mahlakore bobedi a le bosootho ba gauta o ka fepa ka sirapo.

Ha re ngoleng

Bala resepe ka hloko ebe o araba dipotso ka a.

Metswako e ommeng ke efe? Etsa lenane la ona.

Letsatsi:

Metswako ya mokedikedi ke efe?

Panekuku e fepuwa jwang?

Re bolelang ka ho tjhesa ho tlaase?

Re bolelang ka ho fetola?

Bosootho ba gauta ke eng?

Re bolelang ka qolo ya letswai?

Ho tshasa ke eng?

Re tshwanela ho etsa eng ka mora ho tshela motswako o mokedikedi hara sekotlolo se seholo?

Ho ngola resepe eo e leng ya ka

Ha re ngoleng

Jwale ngola resepe ya hao eo o e ratang.

Sehela maetsi mola ka tlaase leresepe ya mafofora

Resepe ya _____

Motswako

Mokgwa

Disebediswa tse hlokahalang

Ha re bueng

- Hlalosa resepe ka lenane le nepahetseng sehlopheng sa hao.
- O sebedisitse mantswe a kang tlamehile le tlamehile ha kae?
- Tsena di bitswa mantswe a modale.

nka tlameha

Tadima mantswe a na a modale. tlamehile ho

Dimodale tsena di o bolellang? tlamehile ho

Re sebedisa nka ho bontsha bokgoni.

Re sebedisa na nka ho bontsha kopo ya tumello.

Re sebedisa tlamehile ho, tshwanetse ho bontsha tlhoko.

Re sebedisa tla ho bontsha maikemisetso.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Fumana le ho sehela mola dimodale dipolelong tsena. Re o etseditse ya pele.

O tshwanela ho tla le khostumo ya ho sesa ha o batla ho sesa.

Bese e tla tloha sekolong ka 9:00.

O tlameha ho tla le dijo tsa hao tsa motsheare.

O tshwanela ho etsa mosebetsi wa hao wa hae wa sekolo ka mehla.

Ke tla bapala bolo hosane.

O seke wa tsuba.

Nkeke ka bala kajeno ke tlameha ho ithutela teko.

Na nka tsamaya sekolong kajeno?

A ka bapala bolo hantle haholo.

Ke tshwanela ho ya ngakeng ya meno hobane leino la ka le a opa.

Ha re ngoleng

Jwale qetella dipolelo tsena.

O seke wa
O tshwanela ho
Ke tlameha ho
Nka
Na nka

Ho laela motho tsela

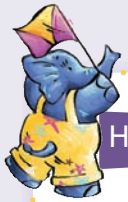

Ha re etseng

Moshanyana e motjha o qadile sekolo kajeno. Mo thuse ho fumana tsela e yang sekolong.

Ha re etseng

Bala ditsela hantle. Ebe o latela ditsela ka hloko ho fumana dibaka tse fapaneng sekolong se ka hodimo. Ha o fumane dibaka, tlatsa mabitso a tsona mmapeng.

Tlelase ya kereiti ya 4	Tlelase ya pele ka letsohong le letona
Ofisi ya mosuwehlooho	Ha a fihla o tlameha ho thinyetsa ka letsohong le letona. Ke phaposi ya bobedi ka letsohong le letona.
Matlwana	Ha a kena sekolong o tlameha ho tjekela ka letsohong le letshehadi
Lebala la dipapadi	O tla le fumana ka phaposing ya bone ka letoshong le letona.

Letsatsi:

Jwale taka mmapa wa sekolo sa hao.

Boikgathollo

Ngola ditsela ho tloha keiting ya sekolo ho ya tlelaseng ya hao.

Ha re ngoleng

Karolo ya mantswe ÷

Arola mantswe ho ya ka dikarolo _____. Jwale ngola palo ya dikarolo _____ tlotlontsweng ya hao. Ha o qetile sena, sebedisa mantswe a 6 ho etsa dipolelo. Di ngole bukeng ya hao ya ho ngolla.

Ha re ngoleng

Ela hloko hore tsena ke dihlongwanthao.

mo/re/na	3	maswabi		tlhaloso		mpe	
nyahama		bonono		papiso		bobe	
rateha		sebete		molemo		sephei	
lethabo		tshepahala		dinoko		moqoqo	
bohlaswa		ntle		botle		boiketlo	

Moo Jabu le Themo ba dulang

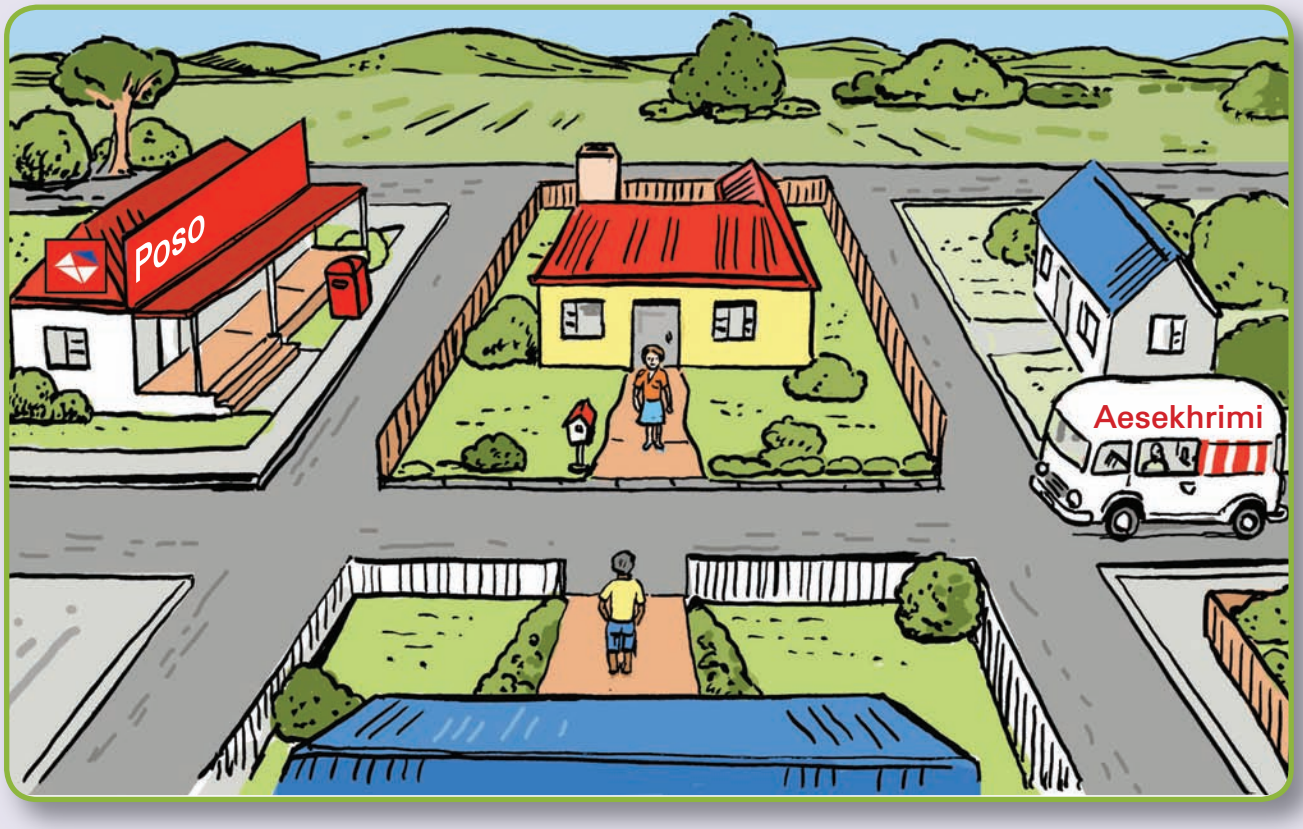

Ha re ngoleng

Sheba setshwantsho ebe o tlatsa mantswe a siyo.

1. Themo o dula ntlong ya lebota le lesehla le marulelo _____.
2. Themo ha a thinyetsa ka letsohong le letshehadi a ka ya veneng ya _____.
3. Jabu o dula tlung e nang le marulelo. O shebile Themo _____.
4. Jabu a ka thinyetsa ka letsohong le _____. Ebe o a thinya, A ka reka moo. _____.
5. Ha Themo a batla ho reka ditempe, o tjeka keiting ya hae hobane e ka _____.

Letsatsi:

Papadi ya makgathe – ke mang ya tla?

- Lahlela letaese.
- Papadi ya makgathe.
- Sebedisa se bontshang nako hara didikadikwe tse tshweu mme o bope polelo.
- Fihlang qetellong pele ke mohlodi.

1 E ya bolong
2 Tsamo sesa
3 Tjhakela motswalle
4 Etsa porojeke ya ka
5 Kgutlela ho nngwe
6 Sebetsa tshimong
7 Thusa mme waka
8 Nka leeto le yang Durban ka terene
9 E ya toropong o reke dieta le dikausu
10 Baka dikuku tsa tsshomong
11 E ya serapeng sa diphoofolo
12 Eja tlung ya Sam
13 Bapala ho inernet
14 Khutlela morao ha 5
15 Hlatswa diphahlo
16 tsa ho sesa
17 E ya laeborari
18 Ets papadi konsareteng ya ka ya sekolo
19 Sheba tv
20 Sheba papadi ya bolo
21 Eja dijo tsa mantsiboya Le ba lelapa la ka
22 E ya Ikwetlisetsa mmino
23 Borosela meno a ka
24 Kgutlela morao ha5
25 Hlapa pele o robala
26 E ya moketeng wa motswalle wa ka
27 Dula tlelasng ya sekgowa le motswalle wa ka
28 Mathela bese
29 Nka leeto le yang Botswana
30 Tjhakela motswalle wa ka Amerika
31 Kenela tlelase ya thuso ya pele
32 Kgutlela morao ha 10
33 E ba le mokete wa letsatsi la tswalo
34 Phahamisa matshwao a ka a Sesotho

Qala polelo ya 1 – 6 ka Moqebelo o tlang ke tla ...

QALA

Qala polelo ya 9 – 17 ka Maobane ke ...

Fetolela mokgwa wa maesti a sehetsweng mola ka tlase.

Qala dipolelo tsa 18 – 26 ka Hamorao bosiu ke ilo ...

Fetolela mokgwa wa maesti a sehetsweng mola ka tlase.

Qala dipolelo tsa 27 – 34 ka Jwale ke ...

QETA

TEACHER: Sign _____ Date _____

Moo ditho di leng teng

Ha re bueng

- Ha o eme hodima setulo tlelaseng ya hao, ha o sheba fatshe o bonang?
- Ha o ema kamorao tlelaseng mme o tadima pele o bonang?
- Ha o eme kapela tlelase mme o sheba tlelaseng o bonang?
- E leke.

Ha re ngoleng

Etsa lenane la dintho tse 12 ka tlelaseng setshwanthong sa pele	Di tshwae haeba di hlaha setshwantshong sa 2

Setshwantsho 1: Bomorao ba tlelase

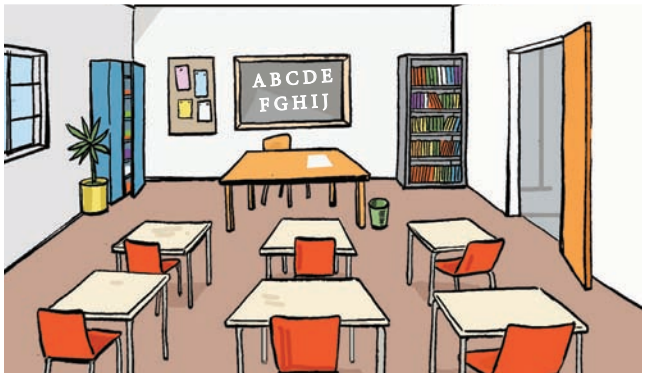

Setshwantsho 2: Tjhebeho ya polane ya tlelase

Ha re ngoleng

Tadima setshwantsho sena ebe o araba dipotso.

	Setshwantsho 1	Setshwantsho 2
Motaki o ne a le hokae ha a taka setshwantsho?	Morao kapa hodimo	Morao kapa hodimo
Morao kapa hodimo?		
Ke eng e thoko ho fensetere?		
Ho na le difensetere tse kae ka tlelaseng?		
Hon a le dishelofo tse kae rakeng ena ya dibuka?		

Letsatsi: _____

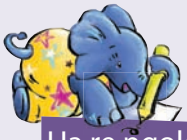

Ha re ngoleng

O tsebile mefuta e mengata ya maetsi kotareng ena. Kgetha mme o tlatse mathusi a nepahetseng polelong ka nngwe. Jwale sehela leetsi la sehlooho mola.

Mathusi a a thusa

A thusa leetsi ho ba le moelelo. A tla pele ho leetsi polelong.

tla ilo	1. 2.	Re _____bapala bolo. O _____sebedisa khomputa.
Ne Ne	3. 4.	Ba _____ba robetse. O _____maketse hore ke eng.
ile tla	5. 6.	Ke _____ ka bala buka. O _____ ya phomolong.
o o tla	7. 8.	Ngwanana _____ buile. Moshemane _____ tsamaya.
ne ne	9. 10.	Ke _____ ke lapile. Ba _____ ba bapala.
na tla	11. 12.	O _____ le tjhelete. Ba _____ bina.

1 tla; 2 ilo; 3 ne; 4 ne; 5 ile; 6 o tla; 7 ne; 8 ne; 9 na; 10 tla.

Kgetha a mang a mantswe a ka mabokoseng a khalaruweng ho iketsetsa dipolelo tsa hao.

Ho nehana ka ditaelo tsa ho leba

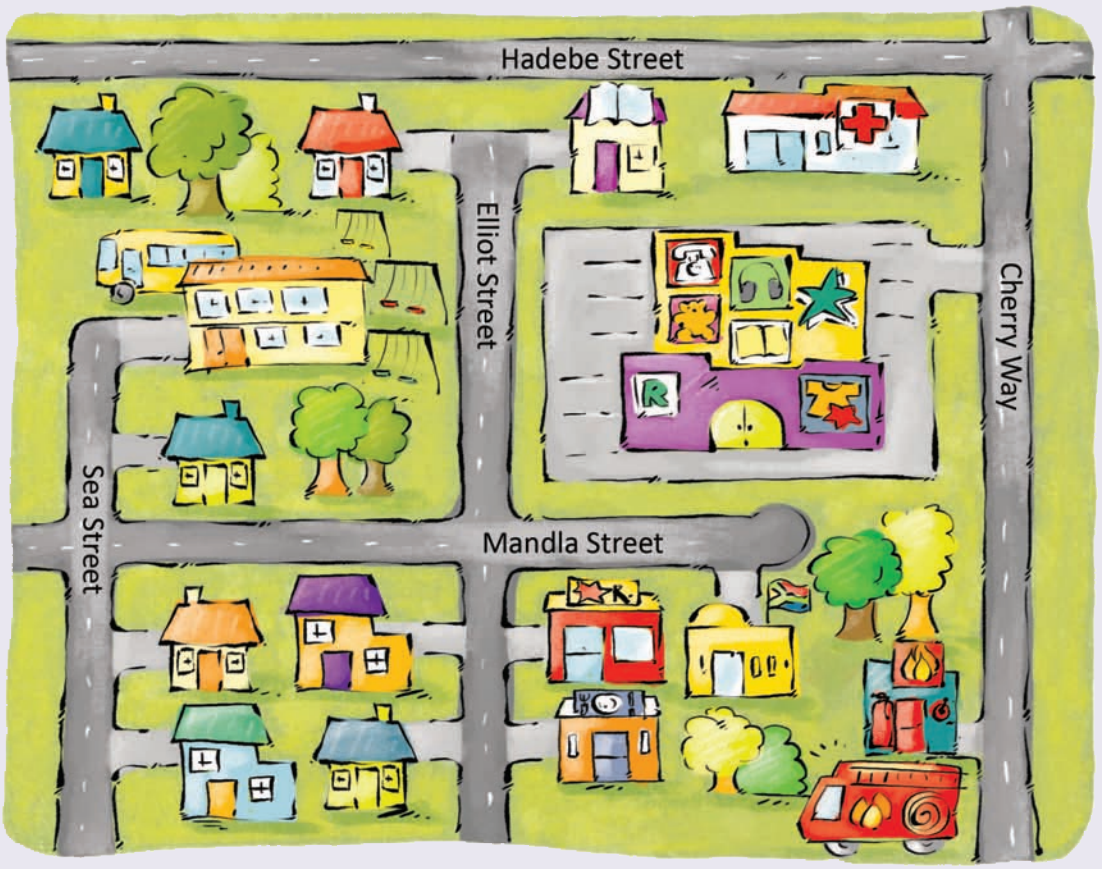

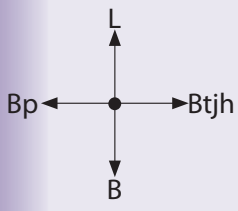

Ha re ngoleng Etsetsa lentswe le nepahetseng sedikadikwe.

Hadebe Street leboya/borwa ho Mandla.
Sekolo se leboya/borwa ho Hadebe.
Sepetlele se leboya/ borwa ho Hadebe.

Jwale tlatsa karabo e nepahetseng.

Sepetlele se seterateng sefe?	
Phaka e seterateng sefe?	
Ditimamollong ke seterateng sefe?	
Ngola dipolelo tse tharo kamoo dintho di leng ka teng mmapeng.	

Letsatsi:

Mohlala:

Potso 1: Ke ya diboloko tse 4 borwa le boloko e 1 bophirima. Key a kae?

Karabo: Ngakeng ya meno.

Ha re bueng

Jwale sheba mmapa leqepheng lena. Laela motswalle wa hao ho ya dibakeng tse fapaneng. Qala ditaelo tsa hao ho tloha sekolong kamehla.

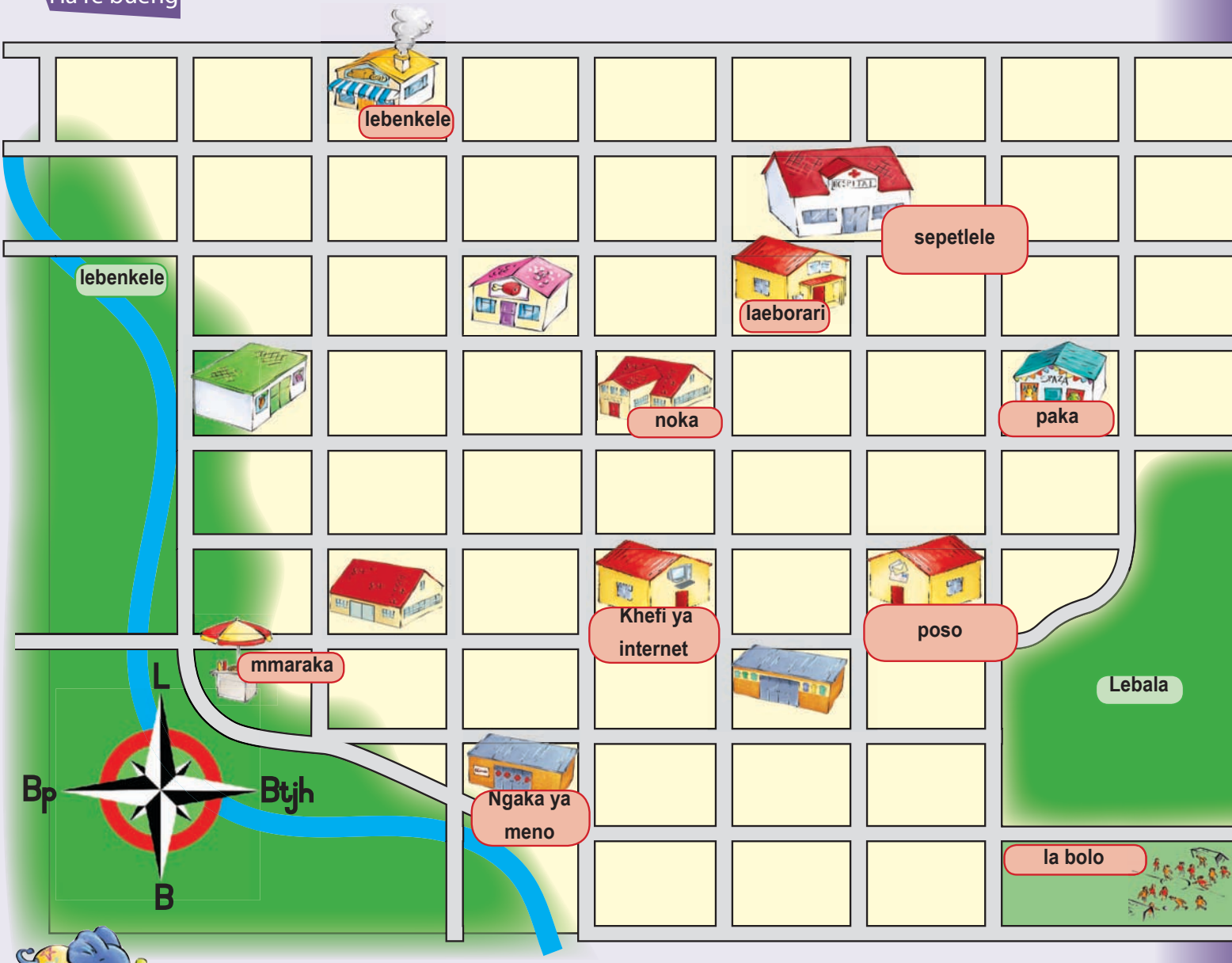

Ha re ngoleng

Bala ditaelo tsena. Tlatsa dibaka tseo motho a yang ho tsona kholomong e ka letsohong le letona. Sebedisa mmapa ona oo.

Ke ya diboloko tse 2 bophirima le tse 2 botjhabela.	*Poso*
Ke ya diboloko tse 2 borwa le tse 3 bophirima.	
Ke ya diboloko tse 3 botjhabela.	
Ke ya diboloko tse 3 leboya le tse 2 bophirima.	
Ke ya diboloko tse 2 leboya le tse e 1 bophirima.	

TEACHER: Sign Date

Sebetsa resepe

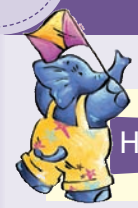

Ha re etseng Nomora ditshwantsho ka tatelano e nepahetseng ho etsa samentjhisi.

Ha re ngoleng Jwale ngola hore na o tla hlokang.

Ho etsa samentjhisi ya pinabatha le panana

Dihlokwa

Sebedisa ditshwantsho tseo o di nomorileng ho ngola mokgwa ka tatellano e nepahetseng.

Mokgwa

1
2
3
4
5

Letsatsi:

Etsa "thopo ya pensile"

Ha re etseng

1. Seha dithopo tsa dipensile ho disehwa tse kamora buka ya hao.
2. Seha dithopo tsa dipensile moleng o motenya o ka thoko.
3. Mena meleng e matheba.
4. Phutholla thopo mme o tshase ka kgomo.
5. Emela kgomo ho oma metsotso e itseng.
6. Nka potloloto. Phuthela botlaase bo bosweo ba pensele ho potoloha bohodimo ba pensele ka 1 cm ho tloha hodimo.
7. Emela kgomo e ome. Nka pensele. Phuthela botlase ba pensele.

Re a lekola feela

Nka kgona	☺	☹
nka sengolwa sa tlhakiso, mohlala: tjhate ya boemo ba lehodimo.		
ngola sengolwa sa tlhahiso leseding.		
fana ka tlhahiso ho tswa paleng.		
ngola pale.		
ngola tlhaloso ya mophetwa.		
bala mme o utlwisise moferefere wa tshomo.		
ngola tshomo.		
sebedisa makgethi.		
ngola papiso ho tloha ho kgolo, kgolwana le kgolohadi.		
sebedisa maemedi (yena , yona).		
sebedisa marui.		
sebedisa masupi (tseo, tsane).		
qolla moetsi le moetsuwa.		
nehelana ka sebopeho se nepahetseng sa leetsi hore le dumellane le moetsi.		
sebedisa maamanyi.		
sebedisa bongata bo lekaneng.		
nehelana ka mahanyetsi a mantswe.		
sebedisa lekgathe lefetile.		
sebedisa letlang.		
sebedisa lejwale.		
bona mefuta e fapaneng ya maetsi.		
nehelana ka maetsi a tlwaelehileng le a sa tlwaelehang.		
bona maetsi.		
sebedisa maetsi ka nepo.		
sebedisa mathusi ka nepo.		
arola mantswe ka dinoko.		

Ha re ngoleng buka

Letsatsi: _____

Ha re bueng

Jwale tlatsa mehopolo ya hao ho mmapa wa monahano.

1 Dibapadis

2 Qalong

Sehlooho

3 Bohareng

4 Qetello

Iketsetse buka ya hao. Seha leqephe le hlahlamang la buka ena. Seha meleng e matheba. Mena leqephe meleng. Ngola sehlooho sa buka bokantleng ba yona. Ngola lebitso la hao tlasa sehlooho, hoba ke wena mongodi wa pale. Taka setshwantsho hodima bokantle ba buka. Jwale ngola pale kahara buka.

Khabara ka morao

KA MONGODI

Ngola lebitso la hao

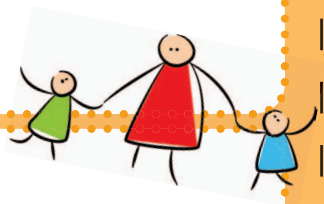

Dilemo tsa hao.

Moo o dulang.

8

KA TSA MONGODI

Taka setshwantsho mona.

Ngola sehlooho sa buka mona.

Tlatsa lebitso la hao (o mongodi).

1

Mohato wa 1: Mena mathebeng moleng.

Mohato wa 3: Kenya seteipolara lehlakoreng lena.

Mohato wa 4: Seha moleng o motenya kamora hoba o kenye seteipolara bukeng ya hao.

Mohato wa 2: Mena mathebeng moleng.

Taka setshwantsho mona.

Tswella pele ka pale ya hao mona.

5

Ngola bohare ba pale ya hao mona.

4

Taka setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Qetella pale ya hao mona.

7

Taka setshwantsho mona.

Qala pale ya hao mona.

2

Ngola se etsahalang qetellong ya pale ya hao.

6

Tswella pele ka pale ya hao mona.

3

Taka setshwantsho mona.

A a

B b

C c

D d

E e

F f

G g

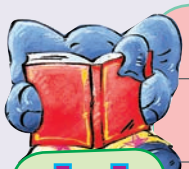

H h

I

i

J

j

K

k

L

l

M m

N n

O o

P p

Q q

R r

S s

T t

U u

Y y

V v

Z z

W w

X x

Please see page 133 for instructions on how to make these pencil toppers.

